Manuale frm̄ p̄dicatoꝝ.

A morientis: preciū redi-

¶ Bernard⁹ circuiuire possuȝ domine celū ⁊ terraȝ ⁊ nunq̄ te inueniā nisi in cruce ibi pa-scis et cubas in meridie.

Quia tota perfectio veri filij ex immitatione boni dependet parēt̄is. Et de beato dominico patre nostro legitur: q̄ euangelium Matthei ⁊ epistolas Pauli secū semper ferebat vndiq̄ per orbem euāgelizando discurrens: ne nos ī hoc degeneres videamur: epithoma hoc ordinatū est a quodam religioso ordinis predicatorū conuentus sancti Pauli Hispalensis in quo infra scripta continentur.

¶ Euangelium secundū Mattheum.
¶ Cronica summaria ordinis.
¶ Suma constitutionum nostrarum alphabetica.
¶ Sūmarium notabilium priuilegiorū ordinis.

[illegible]

¶ Incipit euangeliũ Mat thei. Capitulum primum.

Iber generatio-
nis Jesu christi filij dauid: fi-
lij abraã. Abraam genuit ysa-
ac. Ysaac autem genuit iacob:
Jacob autem genuit iudam ⁊
fratrem eius. Judas autez ge-
nuit phares ⁊ zaram de thamar. Phares autez
genuit esrom: esrõ autem genuit aram. Arã autẽ
genuit aminadab. Aminadab autem genuit na-
ason. Naason autem genuit salmõ. Salmõ autẽ
genuit booz de raab. Booz autem genuit obeth
ex ruth. Obeth autem genuit iesse. Jesse autem
genuit dauid regem. Dauid autem rex genuit sa-
lomonem ex ea q̃ fuit vrie. Salomõ autem genu-
it roboã. Roboam autem genuit abiaz. Abias
autem genuit asa. Asa autẽ genuit iosaphat. Jo-
saphat autem genuit ioram. Jorã autem genuit
oziam. Ozias autem genuit ioathan. Joathan
autem genuit achaz. Achaz aũt genuit ezechiã.
Ezechias autem genuit manassen. Manasses
autem genuit amõ. Amon autem genuit iosiam.
Josias autem genuit iechoniaz ⁊ fratres eius in

trāsmigratione babylonis. Et post trāsmigratio
nez babylonis. Iechonias genuit salathiel. Sa
lathiel autem genuit zorobabel. Zorobabel au
tem genuit abiud. Abiud autem genuit eliachī.
Eliachim autem genuit azor. Azor autem genu
it sadoch. Sadoch autem genuit achim. Achim
autem genuit eliud. Eliud autem genuit eleazar
Eleazar autem genuit mathan. Mathan autez
genuit iacob. Iacob autem genuit ioseph viruz
marie: de qua natus est iesus qui vocatur xp̄s.
Omnes itaq3 generationes ab abraam vsq3 ad
dauid: generatiōes quattuordeci: et a dauid vsq3
ad transmigrationem babylonis: generationes
quattuordecim: et a transmigratione babylonis
vsq3 ad xp̄m: generationes quattuordeciz. Chri
sti aūt generatio sic erat. Cū esset desp̄ōsata mat̄
iesu maria ioseph: anteq̄ cōuenirent: inuenta est
in vtero habens de sp̄u sancto. Ioseph autez vir
eius cū esset iustus: et nollet eam traducere: volu
it occulte dimittere eam. Hec aūt eo cogitāte: ec-
ce angelus dn̄i apparuit in somnis ioseph dicēs.
Ioseph fili dauid: noli timere accipere mariā cō-
iugem tuā. Quod enim in ea natū est de spiritu
sancto est. Pariet autem filium et vocabis nomē
eius iesum. Ipse enim saluū faciet populum suū
a peccatis eorum. Hoc autem totum factum est:

vt adimpleretur quod dictū est a dño p̄ prophetā dicentem. Ecce virgo in vtero habebit ⁊ pariet filium ⁊ vocabit̄ nomen eius hemanuel: qđ est interpretatū nobiscū deus. Exurgēs aūt ioseph a somno fecit sicut precepit ei angelus dñi ⁊ accepit coniugē suam. Et nō cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitū: ⁊ vocauit nomen eius Jesum. Caput. ij.

Cum natus esset iesus in bethleem iude in diebus herodis regis: ecce magi ab oriēte venerūt hierosolymā dicentes. Ubi est qui natus est rex iudeoꝝ? Uidimus enim stellam eius in oriente ⁊ venimus adorare eū. Audiens aūt herodes rex turbatus est: ⁊ omnis hierosolyma cū illo. Et congregās omnes principes sacerdotū ⁊ scribas populi sciscitabat̄ ab eis vbi xp̄s nasceretur. At illi dixerūt ei. In bethleem iude. Sic enim scriptū est per prophetā. Et tu bethleē terra iuda: nequaq̄ minima es in principibus iuda. Ex te eni exiet dux qui regat populū meū israel. Tūc herodes clā vocatis magis: diligenter didicit ab eis tempus stelle q̄ apparuit eis: ⁊ mittens illos in bethleem: dixit. Ite ⁊ interrogate diligēter de puero: ⁊ cū inueneritis renunciate mihi: vt ⁊ ego veniens adorem eū. Qui cum audissent regem abierūt. Et ecce stella quā viderant in orien

te antecedebat eos: vsqʒ dum veniēs staret sup ā
vbi erat puer. Uidentes autē stellaʒ gauisi sunt
gaudio magno valde. Et intrātes domū inuene-
runt puerū cuʒ maria matre eius: ⁊ procidentes
adorauerunt eum: ⁊ aptis thesauris suis obtule
runt ei munera: aurū: thus ⁊ myrrhā. Et respon-
so accepto in somnis ne redirēt ad herodeʒ p aliā
viā reuersi sunt in regionē suam. Qui cū recessis
sent: ecce angelus domini apparuit in somnis io-
seph dicēs. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matrē ei⁹
⁊ fuge in egyptū: ⁊ esto ibi vsqʒ dū dicaʒ tibi. Fu
turum est enī vt herodes querat puerū ad perdē
dum eū. Qui cōsurgēs accepit puerū ⁊ matrem
ei⁹ nocte: ⁊ secessit in egyptuʒ. Et erat ibi vsqʒ ad
obitum herodis vt adimpleret quod dictum est
a dn̄o per prophetā dicentē. Ex egypto vocaui fi
lium meū. Tunc herodes vidēs qm̄ illusus esset
a magis: iratus est valde: ⁊ mittens occidit om̄es
pueros qui erāt in bethlee ⁊ in omnibus finibus
eius a bimatu ⁊ infra secundū tēpus quod exqui
sierat a magis. Tunc adimpletū est: quod dictuʒ
est per hieremiā prophetam dicentē. Uox in ra-
ma audita est: ploratus ⁊ vlulat⁹ multus: rachel
plorans filios suos ⁊ noluit consolari qꝛ nō sunt.
Defuncto autē herode: ecce āgelus dn̄i apparuit
in somnis ioseph ī egypto dicēs. Surge ⁊ accipe

puerũ ⁊ matrẽ eius ⁊ vade in terrã israel. Defun
cti sunt eni qui q̃rebant animã pueri. Qui cõsur-
gens accepit puerũ ⁊ matrẽ eius ⁊ venit in terraȝ
israel. Audiẽs aũt q̃ archela⁹ regnaret in iudea
pro herode patre suo timuit illo ire: ⁊ admonit⁹
in somnis secessit in partes galilee. Et veniẽs ha
bitauit in ciuitate que vocatur nazareth: vt adim
pleretur quod dictum est per prophetas: quoniã
nazareus vocabitur. Cap. iij.

IN diebus aũt illis venit ioannes baptista
predicans in deserto iudee ⁊ dicẽs. Peni-
tentiã agite appropinquabit eni regnũ celorum.
Hic est enim de quo dictũ est per esaiã prophetã
dicentẽ. Vox clamãtis in deserto parate viã do-
mini: rectas facite semitas ei⁹. Ipse autẽ ioãnes
habebat vestimentũ de pilis camelorũ: ⁊ zonam
pelliceam circa lumbos suos. Esca autem ei⁹ lo-
custe ⁊ mel siluestre. Tunc exibat ad eum hiero-
solyma ⁊ omnis iudea: ⁊ omnis regio circa iorda
nem. Et baptizabantur ab eo in iordane confitẽ
tes peccata sua. Videns aũt multos phariseorũ
⁊ saduceorũ: veniẽtes ad baptismũ suũ dixit eis.
Progenies viperarum: quis demonstrabit vos
fugere a vẽtura ira. Facite ergo fructuȝ dignum
penitentie. Et ne velitis dicere intra vos patrem
habemus abraam. Dico enim vobis: q̃m potẽs

est deus de lapidibus istis suscitare filios abrae.
Iam enim securis ad radicem arborũ posita est.
Omnis ergo arbor q̄ non facit fructũ bonũ exci
detur: ⁊ in ignem mittet. Ego quidem baptizo
vos in aqua in penitentiã: qui autem post me ven
turus est: fortior me est: cuius nõ sum dignus cal
ciamẽta portare. Ipse vos baptizabit in spiritu
sancto ⁊ igni. Cuius ventilabrũ in manu sua: ⁊ per-
mũdabit areã suam: ⁊ congregabit triticũ in hor-
reum suũ: paleas autẽ cõburet igni inextinguibi
li. Tũc venit iesus a galilea in iordanem ad ioan
nem vt baptizaret ab eo. Ioãnes autẽ prohibe
bat eum dicẽs. Ego a te debeo baptizari: ⁊ tu ve
nis ad me? Respõdens aũt iesus dixit ei. Sine
modo. Sic enĩ decet nos implere omnẽ iusticiã.
Tũc dimisit eum. Baptizatus aũt iesus cõfestĩ
ascendit de aqua. Et ecce aperti sunt ei celi: ⁊ vi-
dit spũm dei descendentẽ sicut columbã: ⁊ venien
tem sup se. Et ecce vox de celis dicens. Hic est fi
lius meus dilectus in quo mihi cõplacui. Cap. iiij.

Tunc iesus ductus est in desertum a spiritu
vt tentaret a diabolo: ⁊ cũ ieiunasset q̄dra-
ginta diebus ⁊ quadraginta noctibus: postea esu-
riit. Et accedens tẽptator dixit ei. Si filius dei
es dic vt lapides isti panes fiant. Qui respõdẽs
dixit. Scriptum est. Non in solo pane viuit ho-

mo:sed in omni verbo quod procedit de ore dei.
Tūc assumpsit eū diabolus in sanctā ciuitatem:
⁊ statuit eum sup̄ pinaculum tēpli:⁊ dixit ei. Si
filius dei es mitte te deorsum. Scriptū est enim:
quia angelis suis mandauit de te: ⁊ in manibus
tollēt te:ne forte offendas ad lapidem pedem tu-
um. Ait illi iesus rursum. Scriptū est. Nō tenta
bis dominū deum tuū. Iterū assumpsit eum dia
bolus in montem excelsum valde: ⁊ ostēdit ei om
nia regna mūdi ⁊ gloriā eorū: ⁊ dixit ei. Hec oīa
tibi dabo: si cadens adoraueris me. Tūc dixit ei 3
iesus. Vade sathana. Scriptū est enī. Dñz deū
tuum adorabis ⁊ illi soli seruies. Tūc reliquit eū
diabolus: ⁊ ecce angeli accesserūt ⁊ ministrabant
ei. Cū autem audisset iesus q̄ ioannes traditus
esset: secessit in galileā ⁊ relicta ciuitate nazareth:
venit ⁊ habitauit in ciuitate capharnaum mariti
ma: in finibus zabulō ⁊ neptalim: vt adipleretur
quod dictū est per esaiam prophetā. Terra zabu
lon ⁊ terra neptalim: via maris iordanem galilee
gentiū: populus q̄ ambulabat in tenebris vidit
lucem magnā: ⁊ sedentib⁹ in regione vmbre mor
tis lux orta est eis. Exinde cepit iesus predicare ⁊
dicere. Penitentiā agite. Appropinquabit eniz
regnū celorū. Ambulās aūt iesus iuxta mare ga
lilee vidit duos fratres symonē q̄ vocatur petrus

ꝛ andreā fratrē eiꝰ mittētes rete in mare. Erāt
eniꝫ piſcatores. Et ait illis: venite poſt me: ꝛ faciā
vos fieri piſcatores hominū. At illi continuo re
lictis retibus ſecuti ſunt eum. Et procedēs inde
vidit alios duos fratres: iacobū zebedei ꝛ ioan/
nem fratrē eius in nauicum zebedeo patre eoruꝫ
reficientes retia ſua: ꝛ vocauit eos. Illi aūt ſtatī
relictis retibus ꝛ patre ſecuti ſunt eum. Et circu/
ibat ieſus totaꝫ galileā docēs in ſynagogis eoꝝ:
ꝛ predicans euangeliū regni: ꝛ ſanās omnem lan
guorem ꝛ omnē infirmitatē in populo. Et abijt
opinio eius in totā ſyriam ꝛ obtulerūt ei omnes
male habētes varijs lāguoribus ꝛ tormentis cō
prehenſos: ꝛ qui demonia habebāt ꝛ lunaticos ꝛ
paralyticos: ꝛ curauit eos. Et ſecute ſunt eū tur/
be multe de galilea ꝛ de capoli: ꝛ d̄ hieroſolymis
ꝛ de iudea: ꝛ de trans iordanem. Caput. v.

Videns autē ieſus turbas: aſcendit in mon
tem: ꝛ cū ſediſſet: acceſſerunt ad eum diſci/
puli eius: ꝛ aperiens os ſuum docebat eos dicēs.
Beati pauperes ſpiritu: quoniā ipſoꝝ eſt regnū
celorum. Beati mittes quoniā ipſi poſſidebunt
terram. Beati qui lugēt: quoniā ipſi conſolabū/
tur. Beati qui eſuriūt ꝛ ſitiunt iuſticiā: quoniam
ipſi ſaturabuntur. Beati miſericordes: quoniaꝫ
ipſi miſericordiam conſequentur. Beati mūdo

corde: quoniam ipsi deum videbūt. Beati paci-
fici: quoniā filij dei vocabūtur. Beati qui perse-
cutionem patiūtur propter iusticiam: quoniam
ipsorū est regnū celorum. Beati estis cū maledi-
xerint vobis homines et psecuti vos fuerint et di
xerit omne malū aduersus vos mentiētes ppter
me. Gaudete et exultate: quoniam merces vr̄a co
piosa est in celis. Sic eni psecuti sunt pphetas q̄
fuerunt ante vos. Vos estis sal terre. Quod si sal
euanuerit: in quo salietur? Ad nihilum valet vltra:
nisi vt mittatur foras et cōculcetur ab hominib9.
Vos estis lux mūdi. Non potest ciuitas abscon
di: supra montē posita: neqz accendūt lucernaz et
ponunt eam sub modio sed sup candelabrū: vt lu
ceat omnibus q̄ in domo sunt. Sic luceat lux vr̄a
corā hominib9 vt videāt opa vestra bona: et glori
ficent patrez vr̄m qui in celis est. Nolite putare
quoniā veni soluere legem aut pphetas. Nō ve
ni soluere: sed adimplere. Amē q̄ppe dico vobis:
donec trāseat celū et terra: iota vnū aut apex vn9 nō
pteribit a lege: donec oia fiāt. Qui ergo soluerit
vnū d̄ mādatis istis minimis et docuerit sic hoies:
minim9 vocabit̄ i regno celoz̄. q̄ aūt fecerit et docu
erit: hic magn9 vocabit̄ i regno celoz̄. Dico autē
vobis: qz nisi abūdauerit iusticia vr̄a plus q̄ scri
barū et phariseoz̄: nō intrabitis i regnū celorū.

Audistis quia dictũ est antiquis: non occides: q̇
autem occiderit: reus erit iudicio. Ego autẽ dico
vobis: quia omnis q̇ irascitur fratri suo: reus erit
iudicio. Qui aũt dixerit fratri suo racha: reꝰ erit
concilio. Qui autẽ dixerit fatue: reus erit gehen
ne ignis. Si ergo offers munus tuuz ad altare ⁊
ibi recordatus fueris: quia frater tuus habet ali-
quid aduersum te: relinque ibi munꝰ tuũ ante al-
5 tare: ⁊ vade prius recõciliari fratri tuo ⁊ tunc ve-
niens offeres munus tuũ. Esto consentiẽs aduer
sario tuo cito dũ es cum eo in via: ne tradat te ad-
6 uersarius iudici: ⁊ iudex tradat te ministerio ⁊ in
carcerẽ mittaris. Amen dico tibi: non exies inde
donec reddas nouissimũ quadrãtem. Audistis
quia dictũ est antiquis nõ mechaberis. Ego di-
7 co vobis: quia omnis q̇ viderit mulierẽ ad concu
piscenduz eam: iã mechatus est eam in corde suo.
Quod si oculus tuus dexter scandalizat te: erue
eum ⁊ proijce abs te. Expedit enĩ tibi vt pereat
8 vnũ membrorũ tuorũ: ꝙ totum corpus tuũ mit-
tatur in gehẽnam ignis. Et si dextera manꝰ tua
scandalizat te: abscide eam ⁊ proijce abs te. Expe
dit enĩ tibi vt pereat vnum mẽbrorũ tuoruz: ꝙ to
tum corpus tuũ eat in gehẽnam. Dictũ est autez:
quicũqꝫ dimiserit vxorem suã: det ei libellũ repu
9 dij. Ego aũt dico vobis: quia omnis q̇ dimiserit

vrorem suā: excepta fornicationis causa: facit eaꝫ
mechari: ⁊ qui dimissam dixerit: adulterat. Ite-
rum audistis quia dictū est antiquis: nō periura
bis: reddes autē dño iuramenta tua. Ego autem
dico vobis: nō iurare omnino: neqꝫ per celum q:
thronus dei est: neqꝫ per terrā: quia scabelluꝫ est
pedū eius. Neqꝫ ꝑ hierosolymā: quia ciuitas est
magni regis. Neqꝫ ꝑ caput tuuꝫ iuraueris: quia
nō potes vnū capillū albū facere aut nigrū. Sit
autem sermo vester: est est: non non: qđ autem his
abundātius est a malo est. Audistis quia dictuꝫ
est: oculū pro oculo: dentē pro dente. Ego autem
dico vobis nō resistere malo: sed si quis te percus-
serit in dexterā maxillā tuam: prebe illi ⁊ alteraꝫ:
⁊ ei qui vult tecum in iudicio cōtendere: ⁊ tunicā
tuam tollere: dimitte ei ⁊ palliū: ⁊ quicūqꝫ te an-
gariauerit mille passus: vade cuꝫ illo ⁊ alia duo:
Qui autem petit ad te: da ei: ⁊ volenti mutuare
a te: ne auertaris. Audistis quia dictum est: dili-
ges proximū tuū: ⁊ odio habebis inimicū tuum.
Ego autē dico vobis: diligite inimicos vestros: 10
benefacite his qui oderūt vos: ⁊ orate pro perse-
quentibus ⁊ calūniantibus vos: vt sitis filij pr̄is
vestri qui in celis est: qui solē suum oriri facit sup
bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos. Si
enī diligitis eos qui vos diligūt quā mercedem

habebitis? Nōne ⁊ publicani hoc faciunt? Et si salutaueritis fratres vestros tantū: quid amplius facitis? Nōne ⁊ ethnici hoc faciūt? Estote ergo vos pfecti sicut ⁊ pr̄ vr̄ celestis pfectus ē. Cap. vj.

Attendite ne iusticiam vr̄am faciatis coram hominibus vt videamini ab eis alioqui mercedem nō habebitis apud pr̄em vr̄m qui in celis est. Cū ergo facis elemosynā: noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciūt in synagogis ⁊ i vicis vt honorificent̄ ab hoibus. Amē dico vobis receperunt mercedē suam. Te aūt faciente elemosynam nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: vt sit elemosyna tua in abscondito: ⁊ pater tuus q̄ videt in abscōdito reddet tibi. Et cū oratis nō eritis sicut hypocrite qui amāt in synagogis ⁊ in angulis plateaꝵ stantes orare: vt videantur ab hominibus. Amē dico vobis: receperunt mercedem suā. Tu aūt cū oraueris: intra in cubiculū tuum: ⁊ clauso ostio: ora patrē tuū in abscondito: ⁊ pater tuus q̄ videt in abscōdito reddet tibi. Orātes aūt noli e multū loqui: sicut ethnici faciūt. Putāt enī q̄ in multiloquio suo exaudiātur. Nolite ergo assimilari eis. Scit enī pater vester quid opus sit vobis: anteq̄ȝ petatis eum. Sic ergo vos orabitis. Pater nr̄ qui es in celis: sanctificetur nomē tuū. Adueniat regnū tuū. Fiat voluntas tua: si-

cūt in celo ⁊ in t͞rra. Panē nr̄m ſupſubſtātialē
da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nr̄a: ſi-
cut ⁊ nos dimittim⁹ debitoribus nr̄is. Et ne nos
inducas in tēptationē: ſed libera nos a malo. amē.
Si enim dimiſeritis hoīb⁹ peccata eoꝝ: dimit
tet ⁊ vobis pater veſter celeſtis delicta veſtra. Si 12
aūt nō dimiſeritis hoībus nec pr̄ veſter dimittet
vobis peccata veſtra. Cū aūt ieiunatis nolite fie-
ri ſicut hypocrite triſtes. Exterminant enī facies
ſuas: vt pareant hoīb⁹ ieiunātes. Amē dico vo
bis: q꜠ receperūt mercedē ſuā. Tu autē cum ieiu
nas: vnge caput tuū: ⁊ faciē tuā laua: ne videaris
hominibus ieiunās: ſed pr̄i tuo qui eſt in abſcon-
ſo: ⁊ pr̄ tuus q̄ videt i abſcōſo reddet tibi. Nolite 13
theſaurizare vobis theſauros in terra: vbi erugo
⁊ tinea demolit̄: ⁊ vbi fures effodiūt ⁊ furantur.
Theſaurizate aūt vobis theſauros i celo: vbi nec
erugo nec tīea d̄molit̄: ⁊ vbi fures nō effodiūt nec
furant̄. Vbi ē theſaur⁹ tu⁹: ibi ē cor tuū. Lucer
na corpis tui ē ocul⁹ tu⁹. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit ſim
plex: totū corp⁹ tuū lucidū erit. Si aūt ocul⁹ tu⁹
fuerit neq꜠: totū corp⁹ tuū tenebroſū erit. Si ḡ lu
mē q̄d i te ē: tenebre ſūt: ip̄e tenebre q̄nte erūt: Ne
mo pōt duob⁹ dn̄is ſeruire: aut enī vnū odio hēbit
⁊ alteꝝ diliget: aut vnū ſubſtiebit ⁊ alteꝝ cōtēnet.
Non poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone. Ideo dico

vobis. ne solliciti sitis anime vestre quid mandu-
cetis: neqꝫ corpori vestro quid induamini. Non
ne anima plus est q̄ esca: ⁊ corpus plus q̄ vestimē
tum? Respicite volatilia celi q̄ non serunt neqꝫ
metūt: neqꝫ cōgregāt in horrea: ⁊ pater vester ce
lestis pascit illa. Nōne vos magis pluris estis il
lis? Quis aūt vestrum cogitans potest adijcere
ad staturā suā cubitū vnū. Et de vestimētis quid
solliciti estis. Cōsiderate lilia agri quomodo cres
cunt. Nō laborant neqꝫ nent. Dico autē vobis:
quoniā nec Salomon in omni gloria sua coope-
ratus est sicut vnū ex istis. Si enī fenū agri quod
hodie est ⁊ cras in clibanū mittit᷑ deus sic vestit:
quāto magis vos modice fidei. Nolite ergo solli
citi esse dicētes: quid māducabimus: aut quid bi
bemus: aut quo operiemur? Hec enī oīa gentes
inquirunt. Scit enī pat᷑ vester qꝛ his oībus indi
getis. Querite ergo primū regnū dei ⁊ iusticiaꝫ
eius: ⁊ hec oīa adijcient᷑ vobis. Nolite ergo sol-
liciti esse in crastinū. Crastinus enīꝫ dies sollicitꝰ
erit sibiipsi. Sufficit diei malicia sua. Cap. vij.

Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini: nolite
condēnare ⁊ non condēnabimini. In quo
enī iudicio iudicaueritis: iudicabimini: ⁊ in qua
mensura mēsi fueritis: remeti᷑tur vobis. Quid
aūt vides festucā in oculo fratris tui: ⁊ trabem in

oculo tuo non vides? Aut quomodo dicis fratri
tuo: frater sine eiciã festucã de oculo tuo: ⁊ ecce tra
bes in oculo tuo? Hypocrita eijce primũ trabem
de oculo tuo: ⁊ tũc videbis eijcere festucã de oculo 16
fratris tui. Nolite sanctũ dare canib⁹: neq3 mitta-
tis margaritas vr̃as ante porcos: neq3 forte cõcul
cent eas pedib⁹ suis: ⁊ canes cõuersi dirũpãt vos.
Petite ⁊ dabit᷑ vobis: q̄rite ⁊ inuenietis: pulsate
⁊ aperietur vobis. Omnis eni q̄ petit accipit: ⁊ q̄
querit iuenit: ⁊ pulsanti aperietur. Aut quis ē ex
vobis homo quē si petierit fili⁹ suus panē: nũq̇d
lapidē porriget ei? Aut si piscem petierit: nũquid
serpentē porriget ei? Si ergo vos cũ sitis mali: no
stis bona data dare filijs vr̃is quãto magis pater
vester q̄ in celis ē dabit bona petētibus se? Om̃ia 17
ergo q̄cunq3 vultis vt faciãt vobis hoies ⁊ vos fa
cite illis. Hec est eni lex ⁊ pphete. Intrate per an
gustã portã: q2 lata porta ⁊ spaciosa via est q̄ ducit
ad pditionē: ⁊ multi sunt qui intrãt per eã. Quã
angusta porta ⁊ arta via est q̄ ducit ad vitã: ⁊ pau-
ci sunt qui inueniũt eã. Attendite a falsis prophe-
tis: qui veniũt ad vos in vestimẽtis ouiũ: intrinse-
cus autē sunt lupi rapaces. A fructibus eorũ co-
gnoscetis eos. Nunquid colligũt de spinis vuas:
aut de tribulis ficus? Sic om̃is arbor bona: bo-
nus fruct⁹ facit: mala autē arbor: malos fructus fa
cit. Nõ põt autē arbor mala bonos fruct⁹ facere:

neqꝫ arboꝛ bona malos fructus facere. Omnis ar
boꝛ q̄ non facit fructũ bonũ excidetur: ⁊ in ignem
mittet̄. Ideo ex fructib' eoꝛum cognoscetis eos.
Nō oĩs qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnuꝫ
celoꝝ: sed q̇ facit volũtatē pr̄is mei q̇ in celis ē: ipse
intrabit in regnũ celoꝛũ. Multi dicent mihi in il
la die: dñe dñe: nōne in nomine tuo ꝓphetauim': ⁊
in nomie tuo demonia eiecim': ⁊ in noie tuo virtu-
tes multas fecim'? ⁊ tũc cõfiteboꝛ illis: qꝛ nũq̄ no
ui vos. Discedite a me oēs q̇ opamini iniq̇tatem.
Omis ergo q̇ audiuit verba mea hec ⁊ facit ea: assi
milabit̄ viro sapiēti q̇ edificauit domuꝫ suā sup̄ra
petrā: ⁊ descēdit pluuia ⁊ venerũt flumina ⁊ flaue
rũt vēti ⁊ irruerũt in domũ illā ⁊ nō cecidit. Fũda-
ta eni erat sup petrā. Et oĩs q̇ audit verba mea hec
⁊ non facit ea: similis erit viro stulto q̇ edificauit
domũ suā sup arenā: ⁊ descēdit pluuia ⁊ venerunt
flumia: ⁊ flauerũt vēti ⁊ irruerũt in domũ illā: ⁊ ce-
cidit: ⁊ fuit ruina ei' magna. Et factũ est cũ consu-
masset iesus verba hec: admirabant̄ turbe sup do
ctrina ei'. Erat aũt docēs eos sicut potestatem ha
bens: ⁊ non sicut scribe eoꝛũ ⁊ pharisei. Cap. viij.

Cum aũt descēdisset iesus de mōte secute sũt
eũ turbe multe. Et ecce leprosus veniēs ado
rabat eum dicēs. Dñe si vis potes me mũdare. Et
extendēs iesus manũ: tetigit euꝫ dicēs. Uolo: mũ
dare. Et cõfesti mũdata ē lepra ei'. Et ait illi iesus.

Vide nemini dixeris: sed vade ostēde te sacerdo/
ti ꝛ offer munus tuū qḋ pręcepit moyses i testimo
niū illis. Cū aūt introisset capharnauꝫ: accessit ad
eū centurio rogās eū ꝛ dicēs. dn̄e puer meꝰ iacet in
domo paralyticꝰ: ꝛ male torquet̄. Et ait illi iesus.
Ego veniā ꝛ curabo eū. Et respōdens cēturio ait.
Dn̄e nō sum dignus vt itres sub tectū meū: sed tm̄
dic verbo ꝛ sanabitur puer meꝰ. Nā ꝛ ego hō sum
sub potestate cōstitutꝰ habēs sub me milites: ꝛ di/
co huic vade ꝛ vadit: ꝛ alio veni ꝛ venit: ꝛ seruo
meo fac hoc ꝛ facit. Audiēs aūt iesus miratꝰ est: ꝛ
sequentibꝰ se dixit. Amen dico vobis: non inueni
tantā fidē in israel. Dico aūt vobis ꝙ multi ab ori
ente ꝛ occidēte veniēt ꝛ recūbent cū abraā ꝛ isaac ꝛ
iacob in regno celoꝝ filij aūt regni eijcient̄ in tene
bras exteriores. Ibi erit fletus ꝛ stridor dentiuꝫ.
Dixit iesus centurioni: vade: ꝛ sicut credidisti fiat
tibi. Et sanatꝰ est puer ex illa hora. Et cuꝫ venisset
iesus in domū petri vidit socrū eius iacentē ꝛ febri
citantē: ꝛ tetigit manū eiꝰ ꝛ dimisit eū febris ꝛ sur/
rexit ꝛ ministrabat eis. Vespere aūt facto: obtule
rūt ei mltos demōia habētes: ꝛ eijciebat spūs v̄bo
ꝛ oēs male habētes curauit: vt adipleret̄ qḋ dictū
est p esaiā ,pphetā dicētē. Ipse infirmitates nr̄as ac
cepit: ꝛ egrotatiōes nr̄as portauit. Vidēs aūt ie/
sus turbas mltas circū se iussit discipulos ire trās
fretū. Et accedēs vnꝰ scriba ait illi. Magr̄ seq̄r te

quocūqz ieris. Et dicit ei iesus. Vulpes foueas
habēt: ꝛ volucres celi nidos: filius autē hominis
nō habet vbi caput suū reclinet: alius aūt de disci-
pulis eiꝰ: ait illi. Dn̄e pmitte me primū ire ꝛ sepe-
lire p̄rem meū. Jesus aūt ait illi. Sequere me ꝛ di-
mitte mortuos sepelire mortuos suos. Et ascendē-
te eo in nauiculā: secuti sunt eū discipuli eiꝰ: ꝛ ecce
motus magnꝰ factꝰ est in mari: ita vt nauicula ope-
rireť fluctibus. Ipse vero dormiebat. Et accesse-
runt ad eū discipuli eiꝰ: ꝛ suscitauerūt euꝫ dicētes.
Dn̄e salua nos perimꝰ. Et dicit eis iesus. Quid
timidi estis modice fidei? Tūc surgēs impauit vē-
tis ꝛ mari: ꝛ facta est tranquilitas magna. Porro
hoīes mirati sunt dicētes. Qualis est hic: qꝛ vēti
ꝛ mar obediūt ei? Et cū venisset iesus trās fretū
in regionē gerasenorū: occurrerūt ei duo habētes
demonia de monumētis exeūtes seui nimis: ita vt
nemo posset trāsire per viā illam. Et ecce clamaue-
rūt dicentes. Quid nobis ꝛ tibi iesu fili dei? Ve-
nisti huc ante tēpus torquere nos. Erat autē nō lō-
ge ab illis grex multoꝝ porcoꝝ pascens. Demo-
nes autē rogabāt eum dicētes. Si eiicis nos hinc
mitte nos in gregem porcorū. Et ait illis. Ite. At
illi exeuntes abierūt in porcos. Et ecce magno īm-
petu abijt totꝰ grex per p̄ceps ī mare: ꝛ mortui sūt
in aquis. Pastores autē fugerunt ꝛ venientes in
ciuitatem: nūciauerūt hec omnia: ꝛ de his qui de-

monia habuerāt. Et ecce tota ciuitas exijt obuiā
iesu: ⁊ viso eo rogabant eum: vt transiret a finibus
eorum.
Caput. ix.

Ascendēs iesus in naniculā transfretauit: ⁊
venit in ciuitatē suā. Et ecce offerebant ei pa
ralyticū iacentem in lecto. Uidēs autē iesus fidem
illorū: dixit paralytico. Cōfide fili. Remittuntur
tibi peccata tua. Et ecce quidā de scribis dixerunt
intra se. Hic blasphemat. Et cū vidisset iesus cogi
tationes eorū dixit. Ut quid cogitatis mala ī cor
dibus vr̄is? Quid est facilius dicere: dimittunt̄
tibi peccata tua: an dicere. surge ⁊ ābula? Ut autē
sciatis q̄ filius hominis habet potestatē in terra
dimittendi peccata: tunc ait paralytico. Surge tol
le lectum tuū ⁊ vade in domū tuā: ⁊ surrexit: ⁊ abi
jt in domū suam. Uidētes autē turbe timuerunt
⁊ glorificauerunt deū qui dedit potestatē talem ho
minibus. Et cū transiret inde iesus: vidit hominē
sedentē in theloneo mattheū nomīe. Et ait illi. Se
quere me. Et surgens secutus est eum. Et factū
est discūbente eo in domo: ecce multi publicani et
peccatores venientes discūbebant cū iesu ⁊ disci
pulis eius. Et vidētes pharisei dicebant discipu
lis eius. Quare cū publicanis ⁊ peccatorib⁹ mā
ducat magister vester? At iesus audiēs ait. Non
est opus valentibus medico: sed male habentib⁹.
Euntes autem discite quid est: misericordiā volo

z nō sacrificiū. Nō eni veni vocare iustos: sȝ pecca
tores. Tūc accesserūt ad eū discipuli ioannis: dicē
tes. Quare nos z pharisei ieiunamus frequēter:
discipuli aūt tui nō ieiunāt? Et ait illis iesus. Nū
quid possunt filij spōsi lugere q̄diu cū illis est spō
sus? Venient aūt dies cū auferetur ab eis spōsus:
z tunc ieiunabūt. Nemo aūt imittit cōmissurā pā
ni rudis i vestimētū vet⁹. Tollit enī plenitudinem
ei⁹ a vestimēto: z peior scissura fit. Neqȝ mittūt vi
nū nouū in vtres veteres. Alioqui rūpunt vtres
z vinū effundit: z vtres pereunt. Sed vinū nouū
in vtres nouos mittūt: z ambo cōseruātur. Hec il
lo loquēte ad eos: ecce princeps vn⁹ accessit z ado
rabat eū dicēs. Dn̄e filia mea modo defuncta est:
sed veni ipone manū tuā sup eā: z viuet. Et surgē s
iesus seq̄batur eū z discipuli eius. Et ecce mulier
q̄ sanguis fluxū patiebatur duodeci ānis accessit
retro: z tetigit fimbriā vestimēti ei⁹. Dicebat eniȝ
intra se. Si tetigero tm̄ vestimentū eius: salua ero.
At iesus cōuersus z vidēs eaȝ dixit. Cōfide filia.
Fides tua te saluaȝ fecit. Et salua facta est mulier
ex illa hora. Et cū venisset iesus in domū p̄cipis:
z vidisset tibicines z turbā tumultuātem dicebat.
Recedite: nō est enim mortua puella: sed dormit.
Et deridebāt eum. Et cū eiecta esset turba itrauit
z tenuit manū eius z dixit. Puella surge. Et sur-
rexit puella: z exijt fama heci vniuersam trā. Et

trāseūte īde iesu: secuti sunt eū duo ceci clamātes & dicētes. Miserere nr̄i fili dd̄. Cū aūt venisset do-mū: accesserūt ad eū ceci: & dicit eis iesus. Credi-tis q: hoc possum facere vobis? Dicunt ei. Utiqz dn̄e. Tūc tetigit oculos eoꝝ dicēs. Scd̄m fidē ve-strā fiat vobis. Et apti sunt oculi eoꝝ. Et cōmina-tus ē illis iesus: dicēs. Uidete ne q̇s sciat. Illi aūt exeūtes diffamauerūt eū in tota tr̄ra illa. Egressis aūt illis: ecce obtulerūt ei hoīez mutū demoniū ha-bentē: & eiecto demonio: locutus ē mut⁹ et mirate sunt turbe dicētes. Nūquā apparuit sic in israel: Pharisei aūt dicebāt. In p̄cipe demonioꝝ eij-cit demones. Et circūibat iesus oēs ciuitates & ca-stella docēs in synagogis eoꝝ & p̄dicās euāgeliū regni & curās oēz lāguorē & oēz infirmitatez. Ui-dēs aūt turbas misertus ē eis: q: erāt vexati & iacē-tes sicut oues nō hn̄tes pastorē. Tūc dixit discipu-lis suis. Messis q̇dē multa opariȷ aūt pauci. Ro-gate ergo dominuz messis vt mittat operarios in messem suam.

Caput. x.

ET cōuocatis duodecī discipulis suis dedit il-lis potestatē spirituū īmūdoꝝ vt eijcerēt eos & curarēt oēz lāguorē & oēz īfirmitatē. Duodecim aūt discipuloꝝ nomīa sūt hec. Prim⁹ simō q̇ dr̄ pe-tr⁹: & ādreas frat̄ ei⁹. philipp⁹ & bartholome⁹ iaco-b⁹ zebedei. & ioānes frat̄ ei⁹. thomas & mattheus. publican⁹. & iacob⁹ alphei. & thade⁹. simō chana-

neus:ꝛ iudas scariothis:qui ꝛ tradidit eū. Hos
duodecim misit iesus:precipiens eis ꝛ dicens. In
viam gentiū ne abieritis:ꝛ in ciuitates samarita/
noꝝ ne intraueritis:sed potius ite ad oues q̄ perie/
runt domꝰ israel. Euntes aūt predicate dicētes:qꝛ
appropinquabit regnū celorum:infirmos curate:
mortuos suscitate:leprosos mundate:demones eij
cite:gratis accepistis:gratis date. Nolite posside
re aurū:neqꝫ argentū:neqꝫ pecuniā in zonis v̄ris.
Nō perā in via:neqꝫ duas tunicas:neqꝫ calciamē
ta:neqꝫ virgā. Dignꝰ est enī operarius cibo suo. In
quācūqꝫ aūt ciuitatē aut castellū intraueritis:inter/
rogate quis in ea dignꝰ sit:ꝛ ibi manete donec exea/
tis. Intrātes aūt in domū:salutate eā dicētes. Pax
huic domui. Et siquidē fuerit domus illa digna
veniet pax vestra sup eā:si aūt nō fuerit digna:pax
vestra reuertet̄ ad vos. Et q̄cūqꝫ non recepit vos:
neqꝫ audierit sermones vestros:exeuntes foras d̄
domo vel ciuitate:excutite puluerē de pedibus ve
stris. Amē dico vobis:tollerabilius erit terre so/
domoꝝ ꝛ gomorreoꝝ in die iudicij q̄ illi ciuitati.
Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporuꝫ.
Estote ergo prudētes sicut serpētes:ꝛ simplices si/
cut colūbe. Cauete autē ab hominibus. Tradent
enī vos in cōcilijs:ꝛ in synagogis suis. Flagella/
būt vos:ꝛ ad presides ꝛ ad reges ducemini ꝑpter
me:in testimoniū illis ꝛ gētibus. Cū autē tradent

vos:nolite cogitare quomodo aut quid loquami-
ni. Dabit̄ eni vobis in illa hora q̄d loq̄mini. Nō
enim vos estis qui loq̄mini: sed sp̄us p̄ris vestri q̄
loquit̄ in vobis. Tradet aūt frater fratrē in morte
et pater filiū: et insurgēt filii in parētes et morte eos
afficiēt: et eritis odio omnib⁹ hoībus ꝓpter nomē
meū. Qui aūt ꝑseuerauerit vsq₃ in finē hic saluus
erit. Cū aūt ꝑsequent̄ vos in ciuitate ista: fugite in
aliā. Amē dico vobis: nō cōsummabitis ciuitates
israel: donec veniat fili⁹ hoīs. Nō est discipul⁹ su
per magistrū: nec seruus sup dn̄m suum. Sufficit
discipulo vt sit sicut magister ei⁹: et seruo sicut dn̄s
ei⁹. Si p̄rem familias beelzebub vocauerūt q̄to-
magis domesticos ei⁹? Ne ergo timueritis eos.
Nihil eni est opertū q̄d non reuelet̄: et occultū q̄d
non sciat̄. Quod dico vobis in tenebris dicite in
lumine: et q̄d in aure auditis predicate sup tecta.
Et nolite timere eos qui occidūt corpus: aīam aūt
nō possunt occidere: sed poti⁹ timete eum q̄ potest
et aīam et corpus perdere in gehēnam. Nōne duo
passeres asse veneūt? Et vnus ex illis nō cadet sup
terrā sine patre vr̄o: vestri autem et capilli capitis
oēs numerati sūt. Nolite ergo timere: multis pas-
seribus meliores estis vos. Omis ergo qui confi-
tebitur me corā hominib⁹ cōfitebor et ego eū corā
patre meo qui in celis est. Qui aūt negauerit me
corā hoībus: negabo et ego eū coram patre meo q̄

in celis est. Nolite arbitrari: q2 venerī pacē mitte-re in terrā. Nō veni pacē mittere: sed gladiū. Ue-ni enī separe hoīeꝫ aduersus p̄reꝫ suū: ⁊ filiā aduer-sus matrē suā: ⁊ nurū aduersus socrū suā: ⁊ inimici hoīs domestici eius. Qui amat p̄rem aut matreꝫ plus q̄ me: nō est me dign⁹. Et q̄ amat filiū aut fi-liā sup me nō est me dignus. Et q̄ nō accipit cruceꝫ suā ⁊ sequit̄ me: nō est me dignus. Qui iuenit ani-mā suā pdet illā: ⁊ q̄ perdiderit aīam suā ꝓpter me iueniet eam. Qui recipit vos me recipit: ⁊ q̄ me re-cipit: recipit eū qui me misit. Qui recipit ꝓphetā in noīe ꝓphete: mercedē ꝓphete accipiet. Et q̄ re-cipit iustū in noīe iusti: mercedeꝫ iusti accipiet. Et quicūqꝫ potū dederit vni ex minimis istis calicem aque frigide tm̄ in noīe discipuli: amē dico vobis: non perdet mercedem suam. Capitl'm .xi.

Et factū est cū cōsummasset iesus p̄cipiēs duodecī discipulis suis: trāsijt inde vt doce-ret ⁊ predicaret in ciuitatibus eoꝝ. Joānes auteꝫ cū audisset in vinculis opa xp̄i: mittēs duos de disci-pulis suis: ait illi. Tu es qui vēturus es: an aliū ex-pectamus? Et respōdes iesus ait illis. Euntes re-nunciate ioāni q̄ audistis ⁊ vidistis. Ceci vident: claudi ambulāt: leprosi mundātur: surdi audiunt: mortui resurgūt: paupes euāgelizātur: ⁊ beatus ē q̄ non fuerit scādalizatus in me. Illis aūt abeunti-bus: cepit iesus dicere ad turbas de ioāne. Quid

existis in desertū videre? Harūdinem vento agitatā? Sed quid existis videre? Hoīem mollibus vestitū? Ecce qui mollibus vestiunt in domib⁹ regū sunt. Sed q̄d existis videre? Prophetā. Etiā dico vobis ⁊ plusq̄ ꝓphetā. Hic est enī d̄ quo scriptū est. Ecce ego mitto angeluȝ meū ante faciē tuā qui ꝑparabit viā tuā ante te. Amē dico vobis: nō surrexit inter natos mulierū maioꝛ ioāne baptista. Qui autē minoꝛ est in regno celoꝝ: maioꝛ est illo. A diebus autē ioānis baptiste vsqȝ nunc regnuȝ celoꝝ vi patitur: ⁊ violēti rapiūt illud. Oēs enī ꝓphete ⁊ lex vsqȝ ad ioāneȝ ꝓphetauerūt: ⁊ si vultis recipere ipse est helias q̄ venturus ē. Qui hēt aures audiēdi audiat. Cui autem similē estimabo generationem istam. Similis est pueris sedentibus in foro qui clamantes coequalib⁹ dicunt. Cecinimus vobis ⁊ nō saltastis: lamētauimus ⁊ non planxistis. Venit enim ioānes neqȝ manducans neqȝ bibens: ⁊ dicūt demonium habet. Venit filius hominis manducans ⁊ bibēs: ⁊ dicunt: ecce homo voꝛax ⁊ potatoꝛ vini publicanoꝝ ⁊ peccatorum amicus. Et iustificata est sapientia a filijs suis. Tunc cepit exprobꝛare ciuitatibus in quibus facte sunt plurime virtutes eius: quia non egissent penitentiam. Ve tibi coꝛozaim: ve tibi bethsaida quia si in tyꝛo ⁊ sidone facte essent virtutes que facte sunt in vobis: olim in cilicio ⁊ cinere peniten-

tiā egissent. Ueruntamē dico vobis: tyro ꝛ sidoni remissius erit in die iudicij q̄ vobis. Et tu caphar naum: nūquid vsq; in celū exaltaberis? Usq; in infernū descendes. Quia si in sodomis facte fuis/ sent virtutes q̄ facte sunt in te: forte mā sissent vsq; in hāc diē. Ueruntamē dico vobis q: terre sodo/ moꝝ remissius erit in die iudicij q̄ tibi. In illo tē/ pore rn̄dens iesus dixit. Cōfiteor tibi pater domi/ ne celi ꝛ terre: q: abscōdisti hec a sapiētibus ꝛ pru dentib⁹: ꝛ reuelasti ea paruulis: Ita pater qm̄ sic fuit placitū ante te. Omnia mihi tradita sunt a pa tre meo. Et nemo nouit filiū nisi pater: neq; patrē quis nouit nisi filius: ꝛ qui voluerit fili⁹ reuelare. Uenite ad me om̄es qui laboratis ꝛ onerati estis ꝛ ego reficiā vos. Tollite iugū meum sup̄ vos: ꝛ discite a me q: mitis sum ꝛ humilis corde: ꝛ inue/ nietis requiem animabus vestris. Iugū eni meū suaue est: ꝛ onus meū leue.

Caput. xij.

IN illo tempore abijt iesus per sata sabbato: discipuli aūt eius esuriētes ceperunt vellere spicas ꝛ mādučare. Pharisei aūt videntes dixe/ rūt ei. Ecce discipuli tui faciūt quod nō licet eis fa cere sabbatis. At illi dixit eis. Nō legistis q̇d fece rit dauid qn̄ esurijt ꝛ qui cū eo erant: quomodo in trauit in domū dei ꝛ panes ꝓpositionis comedit: quos nō licebat ei edere: neq; his qui cū eo erant: nisi solis sacerdotib⁹? Aut nō legistis i lege quia

sabbatis sacerdotes in tẽplo sabbatũ violant ⁊ si-
ne crimine sunt? Dico aũt vobis quia templo ma
ior est hic. Si autẽ sciretis quid est misericordiam
volo ⁊ nõ sacrificiũ: nũquã cõdẽnassetis innocen-
tes. Dñs enĩ est filius hois ⁊ sabbati. Et cuȝ inde
transisset: venit in synagogã eoꝝ. Et ecce homo ma
num habẽs aridã ⁊ interrogabãt eũ dicẽtes. Si li
cet sabbatis curare: vt accusarẽt eum. Ipse autem
dixit illis. Quis erit ex vobis homo qui habeat
ouem vnam: ⁊ si ceciderit hec sabbatis in foueam:
⁊ nonne tenebit ⁊ leuabit eam? Quanto magis
melior est homo oue? Ita licet sabbatis bene fa-
cere. Tunc ait homini. Extende manũ tuam: ⁊ ex-
tendit ⁊ restituta est sanitati sicut altera. Exeuntes
autẽ pharisei consiliũ faciebãt aduersus eum quo-
modo pderẽt eum. Jesus aũt sciẽs recessit inde: ⁊
secuti sunt eũ multi: ⁊ curauit eos oẽs. Et precepit
eis: ne manifestũ eũ facerẽt: vt adimpleretur qđ di
ctũ est p Esaiam pphetã dicentes. Ecce puer meꝰ
quẽ elegit: dilecꝰ meus in quo bene cõplacuit ani
me mee. Ponã spiritũ meũ super eũ: ⁊ iudiciũ gẽ-
tibus nũciabit. Nõ contẽdet neqȝ clamabit: neqȝ
audiet aliquis in plateis vocẽ eius. Harũdinem
quassatã nõ cõfriget ⁊ lignũ fumigãs nõ extiguet:
donec eiiciat ad victoriã iudiciũ: ⁊ in nomine eius
gentes sperabũt. Tũc oblatus est ei demoniuȝ ha
bens cecus ⁊ mutꝰ ⁊ curauit eum ita vt loqueret

ꝛ videret: ꝛ stupebāt oēs turbe ꝛ dicebāt. Nūqd hic est fili⁹ dauid? Pharisei autē audientes dixe runt. Hic nō eijcit demones nisi in beelzebub pri cipe demonioꝝ. Jesus aūt sciēs cogitationes eoꝝ dixit eis. Omē regnū diuisū3 cōtra se dsolabitur ꝛ omīs ciuitas vel dom⁹ diuisa cōtra se non stabit. Et si sathanas sathanā3 eijcit: aduersus se diuisus est: quomodo ergo stabit regnū ei⁹? Et si ego i be elzebub eijcio demones: filij vr̄i in quo eijciunt? Ideo ipī iudices vr̄i erūt. Si aūt ego i spū dei eij cio demones: igiꝛ puenit in vos regnum dei. Aut quomō pōt quisq̄ intrare in domum fortis: ꝛ vasa ei⁹ diripe: nisi pri⁹ alligauerit fortē? Et tūc domū illi⁹ diripiet. Qui nō est mecū cōtra me est: ꝛ q̄ nō cōgregat mecū spgit. Ideo dico vobis: omē pecca tū ꝛ blasphemia remitteꝛ hoībus: spūs autē blas phemie nō remitteꝛ. Et quicūq3 dixerit verbū cō tra filiū hoīs remittetur ei q̄ aūt dixerit cōtra spū3 sanctū: nō remittetur ei: neq3 in hoc sclo: neq3 in fu turo. Aut facite arborē bonā ꝛ fructū ei⁹ bonum: aut facite arborē malā: ꝛ fructū ei⁹ malu3. Siqui dē ex fructu arbor agnosciꝛ. Progenies viparū: quomō potestis bona loq̄ cū sitis mali? Ex abūdā tia.n.cordis os loquiꝛ. Bon⁹ hō d bono thesauro pfert bona: ꝛ malus hō de malo thesauro profert mala. Dico aūt vobis: quoniā omē verbū ociosu3 quod locuti fuerit hoies reddent rationē de eo in

die iudicij. Et verbis enim tuis iustificaberis et ex verbis tuis condēnaberis. Tunc respōderūt ei q̄dā de scribis et phariseis dicentes. Magister: volumus a te signū videre. Qui rñdens ait illis. Generatio mala et adultera signū querit et signum nō dabit ei nisi signū ione pphete. Sicut eni fuit ionas in vētre ceti tribus dieb⁹ et tribus noctibus: sic erit filius hoīs in corde tr̄re tribus dieb⁹ et tribus noctib⁹. Uiri niniuite surgēt in iudicio cum generatione ista et cōdēnabunt eam: q2 penitētiam egerūt in p̄dicatiōe ione. Et ecce plus q̄ iona hic. Regina austri surget in iudicio cum generatione ista et condēnabit eā: q2 venit a finibus tr̄re audire sapientiā salomonis. Ecce plus q̄ salomō hic. Cū aūt imundus spūs exierit ab hoīe: ambulat p loca arida querēs requiē et nō inuenit. Tūc dicit. Reuertar in domum meam vnde exiui. Et veniens inuenit eam vacantē: scopis mūdatā et ornatā. Tūc vadit et assumit septem alios spiritus secū nequiores se: et intrātes habitabant ibi: et fiunt nouissima hominis illi⁹ peiora priorib⁹. Sic et erit geñrationi huic pessime. Adhuc eo loquēte ad turbas: ecce mat̄ ei⁹ et frēs stabāt foris: q̄rētes loq̄ ei. Dixit aūt ei quidā. Ecce mat̄ tua et fratres tui foris stāt querentes te. At ipse respondens dicenti sibi ait: Que est mater mea: et qui sunt fratres mei: Et extendens manū in discipulos suos dixit. Ecce mat̄

mea ⁊ fratres mei. Quicūqꝫ enīꝫ fecerit volunta/
tem patris mei qui in celis est:ipse meus frater so/
ror ⁊ mater est. Caput.xiij.

In illo die exiens iesus de domo sedebat se/
cus mare. Et congregate sunt ad eum turbe
multe:ita vt in nauiculā ascendēs sederet: ⁊ oīs
turba stabat in litore: ⁊ locut⁹ est eis multa ī para/
bolis dicēs. Ecce exijt qui seminat seminare. Et
dū seminat:qdam ceciderūt secus viā: ⁊ venerunt
volucres ⁊ comederūt ea. Alia aūt ē ceciderunt in
petrosa vbi nō habebāt terrā multam: ⁊ continu o
exorte sunt:qꝛ nō habebant altitudinē terre. Sole
autē orto estuauerunt: ⁊ quia nō habebāt radicem
aruerūt. Alia autē ceciderūt in spinas ⁊ creuerūt
spine ⁊ suffocauerūt ea. Alia autē ceciderūt in ter
ram bonā: ⁊ dabāt fructū:aliud cētesimū: aliud se/
xagesimū:aliud tricesimū. Qui habet aures au/
diendi audiat. Et accedētes discipuli dixerunt ei.
Quare in parabolis loqueris eis? Qui respon/
dens ait illis. Quia vobis datū est nosse mysteria
regni celorū:illis autē non est datū. Qui enim ha
bet dabitur ei ⁊ abūdabit:qui aūt non habet ⁊ qđ
habet auferetur ab eo. Ideo in parabolis loquor
eis:quia vidētes nō vidēt: ⁊ audientes nō audiūt
neqꝫ intelligūt: ⁊ adimpletur in eis ꝓphetia Esaie
dicētis. Auditu audietis ⁊ nō intelligetis: ⁊ vidē
tes videbitis ⁊ nō videbitis. Incrassatum est enī

coꝛ populi huius ⁊ auribus grauiter audierūt: ⁊ oculos suos clauserunt nequādo videant oculis ⁊ auribus audiāt ⁊ coꝛde intelligant: ⁊ conuertant, ⁊ sanē eos. Uestri antē beati oculi q: vidēt ⁊ aures vestre q: audiunt. Amen q̄ppe dico vobis: q: multi pphete ⁊ iusti cupierunt videre q̄ videtis ⁊ nō viderunt: ⁊ audire q̄ auditis: ⁊ non audierunt. Uos ergo audite parabolā seminātis. Omnis q̄ audit verbū regni ⁊ nō intelligit venit malus ⁊ rapit qd̄ seminatū est in coꝛde ei⁹: hic est q̄ secus viaꝫ seminatus ē. Qui aūt sup petrosa seminatus ē: hic est qui verbū audit ⁊ cōtinuo cū gaudio accipit illud. Nō habet aūt in se radiceꝫ sed est tpalis. Facta aūt tribulatione ⁊ psecutione ,pter verbū cōtinuo scandalizat̄. Qui aūt seminat⁹ est in spinis: hic est q̄ verbū dei audit ⁊ sollicitudo seculi isti⁹ et fallatia diuitiarū suffocat verbū: ⁊ sine fructu efficitur. Qui vero in terrā bonā seminatus est: hic ē q̄ audit verbū ⁊ intelligit ⁊ fructū affert: ⁊ facit aliud quidē centesimū: aliud aūt sexagesimum: aliud vero tricesimū. Aliā parabolā pposuit illis dicēs. Simile factū est regnū celoꝝ hoī qui seminabit bonū semē in agro suo. Cū aūt doꝛmirēt hoīes: venit inimicus eius ⁊ supseminauit zizania in medio tritici: ⁊ abijt. Cū autē creuisset herba ⁊ fructū fecisset: tūc apparuerūt ⁊ zizania. Accedētes aūt serui patris familias: dixerūt ei. Dn̄e: nōne bonū semē

seminasti in agro tuo. Unde ergo habet zizania? Et ait illis. Inimicꝰ hō hoc fecit. Serui aūt dixerunt ei. Uis imus ⁊ colligimꝰ ea? Et ait. Non. Ne forte colligētes zizania erradicetis simul ⁊ triticū. Sinite vtraqʒ crescere vsqʒ ad messem ⁊ in tēpore messis dicā messoribus. Colligite primū zizania: ⁊ alligate ea in fasciculos ad cōburendū: triticū aūt cōgregate in horreū meū. Aliā parabolā ꝓposuit eis dicēs. Simile est regnū celoꝝ grano synapis: qd̄ accipiēs hō seminauit in agro suo: qd̄ minimū quidē est oībus seminibꝰ. Cū autem creuerit maiꝰ est oībus oleribus: ⁊ fit arbor: ita vt volucres celi veniāt ⁊ habitēt in ramis eiꝰ. Aliā parabolā locutꝰ est eis. Simile est regnū celoꝝ fermēto: qd̄ acceptū mulier abscōdit i farine satis tribus: donec fermentatū est totū. Hec oīa locutꝰ est iesus in parabolis ad turbas: ⁊ sine parabolis nō loquebat̄ eis vt impleret̄ qd̄ dictū erat ꝑ ꝓphetā dicentē. Aperiā in parabolis os meū eructabo abscondita a cōstitutione mūdi. Tūc dimissis turbis venit in domū: ⁊ accesserūt ad eum discipuli eiꝰ dicentes. Edissere nobis parabolā zizanioꝝ agri. Qui respōdens ait. Qui seminat bonū semē: est filius hoīs. Ager autē est mundus. Bonum vero semen: hi sunt filij regni: zizania aūt: filij sunt neqꝫ. Inimicus autē q̄ seminauit ea: est diabolꝰ. Messis vero cōsumatio seculi est. Messores aūt ange

li sunt. Sicut ergo colligunt zizania et igni cōbu-
runt: sic erit in cōsummatione seculi. Mittet fili9
hois angelos suos et colligēt de regno ei9 oia scā-
dala: et eos q̄ faciūt iniquitatē et mittent eos in ca-
minū ignis. Ibi erit fletus et stridor dentiū. Tūc
iusti fulgebūt sicut sol in regno prīs eorꝫ. Qui hēt
aures audiendi audiat. Simile est regnū celorum
thesauro abscōdito in agro: quē qui iuenit hō ab-
scōdit: et pre gaudio illi9 vadit et vendit vniuersa q̄
habet: et emit agrū illū. Iterū sile est regnū celorꝫ
hoī negotiatori: q̄renti bonas margaritas. Inuē-
ta autē vna p̄ciosa margarita: abijt et vēdidit oia q̄
habuit: et emit eā. Iterū sile est regnū celorꝫ sagene
misse ī mare: et ex oī genere pisciū cōgregāti. Quā
cū ipleta esset: educētes et secus lit9 sedētes elege-
rūt bonos in vasa: malos aūt foras miserunt. Sic
erit ī cōsummatione seculi. Exibūt angeli: et sepa-
būt malos d̄ medio iustorꝫ: et mittēt eos in caminū
ignis: ibi erit flet9 et stridor dentium. Intellexistis
hec oia? Dicūt ei. Etiā. Ait illis. Ideo ois scriba
doct9 in regno celorū silis est hoī patrifamilias: q̄
p̄fert de thesauro suo noua et vetera. Et factū est
cū cōsummasset iesus pabolas istas: trāsijt inde. Et
veniēs in p̄riam suā docebat eos ī synagogis eorꝫ:
ita vt mirarenī et dicerēt. Unde huic sapiētia hec
et v̄tutes? Nonne hic est fabri fili9? Nōne mater
ei9 dr̄ maria: et fratres ei9: iacob9 et ioseph et simon

⁊ iudas: ⁊ sorores eius nōne oēs apud nos sūt?
Unde ergo huic oīa ista? Et scandalizabātur i
eo. Jesus aūt dixit eis. Nō est ꝓpheta sine hono-
re nisi in patria sua ⁊ in domo sua. Et non fecit ibi
ꝟtutes multas ꝓpter icredulitatē illoꝝ. Cap. xiiij

In illo tpe audiuit herodes tetrarcha famā
iesu: ⁊ ait pueris suis. Hic est ioānes bapti-
sta: ipse surrexit a mortuis ⁊ ideo virtutes operan
tur in eo. Herodes enī tenuit ioānem ⁊ alligauit
eum ⁊ posuit in carcerē ꝓpter herodiadē vxorem
fratris sui. Dicebat enī illi ioānes. Non licet tibi
hr̄e eam. Et volēs illū occidere timuit populū: qꝛ
sicut ꝓphetā eum habebāt. Die aūt natalis hero-
dis: saltauit filia herodiadis ī medio: ⁊ placuit he-
rodi. Unde cū iuramēto pollicitus est ei dare qd̊
cūqꝫ postulasset ab eo. At illa premonita a matre
sua: da mihi inquit hic in disco caput ioānis bapti
ste. Et cōtristatus ē rex: ꝓpter iuramentū autem ⁊
eos q̇ pariter recūbebāt: iussit dari. Misitqꝫ ⁊ d-
collauit ioānem in carcere. Et allatū est caput eiꝰ i
disco: ⁊ datum est puelle: ⁊ illa attulit matri sue. Et
accedentes discipuli eius tulerunt corpus eiꝰ ⁊ se-
pelierūt illud: ⁊ veniētes nunciauerunt iesu. Qd̊
cū audisset iesus secessit inde in nauiculā: in locum
desertū seorsum. Et cū audissent turbe secute sunt
eum pedestres de ciuitatibꝰ. Et exiēs vidit turbā
multā: ⁊ misertus ē eis ⁊ curauit lāguidos eoꝝ.

Vespe aũt facto accesserũt ad eum discipuli eius dicẽtes. Deserꝰ ẽ locus ⁊ hora iã preteriit: dimitte turbas vt euntes in castella emãt sibi escas. Jesus aũt dixit eis. Non hãbet necesse ire: date illis vos mãducare. Respõderunt ei. Nõ habemꝰ hic nisi quinqꝫ panes ⁊ duos pisces. Qui ait eis. Afferte mihi illos huc. Et cũ iussisset turbã discũbere sup fenũ: acceptis quinqꝫ panibus ⁊ duobꝰ piscibus: aspiciẽs in celũ benedixit ⁊ fregit: ⁊ dedit discipulis panes: discipuli aũt turbis. Et manducauerũt oẽs ⁊ saturati sunt. Et tulerũt reliqas: duodecĩ cophinos fragmẽtoꝝ plenos. Mãducãtiũ aũt fuit numerus quinqꝫ milia viroꝝ exceptis mulieribus ⁊ paruulis. Et statĩ cõpulit discipulos ascẽdere in nauiculã: ⁊ precedere eum trãs fretũ donec dimitteret turbas. Et dimissa turba ascendit in montẽ solus orare. Vespe aũt facto: solus erat ibi. Nauicula aũt ĩ medio mari iactabaẽ fluctibꝰ. Erat enĩ cõtrariꝰ vẽtus. Quarta autẽ vigilia noctis: venit ad eos ambulãs supra mare. Et videntes eũ supra mare ambulãtẽ: turbati sunt dicentes qꝛ phãtasma est. Et pre timore clamauerũt. Statimqꝫ iesus locutus ẽ eis dicens. Habete fiduciam ego sum: nolite timere. Rñdens aũt petrus dixit. Dñe si tu es: iube me ad te venire sup aqs. At ipse ait. Veni. Et descẽdens petrus de nauicula ambulabat sup aquaꝫ vt veniret ad iesum. Videns

vero vētum validū timuit. Et cū cepisset mergi: cla mauit dicens. Dñe saluū me fac. Et cōtinuo iesus extendēs manū apprehendit eum ꝛ ait illi. Mo dice fidei quare dubitasti? Et cū ascendisset in na uiculā: cessauit vētus. Qui aūt in nauicula erāt ve nerunt ꝛ adorauerunt eum dicentes. Uere filius dei es. Et cum transfretassent venerunt in terram genesar. Et cū cognouissent eum viri loci illi⁹: mi serūt in vniuersam regionē illā: ꝛ obtulerūt ei oēs male habentes: ꝛ rogabāt eum vt vel fimbriaз ve stimenti eius tangerent. Et quicūqз tetigerunt sal ui facti sunt. Caput. xv.

Tunc accesserūt ad euз ab hierosolymis scri be ꝛ pharisei: dicentes. Quare discipuli tui transgrediunt traditiones senioꝝ? Nō enī lauāt man⁹ suas cum panem mādūcant. Ipse aūt respō dens ait illis. Quare ꝛ vos trāsgredimini māda tum dei: ꝑpter traditionē vrām? Naз deus dixit. Honora prēm ꝛ matrē: ꝛ q̄ maledixerit prī vl̄ ma tri: morte moriat. Uos aūt dicitis: quicūqз dixe rit prī vel matri munus quodcūqз est ex me tibi, ꝑ derit: ꝛ nō honorificabit prēm suū aut matrē suaз: ꝛ irritum fecistis mādatū dei, ꝑpter traditionē ve strā. Hypocrite: bene ꝓphetauit de vobis esaias dicens. Populus hic labiis me honorat: cor au tem eorum longe est a me. Sine causa autem co lunt me docentes doctrinas ꝛ mandata hominuз.

Et cõuocatis ad se turbis: dixit eis. Audite ⁊ in
telligite. Nõ quod intrat in os coinquinat hoīez:
sed qđ procedit ex ore hoc coinquinat hominem.
Tũc accedẽtes discipuli eius dixerũt ei. Scis q̄
pharisei audito verbo hoc scãdalizati sunt? At il-
le respõdẽs ait. Õis plantatio quaz non plãtauit
pater me⁹ celestis erradicabit. Sinite illos: ceci
sunt: ⁊ duces cecoꝝ. Cecus aũt si ceco ducatũ pre-
stet: ambo in foueã cadunt. Respõdẽs autẽ petr⁹:
dixit ei. Edisse nobis parabolaz istã. At ille dixit.
Adhuc ⁊ vos sine itellectu estis? Nõ intelligitis:
quia oĩne quod in os intrat in vẽtrẽ vadit: ⁊ in se-
cessum emittitur? Que autẽ pcedunt de ore: đ cor
de exeunt: ⁊ ea coinquinãt hoiem. De corde enim
exeũt cogitatiões male: homicidia: adulteria forni
catiões: furta: falsa testimõia: et blasphemie. Hec
sunt q̄ coinquinãt hoiem Non lotis autez manib⁹
manducare non coinquinat hominez. Et egressus
inde iesus secessit in partes tyri ⁊ sidonis. Et ec-
ce mulier chananea a finibus illis egressa: clama-
uit dicensei. Miserere mei domine fili dauid: fi-
lia mea male a demonio vexatur. Qui non respon
dit ei verbum. Et accedẽtes discipuli eius: roga-
bant eum dicentes. Dimitte eam: quia clamat
post nos. Ipse autem respondens ait. Non sum
missus nisi ad oues que perierunt domus israel.
At illa venit: ⁊ adorauit eum dicens. Domine:

adiuua me. Qui rñdens ait. Nõ est bonum sume re panẽ filioꝝ: ⁊ mittere canibus. At illa dixit. Eti am dñe. Nã ⁊ catelli edunt d̄ micis q̃ cadunt d̄ mẽ sa dñoꝝ suoꝝ. Tunc respõdẽs iesus: ait illi. O mu lier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sana ta est filia eius ex illa hora. Et cum trãsisset inde ie sus: venit secus mare galilee: ⁊ ascendẽs in montẽ sedebat ibi. Et accesserunt ad euȝ turbe multe: ha bẽtes secũ mutos: cecos: claudos: debiles: ⁊ alios multos: ⁊ piecerunt eos ad pedes eius: ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarẽtur videntes mutos loquẽ tes: claudos ambulãtes: cecos videntes: ⁊ magni ficabãt deum israel. Jesus aũt cõuocatis discipu lis suis dixit. Misereoꝛ turbe: qꝛ triduo iã pseue rãt mecũ: ⁊ nõ hñt qd̄ mãducent. Et dimittere eos ieiunos nolo: ne deficiãt i via. Et dicunt ei discipu li. Unde ergo nobis in deserto panes tãtos: vt sa tũremus turbã tantã? Et ait illis iesus. Quot pã nes habetis? At illi dixerũt: septẽ: ⁊ paucos pisci culos. Et precepit turbe vt discumberẽt sup terrã. Et accipiens septẽ panes ⁊ pisces: ⁊ gratias agẽs fregit ⁊ dedit discipulis: ⁊ discipuli dederũt popu lo: ⁊ comederũt omnes: ⁊ saturati sunt. Et qd̄ sup fuit de fragmẽtis: tulleru nt septeȝ spoꝛtas plenas. Erãt aũt q̃ mãducauerũt q̃ttuoꝛ millia hoim̃: extra paruulos ⁊ mulieres. Et dimissa turba ascẽdit in nauiculã: ⁊ venit in fines magedan. Caput. xvj.

Mattheum.

ET accesserũt ad eum pharisei ⁊ saducei temptãtes: ⁊ rogauerũt eum vt signũ de celo ostẽderet eis. At ille rñdens ait illis. Facto vespe dicitis: serenũ erit: rubicundũ est eni celũ. Et mane hodie tẽpestas: rutilat eni triste celũ. Faciẽ ergo celi diiudicare nostis: signa aũt tempoꝝ non potestis. Generatio mala ⁊ adultera signũ querit: ⁊ signuꝫ nõ dabitur ei: nisi signũ ione ꝓphete. Et relictis illis abijt. Et cũ venissent discipuli eiꝰ trãs fretum: obliti sunt panes accipe. Qui dixit illis. Intuemini ⁊ cauete a fermẽto phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. At illi cogitabãt inter se dicẽtes. Qꝛ panes nõ accepimus. Sciẽs aũt iesus dixit. Quid cogitatis inter vos modice fidei: qꝛ panes nõ habetis? Nonduꝫ intelligitis neqꝫ recordamini quiqꝫ panũ ⁊ quiqꝫ milliũ hoim: ⁊ quot cophinos sumpsistis? Neqꝫ septẽ panũ ⁊ quattuor millia hoim: ⁊ quot sportas sumpsistis? Quare nõ intelligitis qꝛ nõ de pane dixi vobis: cauete a fermẽto phariseorũ ⁊ saduceorũ. Tunc intellexerũt qꝛ nõ dixerit cauendũ a fermẽto panũ: sed a doctrina phariseoꝝ ⁊ saduceorũ. Venit aũt iesus in partes cesaree philippi: ⁊ interrogabat discipulos suos dicẽs. Quem dicũt hoies esse filiũ hois? At illi dixerunt. Alij ioãnem baptistam: alij aũt heliã: alij vero hieremiã: aut vnum ex ꝓphetis. Dicit illis iesus. Uos aũt queꝫ me esse dicitis? Respondens simon petrus dixit. Tu es

xp̄s filius dei viui. Respōdens aūt iesus dixit ei: Beatus es simō bariona: q2 caro z sanguis nō re uelauit tibi: sed pater meus q̄ in celis est. Et ego di co tibi: quia tu es petr' z super hāc petraz edifica/ bo ecclesiā meam: z porte inferi non preualebunt aduersus eam. Et tibi dabo claues regni celorū. Et quodcunq3 ligaueris super terram erit liga/ tum z in celis: z quodcūq3 solueris super terram: erit solutū z in celis. Tunc precepit discipulis su/ is vt nemini dicerēt: q2 ipse esset iesus xp̄s. Exinde cepit iesus ostēdere discipulis suis: quia oporteret eum ire hierosolymā: z multa pati a seniorib' z scri bis z principib' sacerdotuz z occidi z tertia die re surgere. Et assumēs eū petrus: cepit increpare il/ lum dicens. Absit a te dn̄e: non erit tibi hoc. Qui cōuersus dixit petro. Vade post me sathana: scan dalum es mihi: quia nō sapis ea q̄ dei sunt: sed ea q̄ hominū. Tūc iesus dixit discipulis suis. Si quis vult post me venire abneget semetipsum: z tollat crucem suā z sequat̄ me. Qui eni voluerit animaz suam saluā facere: perdet eam. Qui aūt perdide/ rit animā suā ꝑpter me: inueniet eam. Quid enim ꝓdest homini si mūdū vniuersū lucretur: aīe vero sue detrimentū patiat̄? Aut quā dabit hō cōmu/ tatione pro anima sua? Fili' eni hois ventur' est in gloria pr̄is sui cuz angelis suis. Et tunc reddet vnicuiq3 scd̄m opa eius. Amē dico vobis: sunt q̄/

dam de hic statib⁹ q̄ non gustabūt morte donec vi
deant filiū hois venientē in regno suo. Cap. xvij.
ET post dies sex assumpsit iesus petrū ꝛ iaco
bum ꝛ ioānem fratrē ei⁹: ꝛ duxit illos in mō-
tem excelsū seorsum: ꝛ transfigurat⁹ est ante eos.
Et resplēduit facies eius sicut sol: vestimēta aute
eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt
illis moyses ꝛ helyas cū eo loquētes. Respōdēs
aūt petr⁹: dixit ad iesum. Dn̄e bonū est nos hic eē.
si vis faciam⁹ hic tria tabernacula: tibi vnū: moysi
vnū: ꝛ helye vnū. Adhuc eo loquente: ecce nubes
lucida obūbrauit eos. Et ecce vox de nube dicēs.
Hic est filius meus dilect⁹ in quo mihi bene com
placui: ipm̄ audite. Et audientes discipuli cecide-
runt in fatiē suā: ꝛ timuerūt valde. Et accessit iesus
ꝛ tetigit eos: dixitq̄ eis. Surgite ꝛ nolite timere.
Leuātes aūt oculos suos neminē viderunt nisi so
lū iesum. Et descēdētibus illis de monte precepit
iesus dicēs. Nemini dixeritis visionē: donec fili⁹
hois a mortuis resurgat. Et interrogauerunt eu
discipuli dicentes. Quid ergo scribe dicūt ꝙ hely
am oportеat primū venire? At ille respōdens ait
eis. Helias quidē venturus est ꝛ restituet omnia.
Dico autē vobis: ꝗ helias iā venit: ꝛ nō cognoue
runt eū. sed fecerūt in eo quecūq̄ voluerunt. Sic
ꝛ filius hominis passurus est ab eis. Tūc intelle-
xerunt discipuli quia de Joanne baptista dixisset

eis. Et cū venisset ad turbā: accessit ad eum hō ge-
nibus ꝓuolutus ante eū dicēs. Dñe miserere filio
meo: q: lunaticus ē: ⁊ male patit̄. Nā sepe cadit i
ignē: ⁊ crebꝛo i aquā. Et obtuli eum discipulis tu-
is: ⁊ nō potuerūt curare eum. Rñdens aūt iesus
ait. O generatio incredula ⁊ ꝑuersa: quousqȝ ero
vobiscū? Usqȝquo patiar vos? Afferte huc illuȝ
ad me. Et increpauit illū iesus ⁊ exijt ab eo demo-
nium: ⁊ curatꝰ est puer ex illa hora. Tunc accesse-
runt discipuli ad iesum secreto: ⁊ dixerunt. Qua-
re nos nō potuimꝰ eijcere illum? Dicit illis iesus.
Propter incredulitatem vr̄am. Amē q̇ppe dico
vobis: si habueritis fidem sicut granū sinapis: di-
cetis mōti huic trāsi hic ⁊ trāsibit: ⁊ nihil ipossibi-
le erit vobis. Hoc aūt genus non eijcit̄ nisi ꝑ oro-
nem ⁊ ieiuniuȝ. Cōuersantibus aūt eis in galilea:
dixit illis iesus. Filiꝰ hoīs tradēdus est in manus
hoīm ⁊ occidēt eum: ⁊ tertia die resurget. Et cōtri
stati sunt vehement̄: ⁊ cum venissent capharnauȝ:
accesserunt q̇ didrachmā accipiebāt ad petrum: ⁊
dixerūt ei. Magister vester nō soluit didrachmā.
Ait. Etiam. Et cū intrasset in domū: preuenit euȝ
iesus dicens. Quid tibi videt̄ simō? Reges ter-
re a quibus accipiunt tributuȝ vel censum: a filijs
suis an ab alienis? Et ille dixit. Ab alienis. Dixit
illis iesus. Ergo liberi sunt filij. Ut autē nō scan
dalizemꝰ eos: vade ad mare ⁊ mitte hamum: ⁊ eū

piscē q̄ p̄rim⁹ ascēderit: tolle. Et apto ore eius inue-
nies staterē: illū sumēs: da eis p me ꝛ te. Cap. xviij

In illa hora accesserūt discipuli ad iesum dicē-
tes. Quis putas maior est in regno celorū?
Et aduocās iesus paruulū: statuit eū in medio eo-
rum: ꝛ dixit. Amē dico vobis: nisi cōuersi fueritis
ꝛ efficiamini sicut paruuli: nō intrabitis in regnū
celoꝝ. Quicūqꝫ ergo humiliauerit se sicut paruu-
lus iste: hic est maior in regno celoꝝ. Et q̄ susceperit
vnū paruulū talē in nomīe meo: me suscepit. Qui
autē scandalizauerit vnū de pusillis istis qui ī me
credūt: expedit ei vt suspendat̄ mola asinaria ī col-
lo eius: ꝛ demergat̄ in ꝑfundū maris. Ve mun-
do a scādalis. Necesse est enī vt veniant scandala:
Verūtamē ve hoī illi p quē scandalum venit. Si
aūt manus tua vel pes tuus scādalizat te: abscide
eum ꝛ ꝓijce abs te. Bonū tibi est ad vitā ingredi
debilē vel claudum: q̄ꝫ duas manus vel duos pe-
des habentē mitti in ignē eternū. Et si oculus tu⁹
scandalizat te: erue eum ꝛ ꝓijce abs te. Bonum ti-
bi est vnū oculū habētē in vitā intrare: q̄ꝫ duos ocu-
los habentē mitti in gehēnā ignis. Videte ne con-
tēnatis vnū ex his pusillis. Dico enī vobis: q2 an-
geli eoꝝ in celis semp vident faciem p̄ris mei qui
in celis est. Venit enī filius hoīs saluare qd̄ perie-
rat. Quid vobis videt̄? Si fuerint alicui centum
oues: ꝛ errauerit vna ex eis: nōne relinquit nonagi-

ta nouez in montib⁹: ⁊ vadit q̄rere eam q̄ errauit? Et si contigerit vt inueniet eam:amen dico vobis: quia gaudet sup eam magis q̄ sup᷑a nonagita nouem q̄ nō errauerūt. Sic nō est volūtas ante p̄trem vestrum qui in celis est:vt pereat vnus de pusillis istis. Si aūt peccauerit in te frater tu⁹: vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ip̄m solū. Si te audierit:lucratus eris fratrē tuū. Si autē non te audierit: adhibe tecū adhuc vnū vel duos: vt in ore duorum vel triū testium stet omne verbū. Quod si nō audierit eos:dic ecclesie. Si autē ecclesiaꝫ non audierit: sit tibi sicut ethnicus ⁊ publican⁹. Amen dico vobis:quecūqꝫ alligaueritis sup terraꝫ erunt ligata ⁊ in celo:⁊ quecunqꝫ solueritis sup terram erūt soluta ⁊ in celo. Iterū dico vobis:q᷑ si duo ex vobis consenserint super terrā de omni re quācūqꝫ petierint:fiet illis a patre meo qui in celis est. Ubi enī sunt duo vel tres cōgregati in nomine meo: ibi suꝫ in medio eoꝝ. Tunc accedēs petrus ad euꝫ dixit. Dn̄e quotiens peccabit in me frater me⁹: ⁊ dimittam ei? Usqꝫ septies? Dicit illi iesus. Non dico tibi vsqꝫ septies:sꝫ vsqꝫ septuagies septies. Ideo assimilatū est regnū celoꝝ homini regi: qui voluit rōnem ponere cū seruis suis. Et cum cepisset rōnem ponere:oblatus est ei vnus q̄ debebat ei decē milia talenta. Cū autē nō haberet vnde redderet: iussit eū dn̄s ei⁹ venūdari ⁊ vxorē ei⁹ ⁊ filios: ⁊ oīa

q̄ habebat ⁊ reddi. Procidēs aūt seruus ille: ora
bat eū dicēs. Patientiā habe in me: ⁊ oia reddam
tibi. Misertus aūt dn̄s serui illi⁹ dimisit eū: ⁊ de
bitū dimisit ei. Egressus autē seruus ille: inuenit
vnū de cōseruis suis: q̄ debebat ei centū denarios:
⁊ tenēs suffocabat eum dicēs. Redde q̄d debes.
Et ꝓcidēs conseruus ei⁹: rogabat eū dicēs. Pa
tientiā habe in me: ⁊ oia reddā tibi. Ille aūt noluit
sed abijt ⁊ misit eum in carcerē: donec redderet de
bitū. Uidētes aūt cōserui ei⁹ que fiebāt cōtristati
sunt valde: ⁊ venerūt ⁊ narrauerūt dn̄o suo oīa q̄
facta fuerāt. Tunc vocauit illū dn̄s suus: ⁊ ait illi.
Serue neq̄: omne debitū dimisi tibi q̄m rogasti
me. Nōne ergo oportuit ⁊ te misereri cōserui tui
sicut ⁊ ego tui miser⁹ sum? Et iratus dn̄s eius tra
didit eū tortoribus: quo adusq; redderet vniuer
suz debitū. Sic ⁊ pr̄ me⁹ celestis faciet vobis si nō
remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordib⁹ vr̄is.

Et factū est cum cōsumasset iesus Cap. xix.
sermones istos: migrauit a galilea: ⁊ venit in
fines iudee trās iordanē: ⁊ secute sunt eū turbe mul
te: ⁊ curauit eos ibi. Et accesserūt ad eū pharisei tē
tātes eū: ⁊ dicētes. Si licet hoī dimittere vxorē suā
q̄cūq; ex causa? Qui rn̄dens ait eis. Nō legistis:
q: q̄ fecit hoīez ab initio: masculū ⁊ feminam fecit
eos? Et dixit. Propt̄ hoc dimittet hō pr̄em ⁊ ma
trē: ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo in carne vna.

Itaqꝫ iã non sunt duo: sed vna caro. Q̃d ergo de⁹
coniũxit: hõ non separet. Dicunt illi. Quid ergo
moyses mãdauit dari libellũ repudij ⁊ dimittere?
Ait illis. Q̃m moyses ad duriciã cordis vr̃i ꝑmi-
sit vobis dimittere vxores vr̃as ab initio aũt non
fuit sic. Dico aũt vobis: q2 quicũqꝫ dimiserit vxo-
rem suã nisi ob fornicationeꝫ: ⁊ aliã duxerit: mecha
tur. Et q̃ dimissam duxerit: mechat̃. Dicunt ei dis
cipuli ei⁹. Si ita est causa hois cũ vxore: non expe
dit nubere. Qui dixit illis. Non om̃es capiũt ver
bum istud sed quib⁹ datũ est. Sunt enim eunuchi
qui de matris vtero sic nati sunt: ⁊ sunt eunuchi q̃
facti sunt ab hoĩbus: ⁊ sunt eunuchi q̃ seipsos ca-
strauerũt ꝓpter regnũ celorũ. Qui põt cape capi
at. Tũc oblati sunt ei paruuli: vt man⁹ eis impone
ret ⁊ oraret. Discipuli aũt increpabãt eos. Jesus
vero ait eis. Sinite paruulos ⁊ nolite eos ꝓhibe-
re ad me venire: taliũ est eni regnum celoꝝ. Et cuꝫ
imposuisset eis manus: abijt inde. Et ecce vn⁹ ac-
cedens ait illi. Magister bone q̃d boni faciam vt
habeã vitã eternã? Qui dixit ei. Quid me iterro
gas de bono? Unus est bon⁹ de⁹. Si autẽ vis ad
vitã ĩgredi: serua mãdata. Dicit illi. Que? Jesus
autẽ dixit. Nõ homicidiũ facies: nõ adulterabis:
nõ facies furtum: nõ falsum testimoniũ dices: ho-
nora pr̃em tuum ⁊ matrem: diliges ꝓximum tuuꝫ
sicut teip̃m: dicit illi adolescens. Omnia hec custodi-

ni a iuuẽtute mea: quid adhuc mihi deest? Ait illi
iesus. Si vis pfectus esse: vade ⁊ vẽde omnia que
habes: ⁊ da pauperibus: ⁊ habebis thesauruz in
celo: ⁊ veni sequere me. Cũ audisset autez adoles-
cẽs verbũ: abijt tristis. Erat eniz habens multas
possessiões. Jesus autẽ dixit discipulis suis. Amẽ
dico vobis: qꝛ diues dificile intrabit in regnũ ce-
loꝝ. Et iterũ dico vobis. Facilius est camelũ per
foramẽ acus trãsire: q̃ diuitem intrare in regnum
celoꝝ. Auditis autẽ his: discipuli mirabant̃ val-
de dicẽtes. Quis ergo poterit saluus esse? Aspi-
ciens aũt iesus dixit illis. Apud hoĩes hoc impos-
sibile est: apud deũ aũt oĩa possibilia sunt. Tunc
respondẽs petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus
omnia: ⁊ secuti sumus te. Quid ergo erit nobis?
Jesus autẽ dixit illis. Amen dico vobis: q̃ vos q̃
secuti estis me: in regeneratione cũ sederit fili⁹ ho-
minis in sede maiestatis sue: sedebitis ⁊ vos super
sedes duodecĩ iudicãtes duodecĩ tribus israel. Et
oĩis qui reliq̃rit domũ vł fratres: aut sorores aut
patrẽ: aut matrẽ: aut vxorẽ: aut filios: aut agros ꝓ
pter nomen meũ: centuplũ accipiet: ⁊ vitã eternaz
possidebit. Multi autem erunt primi nouissimi ⁊
nouissimi primi. Caput. xx.

SImile est regnũ celoꝝ hoĩ patrifamilias: qui
exijt primo mane conducere oparios in vi-
neam suã. Conuẽtione autẽ facta cũ oparijs ex de-

nario diurno: misit eos in vineā suā. Et egressus circa horā tertiā vidit alios stātes ī foro occiosos: ꝛ dixit illis. Ite ꝛ vos in vineā meā: ꝛ qd̄ iustū fuerit dabo vobis. Illi aūt abierunt. Iterū aūt exijt circa horā sextā ꝛ nonā ꝛ fecit similiter. Circa vndecimā vero exijt: ꝛ īuenit alios stātes ꝛ dixit illis. Quid hic statis tota die ociosi? Dicūt ei. Quia nemo nos cōduxit. Dixit illis. Ite ꝛ vos in vineā meā. Cū sero aūt factū esset: dicit dn̄s vinee ꝓcuratori suo. Uoca operarios: ꝛ redde illis mercedē incipiēs a nouissimis vsqʒ ad primos. Cū venissent ergo q̄ circa vndecimā horā venerāt: acceperūt singulos denarios. Uenientes aūt ꝛ primi: arbitrati sunt ꝙ plus essent accepturi: acceperunt aūt ꝛ ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabāt aduersus prēm familias dicentes. Hi nouissimi vna hora fecerūt ꝛ pares illos nobis fecisti: q̄ portauim⁹ pondus diei ꝛ estꝰ? At ille respondēs vni eoꝝ dixit. Amice: nō facio tibi iniuriā. Nonne ex denario cōuenisti mecū? Tolle quod tuū est ꝛ vade. Uolo autē ꝛ huic nouissimo dare: sicut ꝛ tibi. aut nō licet mihi qd̄ volo facere? An oculus tuus nequā est q: ego bon⁹ sum? Sic erūt nouissimi primi: ꝛ primi nouissimi. Multi enī sunt vocati: pauci vero electi. Et ascendēs iesus hierosolymā: assūpsit duodeci discipulos secreto: ꝛ ait illis. Ecce ascendim⁹ hierosolymā: ꝛ fili⁹ hōis tradetur princi-

pibus sacerdotū z scribis z condēnabūt eū morte z tradent eū gentib⁹ ad illudendū z flagellandū: z crucifigendū z tertia die resurget. Tūc accessit ad eum mat filioꝝ zebedei cū filijs suis: adorans z petēs aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid vis? Ait illi. Dic vt sedeāt hi duo filij mei vnus ad dexterā tuam: z vn⁹ ad sinistrā in regno tuo. Respondens autē iesus dixit. Nescitis qd petatis. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum? Dicunt ei. Possum⁹. Ait illis. Calicē quidē meū bibetis: sedere aūt ad dexterā meā vel sinistrā nō est meū da re vobis: sed quibus paratum est a patre meo. Et audiētes decem: indignati sunt de duob⁹ fratrib⁹. Jesus aūt vocauit eos ad se z ait. Scitis q: prin cipes gentiū dominant eoꝝ: z q̄ maiores sunt po testatem exercēt inter eos. Nō ita erit inter vos. Sed quicunqz voluerit inter vos maior fieri: sit vester minister. Et qui voluerit inter vos primus esse: erit vester seru⁹. Sicut fili⁹ hominis non ve nit ministrari sz ministrare: z dare animā suā redē ptionē pro multis. Et egredientib⁹ illis ab hieri co secuta est eum turba multa. Et ecce duo ceci se dentes secus viā: audierunt quia iesus transiret: z clamauerūt dicētes. Dñe miserere nr̄i fili dd. Tur ba aūt icrepabat eos vt tacerent. At illi magis cla mabāt dicētes. Dñe miserere nr̄i fili dd. Et stetit ie sus: z vocauit eos z ait. Quid vultis vt faciā vo

bis. Dicunt illi. Dñe: vt aperiant oculi nři. Misertus autẽ eoꝝ iesus tetigit oculos eorũ. Et confestim viderunt: ⁊ secuti sunt eum. Caput. xxj.

Et cum appropinquasset hierosolymis ⁊ venissent bethphage ad montẽ oliueti. Tunc iesus misit duos discipulos dicens eis. Ite in castellum qđ cõtra vos est: ⁊ stati inuenietis asinam alligatã ⁊ pullũ cum ea: soluite ⁊ adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit: dicite qꝛ dñs his opus habet: ⁊ cõfestim dimittet eos. Hoc autẽ factũ est: vt adimpleretur qđ dictum est p ꝓphetã dicentẽ. Dicite filie syon: ecce rex tuus venit tibi mãsuet': sedẽs sup asinã ⁊ pullũ filiuꝫ subiugalis. Euntes autẽ discipuli fecerunt sicut precepit illis iesus: ⁊ adduxerũt asinã ⁊ pullũ: ⁊ imposuerunt super eos vestimẽta sua: ⁊ eum desup sedere fecerunt. Plurima autem turba strauerunt vestimẽta sua in via. Alij autẽ cedebãt ramos de arboribus: ⁊ sternebant in via. Turbe autẽ q̃ precedebant ⁊ q̃ sequebant clamabãt dicẽtes. O sana filio dauid: benedictus qui venit in nomine dñi osanna i altissimis. Et cum intrasset hierosolymã: cõmota est vniuersa ciuitas dicẽs. Quis est hic? populi autem dicebant. Hic est iesus ꝓpheta: a nazareth galilee. Et intrauit iesus in templũ dei: ⁊ eijciebat omnes vẽdentes ⁊ emẽtes in tẽplo: ⁊ mẽsas nũmulariorum ⁊ cathedras vendẽtiũ colũbas euertit: ⁊ dixit eis.

Scriptū est:domus mea dom⁹ orationis vocabi-
tur:vos aūt fecistis illam speluncam latronuz: ⁊ ac-
cesserūt ad euz ceci ⁊ claudi in tēplo ⁊ sanauit eos.
Videntes autē principes sacerdotū ⁊ scribe mi-
rabilia q̄ fecit:⁊ pueros clamātes in templo:⁊ dicē
tes:osanna filio dauid:indignati sunt:⁊ dixerūt ei.
Audis q̄d isti dicunt:Jesus aūt dixit eis. Utiqȝ
nunq̄ legistis:quia ex ore infantiū perfecisti lau-
dem:Et relictis illis abijt foras extra ciuitatez in
bethaniā:ibiqȝ māsit. Mane autē reuertens ī ci-
uitatē esurijt:⁊ videns fici arborem vnā secus viā
venit ad eam:⁊ nihil inuenit in ea nisi folia tantū:
⁊ ait illi. Nunq̄ ex te fructus nascatur in sempiter
num:⁊ arefacta est cōtinuo ficulnea. Et videntes
discipuli:mirati sunt dicentes. Quomodo conti-
nuo aruit:Respondens aūt iesus ait eis. Amen
dico vobis:si habueritis fidez:⁊ nō hesitaueritis:
non solum de ficulnea facietis: sed ⁊ si monti huic
dixeritis:tolle:⁊ iacta te in mare:fiet. Et omnia que
cūqȝ petieritis in oratione credētes accipietis. Et
cum venisset in tēpluz accesserūt ad eum docentez
principes sacerdotū ⁊ seniores populi dicētes. In
qua potestate hec facis:⁊ quis tibi dedit hanc po
testatē:Respondens iesus:dixit eis. Interroga-
bo vos:⁊ ego vnū sermonē:quē si dixeritis mihi:⁊
ego vobis dicā in qua potestate hec facio. Baptis
m⁹ ioānis vnde erat:e celo:an ex hominib⁹:At illi

cogitabāt inter se dicentes. Si dixerim⁹ e celo: dī-
cet nobis. Quare ergo nō credidistis illi? Si au
tem dixerim⁹ ex hominib⁹: timem⁹ turbā. Oēs
eni habebāt ioānem sicut ꝓphetā. Et responden-
tes iesu dixerūt. Nescimus. Ait illis ꝛ ipse. Nec
ego dico vobis in qua potestate hec facio. Quid
aūt vobis videtꝰ? Homo quidā habebat duos fi-
lios: ꝛ accedens ad primum dixit. Fili vade hodie
operari in vineaꝫ meam. Ille aūt respondens ait.
Nolo. Postea aūt penitēcia motus abijt. Acce-
dens aūt ad alterū dixit similiter. At ille respōdēs
ait: eo dñe: ꝛ nō iuit. Quis ex duobus fecit volun
tatē pr̄is? Dicunt ei. Primus. Dixit illis iesus.
Amen dico vobis: qꝛ publicani ꝛ meretrices pre
cedētvos in regno dei. Venit eni ad vos ioannes
in via iusticie: ꝛ nō credidistis ei. Publicani autē
ꝛ meretrices crediderūt ei: vos aūt vidētes: nec pe
nitentiā habuistis: postea vt crederetis ei. Aliam
parabolā audite. Homo erat paterfamilias q̇ plā
tauit vineā: ꝛ septē circūdedit ei: ꝛ fodit in ea torcu
lar: ꝛ edificauit turrī: ꝛ locauit eā agricolis: ꝛ pere
gre ꝓfect⁹ est. Cū aūt tēpus fructuū appropiquas
set: misit seruos suos ad agricolas vt acciperētfru
ctus ei⁹. Et agricole apprehēsis seruis ei⁹: aliū ce-
ciderunt: alium occiderunt: alium vero lapidaue-
runt. Iteruꝫ misit alios seruos plures prioribus:
ꝛ fecerunt illis similiter. Nouissime autē misit ad

eos filiũ ſuũ dicẽs: verebunt forte filiũ meũ. Agri
cole aũt videtes filiũ dixerũt itra ſe. Hic eſt heres:
venite occidam⁹ eũ ⁊ habebim⁹ hereditatem ei⁹.
Et apprehenſum eũ eiecerũt extra vineam: ⁊ occi
derunt. Cum ergo venerit dominus vinee: quid fa
ciet agricolis illis? Aiunt illi. Malos male pdet
⁊ vineam ſuam locabit alijs agricolis qui reddãt
ei fructum tẽporib⁹ ſuis. Dicit illis ieſus. Nunq̃
legiſtis in ſcripturis. Lapidem quem reprobaue
runt edificantes hic eſt factus in caput anguli. A
domino factuꝫ eſt iſtud: ⁊ eſt mirabile in oculis no
ſtris. Ideo dico vobis: quia auferetur a vobis re/
gnum dei: ⁊ dabitur genti facienti fructus ei⁹. Et
qui ceciderit ſuper lapidem iſtum confringetur: ſu
per quẽ vero ceciderit: conteret eum. Et cum au/
diſſent principes ſacerdotũ ⁊ phariſei: parabolas
eius cognouerunt q̃ de ipſis diceret. Et queren/
tes eum tenere timuerunt turbas: quoniam ſicut
prophetam eũ habebant. Et reſpondens ieſus di
xit: iterum in parabolis eis dicens. Caput. xxij.

Simile factum eſt regnum celorum ho/
f mini regi qui fecit nuptias filio ſuo. Et
miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos ad nu
ptias: ⁊ nolebant venire. Iterum miſit alios ſer/
uos dicens. Dicite inuitatis. Ecce prandiuꝫ me/
um paraui: thauri mei ⁊ altilia occiſa ſunt: ⁊ om/
nia parata: venite ad nuptias. Illi autem neglexe

runt τ abierunt: alius in villā suā: alius vero ad negotiationē suam. Reliqui vero tenuerunt seruos eius: τ contumelijs affectos: occiderunt. Rex aūt cum audisset irat⁹ est: τ missis exercitibus suis pdidit homicidas illos: τ ciuitatē illoꝝ succēdit. Tūc ait seruis suis. Nuptie quidē parate sunt: sed qui inuitati erāt nō fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarū: τ quoscūq3 inueneritis: vocate ad nuptias. Et egressi serui eius in vias: congregauerunt omnes quos iuenerūt malos τ bonos: τ implete sunt nuptie discumbētiū. Intrauit autē3 rex vt videret discumbētes: τ vidit ibi hominē nō vestitum veste nuptiali. Et ait illi. Amice: quomodo huc intrasti nō habens vestē nuptialē? At ille obmutuit. Tūc dixit rex ministris. Ligatis manibus τ pedibus eius: mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus τ stridor dentiū. Multi aūt sunt vocati: pauci vero electi. Tunc abeūtes pharisei consiliu3 inuenerunt vt caperent eum in sermone. Et mittūt ei discipulos suos: cū herodianis dicentes. Magister scimus q2 verax es τ viam dei ī veritate doces. τ non est tibi cura de aliquo. Nō enim respicis psonam hoim. Dic ergo nobis quid tibi videt̄. Licet cēsum dari cesari: aut nō? Cognita aute3 iesus nequitia eoru3 ait. Quid me tēptatis hypocrite? Ostendite mihi nūmisma census. At illi obtulerunt ei denariū. Et ait illis iesus. Cui⁹ est ymago

hec ꝛ superscriptio? Dicūt ei. Cesaris. Tunc ait il
lis. Reddite ergo q̄ sunt cesaris cesari: ꝛ que sunt
dei deo. Et audiētes mirati sunt. ꝛ relicto eo abie-
runt. In illo die accesserunt ad eum saducei: qui
dicunt nō esse resurrectionē: ꝛ interrogauerūt eum
dicētes. Magister: moyses dixit si quis mortuus
fuerit nō habens filiū: vt ducat frater eius vxorem
illius ꝛ suscitet semen fratri suo. Erant autē apud
nos septē fratres: ꝛ primus vxore ducta defunctus
est: ꝛ non habens semen reliquit vxorem suā fratri
suo. Similiter secūdus ꝛ tertius vsqꝫ ad septimū.
Nouissime aūt omniū: ꝛ mulier d̄functa est. In re
surrectione ergo cuius erit de septem vxor? Om-
nes enī habuerūt eam. Respōdens autē iesus: ait
illis. Erratis nescientes scripturas: neqꝫ virtuteꝫ
dei. In resurrectione enī neqꝫ nubent neqꝫ nuben
tur: sed erunt sicut angeli dei ī celo. De resurrectio
ne aūt mortuorū nō legistis quod dictum est a deo
dicente vobis. Ego sum deus abraā: ꝛ deus ysaac
ꝛ deus iacob? Non est deus mortuorū sed viuen-
tiū. Et audientes turbe mirabanť in doctrina ei⁹.
Pharisei autē audiētes ꝙ silētiū iposuisset sadu
ceis cōuenerūt in vnū: ꝛ interrogauit euꝫ vnus ex
eis legisdoctor temptans eum. Magister: quod ē
mādatū magnū in lege? Ait illi iesus. Diliges do
minū deū tuū ex toto corde tuo ꝛ in tota anima tua
ꝛ in tota mēte tua. Hoc est maximū ꝛ primū man-

datum. Secundū aūt simile est huic. Diliges prī
mū tuū sicut teipsum. In his duob⁹ mādatis: vni
uersa lex pendet ꝛ ꝓphete. Cōgregatis autē pha-
riseis: interrogauit eos iesus dicēs. Quid vobis
videt̄ de xpo: cuius fili⁹ est? Dicūt ei. Dauid. Ait
illis. Quomodo ergo dauid in spū vocat eum do
minū dicēs. Dixit dn̄s dn̄o mō: sede a dextris meis:
donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ?
Si ergo dauid vocat eum dn̄m: quomodo filius
ei⁹ est? Et nemo poterat ei respōdere verbū neqꝫ
ausus fuit quisꝙ ex illa die eū ampli⁹ interrogare.
Tunc iesus locut⁹ ē ad turbas Caput. xxiij.
ꝛ ad discipulos suos dicēs: super cathedram
moysi sederūt scribe ꝛ pharisei. Omnia ergo que-
cūqꝫ dixerūt vobis: seruate ꝛ facite, secundūꝫ opa
vero eoꝝ nolite facere. Dicūt enī ꝛ nō faciūt. Alli-
gant aūt onera grauia ꝛ importabilia: ꝛ imponūt
in humeros hoim: digito aūt suo nolūt ea mouere.
Oīa vero opa sua faciūt vt videant̄ ab hominib⁹.
Dilatāt enī phylateria sua: ꝛ magnificāt fimbrias
Amāt aūt primos recubit⁹ in cenis: ꝛ primas ca-
thedras in synagogis: ꝛ salutationes in foro: ꝛ vo-
cari ab hoibus rabbi. Uos aūt nolite vocari rab
bi. Unus est enī magister vr̄: oēs aūt vos fratres
estis. Et prē nolite vocare vobis sup terrā: vnus
est enī pat̄ vr̄ q̄ in celis est. Nec vocemini magrī:
qꝛ magister vr̄ vn⁹ est xp̄s. Qui maior est vr̄ꝫ erit

minister vr. Qui aũt se exaltauerit humiliabitur:
⁊ q̇ se humiliauerit exaltabit. Ue aũt vobis scri/
be ⁊ pharisei hypocrite: q̇ clauditis regnũ celoꝝ
ante hoies. Uos eni nõ intratis: nec introeuntes
sinitis intrare. Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypo/
crite q̇ comeditis domos viduarũ: orationes lon/
gas orãtes: ꝑpter hoc ampli⁹ accipietis iudiciũ.
Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite: qui circui/
tis mare ⁊ aridã: vt faciatis vnũ ꝓselitũ: ⁊ cũ fue/
rit fact⁹: facietis eũ filiũ gehẽne duplo q̃ vos. Ue
vobis duces ceci: q̇ dicitis: quicũq3 iurauerit per
templũ nihil est: q̇ aũt iurauerit in auro tẽpli debi/
tor est. Stulti ⁊ ceci. q̇d eni mai⁹ est: aurũ: an tẽplũ
qd̕ sanctificat aurũ? Et q̇cunq3 iurauerit in alta/
ri nihil est: q̇cunq3 aũt iurauerit in dono qd̕ est sup
illud: debet. Ceci: q̇d enĩ mai⁹ est: donũ: an altare
qd̕ sanctificat donũ? Qui ergo iurat i altari iurat
in eo: ⁊ in oib⁹ q̄ sup illud sunt. Et q̇cunq3 iuraue
rit in tẽplo iurat in illo ⁊ i eo q̇ habitat in ipso. Et q̇
iurat in celo iurat i throno dei ⁊ i eo q̇ sedet sup eũ.
Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite q̇ decima/
tis mentã ⁊ anetũ ⁊ ciminũ: ⁊ reliq̇stis que grauio
ra sunt legis iudiciũ: ⁊ misericordiã: ⁊ fidem. Hec
oportuit facere ⁊ illa nõ omittere. Duces ceci exco
lãtes calicẽ: camelũ aũt glutiẽtes. Ue vobis scri/
be ⁊ pharisei hypocrite: q̇ mũdatis qd̕ d̕ foris ẽ ca
licis ⁊ paropsidis: int⁹ aũt pleĩ estis rapia ⁊ mũdicia;

Pharisee cece: mũda prius qđ intus est calicis ꝛ
parapsidis: vt fiat: ꝛ id quod de foris est mundũ.
Ve vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite: quia simi-
les estis sepulchris dealbatis: q̄ a foris parent ho-
minibꝫ speciosa: intus vero plena sunt ossibꝫ mor-
tuorũ ꝛ omni spurcitia. Sic ꝛ vos a foris quidem
paretis hoibus iusti: intus aũt pleni estis hypocri
si ꝛ iniquitate. Ve vobis scribe ꝛ pharisei hypo-
crite: qui edificatis sepulchra ꝓphetarũ ꝛ ornatis
monumēta iustoꝝ: ꝛ dicitis. Si fuissemꝫ in diebꝫ
patrũ nr̃oꝝ: nõ essemus socij eoꝝ in sanguine pro
phetarũ. Itaqꝫ testimonio estis vosmetipsis: quia
filij estis eoꝝ qui ꝓphetas occiderũt. Et vos iple
te mensurā patrũ vestrorũ. Serpentes genimina
viperarum: quomodo fugietis a iudicio gehēne?
Ideo dico vobis. Ecce ego mitto ad vos prophe
tas ꝛ sapiētes ꝛ scribas: ꝛ ex illis occidetis ꝛ cru-
cifigetis: ꝛ ex eis flagellabitis in synagogis vr̃is:
ꝛ ꝑsequimini de ciuitate in ciuitatem vt veniat sup
vos omnis sanguis iustus q̇ effusus est sup terraꝫ
a sanguine abel iusti vsqꝫ ad sanguinē zacharie fi-
lij barachie: quē occidistis inter templuꝫ ꝛ altare.
Amē dico vobis venient hec oīa sup generatiō
nem istā. Hyerusalē hyerusalē: q̄ occidis prophe
tas ꝛ lapidas eos q̇ ad te missi sunt: quotiēs volui
cōgregare filios tuos quēadmodũ gallina cōgre-
gat pullos suos sub alas: ꝛ noluisti? Ecce relique-

tur vobis dom⁹ vr̃a deserta. Dico eñi vobis non me videbitis amodo donec dicatis. Benedictus qui venit in nomine domini. Caput.xxiiij.

Et egressus iesus d̃ tẽplo ibat. Et accesserũt discipuli eius: vt ostẽderent ei edificationes templi. Ipse aũt respondens: dixit illis. Videtis hec omnia? Amẽ dico vobis: nõ relinquetur hic lapis super lapidẽ: qui nõ destruat. Sedente autez eo sup montem oliueti: accesserunt ad euz discipuli secreto dicẽtes. Dic nobis quãdo hec erũt: ꝛ qđ signũ aduent⁹ tui ꝛ cõsummationis seculi? Et respondẽs iesus dixit eis. Videte ne quis vos seducat. Multi eñi veniẽt in nomie meo dicẽtes. Ego sum xp̃s: ꝛ multos seducent. Audituri enim estis prelia ꝛ opiniones preliorum: videte ne turbemini. Oportet eñi hec fieri: sed nõdum est finis. Cõsurget eñi gens in gentẽ: ꝛ regnũ in regnũ: ꝛ erunt pestilentie ꝛ fames ꝛ terremot⁹ per loca. Hec autem oĩa initia sunt dolorum. Tunc tradẽt vos in tribulationẽ ꝛ occident vos ꝛ eritis odio omnib⁹ gentibus ꝑpter nomẽ meũ. Et tũc scandalizabunt multi ꝛ inuicẽ tradent: ꝛ odio habebũt inuicẽ. Et multi pseudo prophete surgent: ꝛ seducent multos: et qm̃ abundabit iniquitas refrigescet charitas multorum. Qui aũt pseuerauerit vsqꝫ in finẽ: hic saluus erit. Et predicabitur hoc euangeliũ regni in vniuerso orbe in testimoniũ omnib⁹ gentib⁹: ꝛ tũc

ueniet cōsummatio. Cū ergo videritis abominationē desolationis: q̄ dicta est a daniele ꝓpheta stā te in loco sancto: qui legit intelligat. Tunc q̄ in iudea sunt fugiāt ad mōtes: ꝛ qui i tecto nō descēdat tollere aliquid de domo sua: ꝛ q̄ in agro nō reuertatur tollere tunicā suā. Ve aūt pregnantibus ꝛ nutrientib⁹ in illis diebus. Orate aūt vt non fiat fuga vestra in hyeme vel sabbato. Erit enī tūc tribulatio magna q̄lis nō fuit ab initio mundi vsq᷒ modo: neq᷒ fiet. Et nisi breuiati fuissent dies illi: non fieret salua omnis caro: sed ꝓpter electos breuiabunt dies illi. Tunc si quis vobis dixerit: ecce hic est xp̄s aut illic: nolite credere. Surgēt enim pseudo xp̄i ꝛ pseudo ꝓphete: ꝛ dabunt signa magna ꝛ prodigia: ita vt in errorē inducantur si fieri potest etiā electi. Ecce predixi vobis. Si ergo dixerit vobis ecce in deserto est: nolite exire: ecce in penetralibus: nolite credere. Sicut enī fulgur exit ab oriē te ꝛ paret vsq᷒ in occidente: ita erit ꝛ aduētus filij hois. Vbicūq᷒ fuerit corpus: illuc cōgregabunt ꝛ aquile. Stati aūt post tribulationē dierū illoru᷒ sol obscurabitur: ꝛ luna nō dabit lumē suū: ꝛ stelle cadent de celo: ꝛ virtutes celorū cōmouebuntur: ꝛ tunc parebit signū filij hois in celo. Et tunc plangent omnes trib⁹ terre ꝛ videbunt filiu᷒ hominis venientem in nubib⁹ celi cum virtute multa et maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba ꝛ voce

magna: et congregabunt electos eius a quattuor ventis: a summis celorum vsq₃ ad terminos eorum. Ab arbore autem fici discite parabolam: cum iam ramus eius tener fuerit et folia nata: scitis quia prope est estas: ita et vos cum videritis hec omnia: scitote quia prope est in ianuis. Amen dico vobis: quia non preteribit generatio hec: donec omnia fiant. Celum et terra transibunt: verba autem mea non preteribunt. De die autem illa et hora nemo scit: neq₃ angeli celorum: nisi pater solus. Sicut autem in diebus noe: ita erit et aduentus filij hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluuium comedentes et bibentes nubentes et nuptui tradentes: vsq₃ ad eum diem quo intrauit noe in arcam: et non cognouerunt donec venit diluuium et tulit omnes: ita erit et aduentus filij hominis. Tunc duo erunt in agro: vnus assumetur et vnus relinquetur. Due molentes in mola: vna assumetur: et vna relinquetur. Duo in lecto vnus assumetur: et vnus relinquetur. Uigilate ergo quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit. Illud autem scitote: quoniam si sciret pater familias qua hora fur venturus esset: vigilaret vtiq₃ et non sineret perfodi domum suam. Ideo et vos estote parati: quia nescitis qua hora filius hominis venturus est. Quis putas est fidelis seruus prudens: quem constituit dominus supra familiam suam vt det illis cibum in tempore. Beatus ille seruus: quem cum venerit dominus eius: inuenerit sic facientem. amen dico vobis quoniam sup

omnia bona sua cōstituet eum. Si aūt dixerit malus seruus ille in corde suo: morā facit dñs me' venire: et ceperit percutere cōseruos suos: et mãducet autem et bibat cū ebriosis: veniet dñs serui illius i die qua nō sperat: et hora qua ignorat: et diuidet eū parteq3 eius ponet cum hypocritis: illic erit flet' et stridor dentium. Caput.xxv.

TUnc simile erit regnū celoz decem virginibus: q̄ accipiētes lāpades suas: exierunt obuiam spōso et spōse. Quinq3 autē ex eis erāt fatue et quinq3 prudētes. Sed quinq3 fatue acceptis lāpadibus nō sumpserūt oleum secū. Prudētes vero acceperūt oleū in vasis suis cū lāpadib'. Moram aūt faciente sponso dormitauerūt oēs et dormierūt. Media autē nocte clamor factus est: ecce spōsus venit: exite obuiā ei. Tunc surrexerūt omnes virgines ille: et ornauerunt lampades suas. Fatue aūt sapientibus dixerūt: date nobis d̄ oleo vr̄o: q2 lampades nr̄e extinguūt. Responderunt prudentes dicētes. Ne forte non sufficiat nobis et vobis: ite potius ad vendētes et emite vobis. Dū aūt irent emere: venit sponsus: et q̄ parate erant: intrauerūt cū eo ad nuptias: et clausa est ianua. Nouissime vero veniūt et reliq̄ virgines dicentes. Domie dñe: aperi nobis. At ille respōdens ait. Amē dico vobis: nescio vos. Vigilate ergo: quia nescitis diem neq3 horā. Sicut enī homo peregre pro-

ficiscens vocauit seruos suos et tradidit illis bona
sua. Et vni dedit quinque talēta: alij aūt duo: alij ve
ro vnū: vnicuique secundū ꝓpriā virtutē: et ꝓfectus
est statim. Abijt aūt qui quinque talēta acceperat:
et operatus est in eis: et lucratus est alia quinque. Si
milit͛ et q̄ duo accepat: lucratus ē alia duo. Qui aūt
vnū accepat: abiēs fodit in terrā: et abscōdit pecu
niā domini sui. Post multum vero tpis venit dn̄s
seruoꝝ illoꝝ: et posuit rationē cū eis. Et accedens
qui quinque talenta acceperat: obtulit alia quinque ta
lenta dicēs. Dn̄e quinque talēta tradidisti mihi: ec
ce alia quinque suplucratus sum. Ait illi dn̄s eius:
Euge serue bone et fidelis: quia sup pauca fuisti fide
lis: sup multa te cōstituā: intra in gaudium dn̄i tui.
Accessit aūt et q̄ duo talēta accepat: et ait. Domine
duo talēta tradidisti mihi: ecce alia duo lucratus
sum. Ait illi dn̄s eius. Euge serue bone et fidelis:
quia sup pauca fuisti fidelis: supra multa te cōstituā:
intra in gaudiū dn̄i tui. Accedens aūt et q̄ vnū ta
lentū accepat: ait. Dn̄e scio quia hō durus es metis
vbi nō seminasti: et congregas vbi nō sparsisti: et ti
mēs abij et abscōdi talentū tuū in terra. Ecce ha
bes qđ tuū est. Respondēs aūt dn̄s eius dixit ei:
Serue male et piger: sciebas quia meto vbi non se
mino: et cōgrego vbi nō sparsi. Oportuit ergo te
cōmittere pecuniā meā nūmularijs: et veniēs ego
recepissem vtique quod meum est cum vsura. Tol

lite itaqʒ ab eo talentum: ꝛ date ei qui habet decē talenta. Omni enim habenti dabitur. ꝛ habūdabit: ei autem qui non habet: et quod videtur habere auferetur ab eo: ꝛ inutilem seruū eĳcite in tenebras exteriores: illic erit fletus ꝛ stridor dētiuʒ. Cum aūt venerit filius hominis in maiestate sua ꝛ omnes angeli cum eo: tūc sedebit super sedē maiestatis sue: ꝛ congregabunt ante eum omnes gentes: ꝛ separabit eos ab inuicē sicut pastor segregat oues ab hedis. Et statuet oues quidem a dextris hedos autem a sinistris. Tūc dicet rex his qui a dextris eius erūt. Uenite benedicti patris mei: possidete paratū vobis regnū a constitutione mundi. Esuriui enim ꝛ dedistis mihi mādu care. Sitiui: ꝛ dd̄istis mihi bibere. Hospes erā: ꝛ collegistis me Nud⁹: ꝛ operuistis me. Infirm⁹: ꝛ visitastis me. In carcere erā: ꝛ venistis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes. Domine quādo te vidimus esurientē: ꝛ pauim⁹ te: sitientem: ꝛ dedim⁹ tibi potum? Quādo aūt te vidimus hospitē ꝛ collegim⁹ te: aut nudum ꝛ cooperuim⁹ te? Aut quādo te vidimus infirmū aut in carcere: ꝛ venim⁹ ad te? Et respondēs rex dicet illis. Amen dico vobis: quādiu fecistis vni de his fratribus meis minimis: mihi fecistis. Tūc dicet ꝛ his q̄ a sinistris erūt. Discedite a me maledicti in ignē eternū q̄ paratus ē diabolo ꝛ angelis eius. Esuriui enī: ꝛ nō dedistis mi

hi mãducare. Sitiui τ nõ dedistis mihi potũ. Hospes erã τ nõ collegistis me. Nudus: τ non operuistis me. Infirm⁹ τ in carcere: τ non visitastis me. Tũc respondebũt ei τ ipsi dicentes. Dñe quando te vidim⁹ esurientẽ: aut sitientẽ: aut hospitẽ: aut nudum: aut infirmũ: aut in carcere: τ nõ ministrauimus tibi? Tunc respõdebit illis dicẽs. Amẽ dico vobis quãdiu nõ fecistis vni de minorib⁹ his: nec mihi fecistis. Et ibunt hi in supplicium eternũ: iusti autem in vitam eternam. Caput. xxvj.

Et factu3 est cũ consumasset iesus sermones hos omẽs: dixit discipulis suis. Scitis quia post biduũ pascha fiet: τ filius hoĩs tradet vt crucifigat. Tunc cõgregati sunt principes sacerdotũ: τ seniores populi in atriũ principis sacerdotũ qui dicebat cayphas: τ consiliũ fecerunt vt iesum dolo tenerent τ occiderẽt. Dicebant aũt. Non in die festo. Ne forte tumultus fieret in populo. Cũ aũt esset iesus in bethania in domo simonis leprosi: accessit ad eũ mulier habens alabastrũ vnguẽti p̃ciosi: τ effudit sup caput ipsi⁹ recũbẽtis. Uidẽtes aũt discipuli idignati sunt dicẽtes. Ut q̃d pditio hec? Potuit eni istud venũdari multo: τ dari paupib⁹. Sciẽs aũt iesus: ait illis. Quid molesti estis huic mulieri? Op⁹ eni bonũ opata ẽ i me. Nã sẽp paupes hẽbitis vobiscũ: me aũt nõ sẽp hẽbitis. Mittẽs eni hec vnguẽtũ hoc i corp⁹ meũ ad sepeliẽdũ

me fecit. Amē dico vobis: vbicūqȝ p̄dicatū fuerit
hoc euāgeliū in toto mūdo: dicet̄ ⁊ q̄ hec fecit ī me
moriā ei⁹. Tūc abijt vnus de duodecī q̄ dicebat̄
iudas scarioth ad p̄ncipes sacerdotum: ⁊ ait illis.
Quid vultis mihi dare: ⁊ ego vobis eum tradā?
At illi cōstituerūt ei trigīta argēteos. Et exinde q̄
rebat oportunitatē vt eum traderet. Prima autē
die azimoꝝ accesserūt discipuli ad iesum: dicētes.
Ubi vis parem⁹ tibi comedere pasca? At iesus
dixit. Ite in ciuitatē ad quendā ⁊ dicite ei. Magi
ster dicit: tēpus meū ꝓpe est: apud te facio pascha
cū discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut con
stituit illis iesus: ⁊ parauerūt pascha. Uespe autē
facto: discūbebat cū duodecim discipulis suis. Et
edentib⁹ illis: dixit. Amē dico vobis: qꝛ vnus vr̄ꝫ
me traditur⁹ est. Et cōtristati valde ceperūt singu
li dicere. Nūquid ego sum dn̄e? At ipse respōdēs
ait. Qui intingit mecū manū in parapside: hic me
tradet. Filius quidē hoīs vadit sicut scriptum est
de illo. Ue aūt homini illi: ꝑ quē fili⁹ hoīs trade
tur. Bonū erat ei: si natus nō fuisset hō ille. Res
pōdens aūt iudas q̄ tradidit eum: dixit. Nūquid
ego sum rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Cenantib⁹ aūt
eis accepit iesus panē ⁊ benedixit: ac fregit: dedit
qȝ discipulis suis ⁊ ait. Accipite ⁊ comedite: hoc ē
corpus meū. Et accipiēs calicē ꝫ grās egit ⁊ dedit
illis dicens. Bibite ex hoc oēs. Hic est enim san

guis meꝰ noui testamēti: qui ꝑ multis effundetur
in remissionē peccatorū. Dico aūt vobis: non bi-
bam amodo de hoc geniminevitis vsqȝ in diē illū:
cū illud bibā vobiscū nouū in regno pr̄is mei. Et
hymno dicto exierūt in mōtem oliueti. Tūc dicit il
lis iesus. Omnes vos scādalum patiemini in me
ista nocte. Scriptū est eni. Percutiā pastorem: ⁊
dispgent̄ oues gregis. Postq̄ aūt resurrexero: p̄
cedam vos in galileā. Respōdens aūt petrus ait
illi. Et si oīes scandalizati fuerīt in te: ego nunq̄
scandalizabor. Ait illi iesus. Amē dico tibi: quia
in hac nocte antequā gallus cātet: ter me negabis.
Ait illi petrus. Etiā si oportuerit me mori tecum:
nō te negabo. Similiter ⁊ oīes discipuli dixerūt.
Tunc venit iesus cū illis in villā que dr̄ gethsema
ni. Et dixit discipulis suis. Sedete hic: donec va-
dā illuc ⁊ orem. Et assumpto petro ⁊ duobꝰ filijs
zebedei: cepit cōtristari: ⁊ mestus esse. Tunc ait il
lis. Tristis est aīa mea vsqȝ ad mortez. Sustinete
hic ⁊ vigilate mecū. Et progressus pusillū: ꝓcidit
in faciē suā orans ⁊ dicens. Pater mi: si possibile
est trāseat a me calix iste. Veruntamē nō sicut ego
volo: sed sicut tu. Et venit ad discipulos suos: ⁊ in
uenit eos dormiētes: ⁊ dicit petro: sic. Non potui-
stis vna hora vigilare mecū? Vigilate ⁊ orate: vt
non intretis in tētationē. Spūs quidē promptus
est: caro aūt infirma. Iterū secundo abijt: ⁊ orauit

dicens. Pater mi: si nō potest hic calix transire nisi bibā illum: fiat voluntas tua. ⁊ venit iterū: ⁊ inuenit eos dormiētes. Erant enī oculi eorū grauati Et relictis illis: iterūt abijt ⁊ orauit tertio eundeꝫ sermonē dicens. Tunc venit ad discipulos suos: ⁊ dixit illis. Dormite iā ⁊ requiescite. Ecce appropinquabit hora: ⁊ filius hoīs tradetur in manus peccatorūꝫ. Surgite eamus. Ecce appropinq̄bit qui me tradet. Adhuc eo loquēte: ecce iudas vnꝰ de duodeci venit: ⁊ cum eo turba multa cū gladijs ⁊ fustibus missi a principibus sacerdotū ⁊ senioribus populi. Qui aūt tradidit eum: dedit illis signū dicens. Quēcūqꝫ osculatus fuero ipse est: tenete eum. Et confestī accedēs ad iesuꝫ dixit. Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitqꝫ illi iesus. Amice ad quid venisti? Tūc accesserūt ⁊ manus iniecerūt in iesum ⁊ tenuerunt eū. Et ecce vnus ex his qui erant cū iesu: extendēs manū exemit gladiuꝫ suuꝫ: ⁊ pcutiens seruū principis sacerdotuꝫ: amputauit auriculā eius. Tūc ait illi iesus. Conuerte gladiū tuum in locū suū. Omnes enī qui acceperint gladiū: gladio peribūt. An putas q: nō possum rogare patrē meū: ⁊ exhibebit mihi modo plusq̄ꝫ duodeci legiones angelorū? Quomodo ergo implebuntur scripture? Quia sic oportet fieri. In illa hora dixit iesus turbis. Tanq̄ꝫ ad latroneꝫ existis cum gladijs ⁊ fustibus comprehēdere me. Quo/

tidie apud vos sedebam docẽs in tẽplo ⁊ nõ me tẽ
nuistis. Hoc aũt totum factum est: vt adimplerẽtᷣ
scripture pphetarũ. Tũc discipuli omnes relicto
eo fugerũt. At illi tenentes iesum: duxerũt ad cay-
pham principem sacerdotuꝫ: vbi scribe ⁊ seniores
cõuenerãt. Petrus aũt sequebatur eum a longe:
vsqꝫ in atriũ principis sacerdotum. Et ingressus
intrõ sedebat cum ministris: vt videret finẽ. Prin
cipes autem sacerdotum ⁊ omne conciliũ q̃rebant
falsum testimoniũ contra iesum vt eum morti tra-
derent: ⁊ nõ inuenerũt: cum multi falsi testes acces-
sissent. Nouissime autẽ venerunt duo falsi testes: ⁊
dixerunt. Hic dixit. Possum destruere templum
dei: ⁊ post triduũ reedificare illud. Et surgẽs prin
ceps sacerdotum: ait illi. Nihil respondes ad ea q̃
isti aduersum te testificantᷣ? Jesus autem tacebat.
Et princeps sacerdotum ait illi. Adiuro te p deuꝫ
viuũ vt tu dicas nobis si tu es xp̃s filius dei. Di-
xit illis Jesus. Tu dixisti. Ueruntamen dico vo-
bis: amodo videbitis filium hominis sedentem
a dextris virtutis dei: ⁊ venienteꝫ in nubibus celi.
Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua
dicens: Blasphemauit. Quid adhuc egemus
testibus? Ecce nũc audistis blasphemiam. Quid
vobis videtur. At illi respondentes dixerũt. Re-
us est mortis. Tunc expuerunt in faciem eius: et
colaphis eum cederunt. Alij autem palmas

In faciẽ eius dederũt dicẽtes: pphetiza nobis xpe. Quis est q̃ te pcussit? Petrus vero sedebat foris in atrio: ⁊ accessit ad eum vna ancilla dicens. Et tu cũ iesu galileo eras. At ille negauit corã omnibus dicens: nescio quid dicis. Exeunte aũt illo ianuaz: vidit eum alia ancilla: ⁊ ait his q̃ erant ibi. Et hic erat cũ iesu nazareno. Et iterũ negauit cũ iuramẽto: q2 non noui hoĩem. Et post pusillũ accesserunt qui stabãt: ⁊ dixerunt petro. Uere ⁊ tu ex illis es. Nã ⁊ loquella tua te manifestũ facit. Tunc cepit detestari ⁊ iurare: q2 nõ nouisset hoĩem. Et continuo gallus cãtauit. Et recordat' est petr' verbi iesu qd̃ dixerat: priusq̃ gallus cãtet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare. Caput. xxvij.

Mane aũt facto conciliũ inierunt oẽs principes sacerdotũ ⁊ seniores populi aduersus iesum: vt eum morti traderent: ⁊ vinctũ adduxerũt eum ⁊ tradiderũt põtio pilato presidi. Tũc vidẽs iudas q̃ eum tradidit q̃ dãnatus esset: penitentia ductus: retulit trigĩta argenteos pricipibus sacerdotũ ⁊ senioribus dicẽs. Peccaui: tradẽs sanguinem iustũ. At ille dixerũt. Quid ad nos? Tu videris. Et piectis argenteis in tẽplo recessit: ⁊ abiens laqueo se suspẽdit. Principes aũt sacerdotũ acceptis argenteis dixerũt. Nõ licet eos mittere ĩ corbanã: q2 preciũ sanguinis est. Cõsilio aũt inito emerunt ex illis agrũ figuli in sepulturaz peregri-

norũ: ꝓpter hoc vocat⁹ est ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis: vsqꝫ in hodiernũ diẽ. Tũc impletũ est qđ dictũ est per hieremiã ꝓphetam dicentẽ. Et acceperunt trigita argẽteos: preciũ appciati: quez appciauerunt a filijs israel: ⁊ dederunt eos in agrũ figuli: sicut cõstituit mihi dñs. Jesus aũt stetit ante presidez: ⁊ interrogauit eum preses dicens. Tu es rex iudeoꝝ? Dicit illi iesus. Tu dicis. Et cũ accusaret̃ a principibus sacerdotũ ⁊ senioribus: nihil respõdit. Tũc dicit illi pilat⁹. Nõ audis quãta aduersum te dicunt testimonia: ⁊ non respõdit ei ad vllum verbum: ita vt miraretur preses vehementer. Per diẽ aũt solẽnem cõsueuerat preses populo dimittere vnũ vinctũ quẽ voluissẽt. Habebat aũt tunc victũ insignẽ qui dicebat̃ barrabas. Cõgregatis ergo illis: dixit pilat⁹. Quem vultis dimittã vobis. Barrabã: an Jesum q̃ dicit̃ xp̃s? Sciebat enim ꝙ ꝑ inuidiã tradidissent eum. Sedente autẽ illo ꝓ tribunali: misit ad eum vxor eius dicẽs. Nihil tibi ⁊ iusto illi. Multa enĩ passa sum hodie ꝑ visum ꝓpter eum. Pncipes autẽ sacerdotũ ⁊ seniores ꝑsuaserunt populis vt peterent Barrabã. Jesum vero ꝑderẽt. Respondẽs aũt p̃ses ait illis. Quẽ vultis vobis de duob⁹ dimitti? At illi dixerunt. Barrabã. Dixit illis pilatus. Quid igit̃ faciaꝫ de Jesu q̃ dr̃ xp̃s? Dicunt omnes. Crucifigat̃. Ait illis preses. Quid enim

mali fecit: At illi magis clamabant: dicētes. Crucifigatur. Videns aūt pilatus q2 nihil proficeret sed magis tumultus fieret: accepta aqua lauit manus corā populo dicēs. Innocens ego sum a sanguine hui⁹ iusti. vos videritis. Et respondēs vniuersus populus: dixit. Sāguis eius sup nos: ⁊ super filios nr̄os. Tunc dimisit illis Barrabā. Jesum autē flagellatū tradidit eis vt crucifigeretur. Tunc milites presidis suscipientes iesum in p̄torio ɔgregauerūt ad eū vniuersā cohortē: ⁊ exeūtes eum: clamidē coccineā circūdederūt ei. Et plectentes corona d̄ spinis posuerūt sup caput ei⁹: ⁊ harūdinē i dextera ei⁹: ⁊ genu flexo ante eum illudebāt ei dicētes. Aue rex iudeo⁊. Et expuētes in eū acceperunt harūdinē ⁊ percutiebāt caput ei⁹. Et postq̄z illuserunt ei: exuerunt eum clamyde ⁊ induerūt eū vestimentis ei⁹: ⁊ duxerunt eū vt crucifigerēt. Exeuntes autē inuenerūt hominem cyreneū: nomine simonē: hūc angariauerūt vt tolleret crucem eius. Et venerūt in locū qui dicitur golgotha: quod est caluarie locus: ⁊ dederūt ei vinuz bibere cum felle mixtū: ⁊ cū gustasset: noluit bibere. Postq̄ autē crucifixerunt eum: diuiserūt vestimēta eius sortem mittentes: vt impleret̄ quod dictum est p p̄phetā dicentē. Diuiserunt sibi vestimēta mea: ⁊ super vestem meā miserūt sortē: ⁊ sedētes seruabant eu3. ⁊ imposuerūt sup caput eius causam ipsi⁹ scriptā.

Hic est Jesus rex iudeorū. Tunc crucifixi sunt cū
eo duo latrones vnus a dextris et vnus a sinistris.
Pretereuntes autē blasphemabāt eū: mouētes
capita sua et dicentes. Vah qui destruis templū
dei: et i triduo illud reedificas. Salua temetipsū.
Si filius dei es descende de cruce. Similiter et prī
cipes sacerdotū illudētes cū scribis et seniorib9 di
cebant. Alios saluos fecit: seipsum nō pōt saluum
facere. Si rex israel est: descēdat nunc d cruce et cre
dimus ei. Confidit in deo: liberet nunc eum si vult.
Dixit eni: quia filius dei sum. Id ipsum autē et la-
trones qui crucifixi erāt cū eo improperabant ei.
A sexta aūt hora tenebre facte sunt sup vniuersam
terrā vsqz ad horā nonam. Et circa horā nonā cla-
mauit Jesus voce magna dicēs. Hely: hely: lama
zabatani: Hoc est. Deus meus deus me9: vt quid
dereliquisti me? Quidā autē illic stantes: et audiē
tes dicebāt. Helyam vocat iste. Et cōtinuo currēs
vnus ex eis acceptā spongiā impleuit aceto: et im
posuit harūdini: et dabat ei bibere. Ceteri vero di
cebāt. Sine: videam9 an veniat helyas liberās eū.
Jesus aūt iterū clamās voce magna: emisit spūm.
Et ecce velū templi scissum est in duas partes: a sū
mo vsqz deorsū: et terra mota ē: et petre scisse sūt: et
monumēta apta sūt: et multa corpa sctōr q dormie
rāt surrexerūt: et exeuntes d monumētis. Post re
surrectionē ei9 venerūt i sctām ciuitatē: et apparue

runt multis. Centurio aũt ⁊ q̄ cũ eo erāt custodien
tes iesum: viso terremotu ⁊ his q̄ fiebāt: timuerũt
valde dicētes. Vere fili⁹ dei erat iste. Erant autē
ibi mulieres multe a longe q̄ secute erāt iesum a ga
lilea ministrātes ei: inter quas erat maria magda/
lene: ⁊ maria iacobi: ⁊ ioseph mater: ⁊ mat̄ filioꝝ
zebedei. Cũ aũt sero factũ esset: venit q̄dam hō di/
ues Abarimathia: nomīe Ioseph q̄ ⁊ ipse discipu
lus erat Jesu. Hic accessit ad pilatuꝫ: ⁊ petiit cor/
pus iesu. Tũc pilat⁹ iussit reddi corp⁹. Et accepto
corpe ioseph inuoluit illud in syndone mũda: ⁊ po
suit illud in monumēto suo nouo: qđ exciderat ī pe
tra: ⁊ aduoluit saxũ magnũ ad ostiũ monumenti: ⁊
abiit. Erat aũt ibi maria magdalene ⁊ altera ma/
ria: sedētes cōtra sepulchrũ. Altera aũt die que est
post parasceuē: cōuenerũt principes sacerdotuꝫ ⁊
pharisei ad pilatũ dicētes. Dñe recordati sumus:
q2 seductor ille dixit adhuc viuēs: post tres dies re
surgā. Iube ergo custodiri sepulchrũ vsq3 in dieꝫ
tertiũ: ne forte veniāt discipuli ei⁹ ⁊ furentur eum:
⁊ dicāt plebi surrexit a mortuis: ⁊ erit nouissimus
error peior priore. Ait illis pilat⁹. Habetis custo
diā: ite custodite sicut scitis. Illi autē abeũtes: mu
nierũt sepulchrũ signātes lapidē cum custodibus.

Vespere aũt sabbati q̄ lucesc/ Caput. xxviij.
cit in prima sabbati: venit maria magdale/
ne ⁊ altera maria videre sepulchrũ. Et ecce terre/

motus factꝰ est magnus. Angelus eñi dñi descen/
dit de celo: ⁊ accedēs reuoluit lapidē: ⁊ sedebat su
per eum. Erat aũt aspectus eiꝰ sicut fulgur: ⁊ ve/
stimēta eius sicut nix. Pre timore aũt eius exter/
riti sunt custodes: ⁊ facti sunt velut mortui. Res/
pondēs aũt angelus dixit mulieribꝰ. Nolite time
re vos. Scio eñi q̄ iesum q̄ crucifixus est queritis.
Nō est hic: surrexit eñi sicut dixit. Uenite ⁊ vide/
te locũ: vbi positus erat dñs. Et cito euntes dicite
discipulis eiꝰ: qꝛ surrexit: ⁊ ecce precedet vos i ga/
lileā. Ibi eum videbitis: ecce p̄dixi vobis. Et exie
runt cito d̄ monumēto cũ timore ⁊ gaudio magno:
currētes nũciare discipulis eius. Et ecce iesus oc/
currit illis dicēs. Auete. Ille aũt accesserunt ⁊ te/
nuerunt pedes eiꝰ: ⁊ adorauerũt eũ. Tunc ait illis
iesus. Nolite timere: Ite nũciate fratribus meis
vt eant i galileā: ibi me videbũt. Qui cũ abijssēt:
ecce quidā d̄ custodibus venerũt in ciuitatē ⁊ nun/
ciauerũt p̄ncipibꝰ sacerdotũ oia q̄ facta fuerant.
Et cogregati cũ senioribꝰ: cōcilio accepto pecuniā
copiosam dederũt militibꝰ dicētes. Dicite qꝛ disci
puli eiꝰ nocte venerũt: ⁊ furati sunt eum nobis dor
miētibꝰ. Et si hoc auditũ fuerit a preside: nos sua/
debimus ei: ⁊ securos vos faciemus. At illi acce/
pta pecunia: fecerũt sicut erāt edocti. Et diulga/
tum est verbũ istud apud iudeos vsqꝫ in hodiernũ
diem. Undeci aũt discipuli abierũt in galileā in

montē vbi constituerat illis iesus. Et vidētes eū adorauerūt: quidā autē dubitauerūt. Et accedēs iesus: locutus est eis dicēs. Data ē mihi oīs potestas in celo ꝛ in terra. Euntes ergo docete oēs gentes: baptizātes eos in noīe patris ꝛ filij ꝛ spūs sancti: docētes eos seruare omnia quecūqꝫ mādaui vobis. Et ecce ego vobiscū sum omnibus diebus: vsqꝫ ad consummationem seculi.

¶ Augustinus illū diem te fuisse religiosum cōputa: in quo ꝓpriā volūtatem abnegasti: in quo desiderijs carnis restitisti: quē sine trāsgressione regule duxisti. Hugo. Disciplina honeste ꝯuersationis ex quattuor ꝓpēdi pōt: ex gestu: ex motu: ex affatu: ꝛ cōuictu: nihil magis īduit animos honestos ꝛ ad malū inclinatos reuocat ad rectū ꝙ bonoꝝ ꝯuersatio: paulatī enī ī coꝛ dīscēdit ꝛ vī hēt ꝑcepti: frequēt aspici: pariter audiri. Summope cauendū ē illi q̄ q̄rit sciētiā ne negligat disciplinā.

Dia secūdū beatū Tho. quāuis religiosus non teneat esse pfect⁹: tenet tn̄ ad pfectionē tēdere p determiata exercitia regule quā pfessus est ꝛ q̄ sine causa nō curat viuere scdꝫ suā ꝓfessionē: ꝯtēnere illā dr̄ ꝛ nō est in sta

in salutis. iõ ope p̃ciũ est freq̃nt̃ ⁊ passiz añ oculos
ↄstitutiones nr̃as h̃re q̃ de re sumarie p alphabetũ
hic subnectent̃. ⁊ i pmis nota q̄ p tria capl'a ↄstitua
sancitũ ẽ. q̄ nemo sit subiect⁹ cuicũq; pẽne grauio
ris culpe vl' absolutionis ab officio vel alteri⁹ cu/
iuscũq; etiã ipo facto incurrẽde: nisi sit pena excõ/
municationis late sentẽtie nisi supueniat d̃claratio
p̃lati in pticulari respectu hui⁹ quãtũcũq; iterue/
niat notoriũ facti vl' iuris. ¶ Itẽ q̄ i statutis ordi/
nis vl' p̃latoꝝ nihil h̃et vi p̃cepti nisi formal'r dicat
sub p̃cepto vel i v̄tute scte obediẽtie: nec sit etiã ex/
cõmunicatio late sn̄ie nisi vbi v̄bal'r d̃r sub pena ex
cõmũicatiõis late sn̄ie. Itẽ p̃ceptũ cũ ira exteriori
p̃cipue ↄtra subditũ turbatũ nõ deb; fieri si aũt fi
at valet solũ quo ad penas tpales: p̃cepta aũt facta
i scriptis cẽsentur facta sine ira. Nec deb; prelat⁹
facere p̃cepta extra articulũ necessitatis nisi i scri/
ptis. facta tñ valẽt. Itẽ ordiatiões capl'i gñalis vl'
magr̃i ordis quo ad vi p̃cepti ⁊ cẽsurarũ eccl'iasti/
carũ cũ ipis expirãt vita aũt capl'i vsq; ad sequens
capl'm itelligit̃: quo ad reliq̃ vero durãt quousq;
p similẽ potestatẽ sint reuocata: ab iferiorib⁹ vero
capl'is ⁊ p̃latis quomõlib; ordiata cũ ipis expirãt
exceptis suppriorib⁹ ⁊ ↄfessorib⁹ ⁊ officialib⁹: ordi
natiões aũt visitatoꝝ durãt quousq; p supiorẽ re/
nocetur. Itẽ nihil p̄hibeatur sub hac pena q̄ non
possit absolui a peccatis.

¶ Incipit suma constitutionum fratrum predicatorum.

Bsentes non debent diffamari: quinimo de ipis nō loqui nisi que bona sunt. Distinctione prima. capitu. xiiij.

¶ Acta capituli gen̄ralis a magistro ordinis imutari non licet. Nec acta capituli prouītialis a priore p̄uinciali: nisi ex causa speciali utili ⁊ necessaria. d. ij. capi. ix.

¶ Accusans in p̄batione deficiens pena accusato debita puniatur. disti. j. capi. xvij.

¶ Accusari supprior non debet in quottidianis capitulis nisi pro magno excessu priori visum fuerit. distin. ij. capi. ij.

¶ Accusatio non debet fieri de auditu: nisi dicat a quo audierit: ⁊ ille sit presens in domo. di. ij. c. vj.

¶ Accusator falsus est puniendus pena grauioris culpe. distin. ij. capi. xvj.

¶ Accusent se fratres de silentio in capitulo sicut de alijs culpis. disti. j. capi. xij.

¶ Addere vel diminuere in cōstitutionib⁹ nemini propria auctoritate licet. In p̄emio cōstitutionū.

¶ Anni apostate in apostasia non cōputantur ei in ordine quo ad locum. distin. j. cap̄. xx.

¶ Apti ad regendũ in breui debent ad studẽduz mitti: etiã extra suas puĩcias. disti. ij. cap. xiiij.

¶ Archiepiscopatũ recipiẽs sine licẽtia magistri vel prioris puintialis oĩbus ordinis suffragijs ẽ ipso facto priuatus. disti. ij. cap. xij.

¶ Artium liberaliũ studiũ est prohibitum sine licentia. distin. ij. capi. xiiij.

¶ Assignari pcurãs in aliquo cõuentu quocũqz modo: vel inde ãmoueri mediantibꝰ psonis extra obediẽtiã ordinis cõstitutis est voce priuatus: simpliciter quo ad omnia. distin. ij. capi. xij.

¶ Assignari in aliqua vniuersitate ad legendum p forma & gradu magisterij nemo põt nisi p acta capituli generalis & nisi prius sñias legerit. distinctione. ij. capi. xiiij.

¶ Auctoritatem dare siue curam cõmittere alicui extra obediẽtiã ordinis existenti sup fratres ordinis: vel conuentus quocũqz modo nulli licet ordinis presidenti. distin. ij. ca. ij.

BEnedici debent vestes nouitiorum in eorũz pfessione. distin. j. capi. xv.

¶ Benedictionem debẽt accipe veniẽtes de via eadem hora si fieri põt. distin. j. capi. xvj.

¶ Benedictionem debent accipe exiens cõuẽtũ si plus vna nocte sit extra moraturus: ibidẽ.

¶ Benedictus deꝰ dicant fratres inclinãdo: cuz eis aliquod vestimentũ tribuit. vel aliquid aliud

datur aut imponitur.distin.j.capi.ij.
Beneficia suis consanguineis procurare est phibitum.distin.ij.capi.j.
Bibere debent fratres cum duabus manibus et sedendo.distin.j.capi.xiiij.
Bibere volentes extra horā petāt licentiā a prelato: et vnū sociū accipiāt.dis.j.capi.vj.
Caligas et sottos habebimus vt necesse fuerit.distin.j.capi.x.
Capa sit breuior tunica.dis.j.capi.x.
Capa debet esse vilis.ibidem.
Capa serica tantū hebdomadarius vtatur tam in choro q̄ extra.dis.j.capi.j.
Capitulo quottidiano itere essentes fratres ñ loqn tur nisi duabus d̄ cāis.s.culpas suas: aut aliorū dicendo: et prelato ad interrogata rñdēdo.ibidē.
Capitula puintialia debēt fieri singulis ānis post penthecostē: nisi magister ordinis dispensauerit: q̄ per bienniū prologetur.dis.ij.capi.xvij.
Capitulis tractatibꝰ siue secretis nulla psona extra obedientiā ordinis existens aliquatenus admitatur.ibidem.
Carceri mancipandi sunt qui crimen fratri vel ordini imponunt falso: cuius gratia quis carcerem mereretur.distin.j.capi.xviij.
Carceri mancipandi sunt qui huiusmodi crimina falsa vel vera extraneis personis reuelāt.ibidē.

Constitutionum.

Carceri mancipandi sunt: eo q crimina falso imponunt ordini vel fratribus: vel quia huiusmodi crimina extraneis reuelant personis: non pnt inde liberari nisi per magistrum vel capitulum generale. ibidem añ fi.

Carceri mancipandi sunt qui inuenti fuerint ad taxillos lusisse: aut in excõis sententiam rite latam a quocunq; iudice nostri or. scienter icidisse. ibidem in fine.

Carceri mancipandi sunt qui iudicio discretorum in cõi sine graui periculo tollerari non possunt. distin. prima. capitu. xix.

Carceri mancipãdus est omnis incorrigibilis: q. s. culpas non veretur committere & penas recusat ferre. ibidem.

Carceri mancipãdus est lz conuictus manifeste d lapsu criminis. dis. j. capitu. xviij.

Carceri mancipati legitime priuantur gratijs ordinis nisi restituantur. dis. prima. capi. xx.

Carceri mãcipãdi sunt q in publica pdicatione p cessus. s. põtificis: aut facta diffamãt. d. ij. ca. xvj.

Carceri mãcipãdi sunt q crimẽ cõmiserunt ppter qd in seculo mortem mereretur. ibidem.

Carnes comedere nõ licz extra monasteriũ nec intra sine licẽtia. dis. prima. capi. v.

Carnes comedere sine licentia grauis culpa est. distin. prima. capi. xvij.

¶Celare rem sibi celatam furti iudicio subijcitur: & grauior culpa est. distin. j. ca. xviij.

¶Celle studentibus assignentur scdm q magistro studetiu videbitur expedire. distin. ij. capi. xiiij

In cellis scribere: legere: orare: dormire: & de nocte vigilare possunt qui volunt. ibidem.

¶Cessio magistri ordinis no est de facili admittenda. distin. ij. capi. viij.

¶Certus vsus librorum nulli concedat. d. ij. ca. xiiij.

¶Cibo quadragesimali semper vtimur in. vj. ferijs nisi festum precipuu fuerit. distin. j. capi. iiij.

¶Cibus semp debet cu benedictione sumi. d. j. c. xvj.

¶Cimbalu non debet pro refectione pulsari nisi sit cibus paratus. di. j. cap. v.

¶Clamato p graui culpa additur vna dies panis & aque: & vna correctio. distin. j. capi. xvij.

¶Clerici debent dicere. xxx. vicibus septe psalmos penitentiales in anno pro fratrib9 & sororib9 ordinis defunctis. dis. j. capi. iij.

¶Combinantes fratres debent procurare: vt saltem vna pars copule sit clara fame & copetentis etatis. distin. ij. capi. xvj.

¶Comedere extra claustrum vbi habemus conuentum nisi cu epo & in religiosoru domibus: & hoc raro nemo presumat. disti. j. capi. v.

¶Comedetes in refectorio: i sua comestione offendetes debet stati post comestione venia petere. ibide.

Constitutionum.

Comedere non debent fratres nisi in refectorio et in hospicio. distin. j. cap. vj.

Cõmittere crimen capitale grauior culpa est. dis/tinctione. j. capitu. xviij.

Cõmittentes crimina extra monasterium debent per socium quãtotius prelato manifestari. ibidẽ.

Concessa fratribus debent ipsi fratres semel ĩ an no priori suo exponere et exhibere. disti. j. ca. xiiij.

Confessiones nouitiorum ante eorum professionẽ recipiantur. distin. j. capi. xviij.

Confessiones extraneorũ nemo põt sine sui prela/ti licẽtia añ. xxv. annum audire. ibidem.

Confessores ñ recipiant munuscula a mulieribus nec dent eisdem nec ceteri fratres. disti. ij. ca. xiij.

Confirmatio prioris puintialis in capitulo gene/rali: ad magistrũ ordinis et diffinitores: extra ve ro capitulũ ad magr̃m tantũ pertinebit.

Consuetudinẽ vero diu obtẽtã siue statutũ: nemo quãte sit auctoritatis mutare potest: nisi p tria ca pitula fuerit approbatũ. dis. ij. capi. j.

Constitutiones fieri nõ possunt de nouo: nisi fue/rint p. iij. capitula cõtinua approbate ĩ prologo. distin. ij. capitulo. x.

Contendere cum plato suo proterue intus vel ex/tra grauior culpa est. dis. j. capi. xiiij.

Contumacia grauior culpa est. ibidem.

Conuẽtus nõ recipiat conuersum sine licẽtia pui/

cialis τ assensu duarū partiū. dis. j. capi. xiij.

Couēt⁹ vel dom⁹ sine lnia capituli gnalis τ absq3 priore τ doctore: τ numero duodenario fratrum recipi vel fieri non debet. dis. ij. capi. j.

Conuētus non hñs numerum duodenariū3 ad ea que tractanda sunt in capitulo puintiali non admittatur. dis. ij. capi. primo.

Conuentus q̄ petit confirmationē electi numerū: τ nomina scribat eligentiū. dis. i). capi. i j.

Conuent⁹ tenetur suffragia impendere fratribus ibidē assignatis: siue simplr siue ad tēpus: τ ipsi conuentui hoc idē. dis. ij. ca. xiiij.

Conuersus nō ds recipi ēt a prouintiali sine cōsensu duarū partiū capl'i. dis. j. capi. xiij.

Conuersus non recipiatur ifra. xvij. ānos. ibidē.

Conuersus non fiat clericus sine lnia magistri ordinis specialiter. ibidem.

Conuersi surgant eodē tpe quo τ ceteri fratres: τ eodem modo inclinent. distin. ij. capi. xv.

Conuersi in ieiunijs τ abstinentijs: τ ceteris sic se habeant sicut τ clerici. ibidem.

Conuersi nō habeāt psalteria aut libellos. ibidē.

Contendere non licet fratribus. dis. j. ca. xiiij.

Culcitris fratres non vtantur: nisi aliud non possint hr̄e in quo dormiā. dis. j. capi. ix.

Culcitras petētes ieiunēt vna die i pāe τ aq̄. ibi. a.

Curiam romanam nemo potest adire: nisi de lnia

magistri ordinis: aut capituli genralis. d. ij. c. xiij.
Constitutiones nr̃e nõ obligãt nos ad culpam: sed ad penam nisi ex precepto & contẽptu. In proemio constitutionum.
Conuent⁹ quilz dz in cõmuni dicere. xx. missas in anno p fratrib⁹ & sororibus ordinis defunctis. distin. prima. capi. iij.
Deposita exteriorũ nõ recipiant fratres: & pamẽtorum ecclesiasticorũ. d. ij. capi. xiij.
Diffinitores capituli prouintialis pñt puintiales ab officio suspendere. dis. ij. capi. vij.
Diffinitores capl'i generalis pñt magrm ab officio deponere ex cã. &c. ibidem.
Diffinitores predicti phibent p suas diffiniones prioribus prouintialib⁹ preiudiciũ iferre. ibidẽ.
Discurrere nõ debẽ fratres recedentes de capl'is: sed directe debẽt ad suos ire cõuent⁹. di. ij. c. xvj.
Dispẽsare dz platus cũ studentib⁹: ne pter offm a studio de facili retrahant. dis. ij. capi. xiiij.
Dispẽsari pñt puersi a prelatis in ieiunijs pter labores. distin. ij. capi. xv.
Dispensatores aliarũ rerũ vel pecuniarũ non pñt esse fratres. disti. ij. capi. xiij.
Doctor public⁹ nemo fiat vel disputet: nisi d lnia prioris puitialis & diffi. capl'i puitial. d. ij. c. xiiij.
Dñicis dieb⁹ & festis precipuis a quinternis scribendis se cõtineant fratres. dis. ij. capi. xiiij.

Domus nr̃e debent esse mediocres ꝛ humiles. di stinctione .ij. capitulo .j.

Domus aliqua nõ debet concedi nisi a prouĩtiali priore ꝛ diffinitoribus capituli ꝓuĩtialis fuerit postulata. ibidem.

Dormire licebit super stramina ꝛ sachones lane/ os. distin. j. capi. ix.

Dormiãt fratres cuꝫ tunica ꝛ caligis ꝛ citi. ibidẽ.

Dormiant fratres extra domũ sicut fuerit eis stra tũ ne hospitem molestentur. ibidem.

E Bdomadarius tantum vtaẽ capa serica tã in choro q̃ extra. distin. j. capi. j.

Ecclesie que habent curã animaruꝫ annexã nullo modo recipiantur. dis. ij. ca. j.

Electione instãte prioris ꝓuintialis absolutiões priorũ ꝯuentualiũ fieri ꝓhibenẽ nisi ratione scã dali: aut grauis criminis. disti. ij. capi. iij.

Electio prioris cõuentualis spectat ad fratres sui conuentus. distin. ij. capi. ij.

Electio prioris cõuentualis ꝛ prouĩtialis: ꝛ ma/ gistri ordinis eandẽ formã obseruat: excepta in/ clusione q̃ in magr̃o tm̃ seruatur. ibidem.

Electione instante prioris cõuentualis nõ debent fieri noue assignatiões: nisi ex causa in cõstitutio nibus expressa. distin. ij. capi. xvj.

Electio tm̃ ad illos spectat qui sunt in electione ꝑ/ sonaliter presentes. ibidem.

Electio prioris conuentualis infra mensem debet celebrari:al'. ad superiores deuoluitur prouidẽdi potestas.ibidem. +

Electio ꝓuintialis in die statuta fieri debet ⁊ īfra annum:alias ꝓuītialis ꝓuisio ad magistruꝫ de/uoluta est.dis.ij.capi.iij.

Electio ꝓuintialis ad priores cõuentuales: ⁊ pdicatores gen̄rales ⁊ duos fratres de quolibet cõ/uentu electos a couentu pertinebit.ibidem.

Electioni debent interesse absentes per dietā:ideo sunt vocandi.ibidem.

Eligentium nomina ⁊ numerū debẽt a conuentu scribi q̇ petit cõfirmationẽ electi priorẽ.d.ij.c.ij.

Eligi non potest qui nescit competenter ꝓponere verbum dei.ibidem. ✠

Eligi non pn̄t:nec eligere:nec admitti ad ea q̄ ad capitulū sunt mittenda:q̇ non hn̄t quattuor ānos a professione.distin.ij.capi.ij.

Eligi n̄ pn̄t in visitatores:priores supꝑiores:lectores.distin.ij.capi.x. +

Electoribus prouintialis impeditis:anteq̄ iter arripiant:potest conuentus ipsorū loco alios eligere.distin.ij.capi.iij.

Electi in ep̄os ⁊ ep̄i pn̄t dare licentiā loquendi ad mensam:dum cū eis cõmeditur.dis.j.ca.xij.

Episcopos ⁊ in minori dignitate constitutos non ꝓlati sub pena suspensionis a suis officijs vltra

triduū in suis cōuētibus detinere sine lnia prio ris puītialis: ⁊ assensu duarū ptiū capl'i. d. ij. c. ij.
Epi debent a predicatoribus ꝙ totius diocesim intrant predicādi gr̄a visitari. dis. ij. capi. xij.
Epi (dum cuȝ eis comedimus) pn̄t dare lniam lo quendi ad mēsam. dis. j. capi. xij.
Epatum acceptādi prior puintialis ⁊ eorū vicarij pn̄t dare lniam. dis. ij. capi. xiij.
Equitare sine lnia ⁊ magna necessitate grauis cul pa est. distin. j. capi. xvij.
Erigere se contra prelatū suuȝ p conspirationem vel cōiurationē: vel malitiosam concordiā mani festare grauior culpa est. disti. j. capi. xviij.
Excōicatus est q̄ cām depositionis magri or. vl' p uintialis vel ei⁹ excessum: vel correctionē seu se cretum capl'i: vel dissensiones fratrū vel diuisio nes: vn̄ ordo noster possit turbari sciēter extrāeis ab obediētia ordinis audet publicare. d. ij. c. viij.
Excōicatus est: ⁊ oī ordinis gr̄a priuat⁹ quicunqȝ prior prouītialis: ⁊ eoꝝ vicarij simil'r dantes licē tiam acceptādi aliquā dignitatē infra epalem: et acceptās pariter eandē penā incurrit. dis. ij. c. xiij.
Excōicatus est q̄ cōtra formā constitutionū se fece rit magistrari. distin. ij. capi. xiiij.
Exiens nō discurrat: sed expleta necessitate citius reuertatur. distin. ij. capi. ix.
Eximere se vel ꝙ alius eximat a ptāte sui p̄lati p

curans grauiorem culpam incurrit.dis.j.ca.xviij.
Exire nemini licet sine lnia & necessitate.distinctio ne secunda.capitu.ix.
Falsificantes lras magistri or. vel prioris p⁄uintialis:seu eorū signa:aut dictis scienter vtētes sunt excōicati.disti.j.capi.xx.
Feminas fixe respiciētes:si tñ in vsu hmōi habuerint grauē culpā incurrūt.dis.j.capi.xvij.
Feminas alloqui solitarie nō de ꝯfessione aut ho⁄nestis grauis culpa est.ibidem.
Feria.ij.&.iij.post quinquagesimā tam intus q̄ extra:quadragesimali vtimur cibo & ieiunam⁹. distin.prima.capi.iiij.
Fratres extra ordinē assignati nō seruātes ordi⁄nis statuta:sunt ipso facto suffragijs:ac omnib⁹ beneficijs ordinis priuati.disti.ij.capi.xiij.
Feria.vj.semper quadragesimali vtimur cibo:nisi ppter precipuū festum.disti.prima.cap.iiij.
Grauior cłpa ē facere i domib⁹ nr̄is curiosi⁄tates & supfluitate notabiles.d.ij.ca.pmo.
Grauior culpa est ad diuisionē ordinis verbo vł facto laborare.distin.ij.capi.viij.
Grauior culpa est summū pontificē ēt in priuato facta vel processus eius diffamare.distinctione secunda.capitulo sexto.
Grauissima culpa est incorrigibilitas.distinctio⁄ne prima.capitulo.xix.

Hore canonice debent dici et missa in ecclesia breviter et succincte magis et minus pro tpe.d.j.c.j.
Hospitum receptores: et omnes fratres dnt in refectorio comedere et uti cibis couentus.d.j.capitu.v.
Hospites non debent discurrere p ciuitatem: aut moras ptrahere sine osilio prioris.d.ij.cap.xiij.
Jacere nullus pot extra locu comune: q in coi tollerari potnisi ppter reru custodia.dis.j.ca.ix.
Illegitimus recipi non pot ad ordinem sine prouintialis licentia.dis.j.ca.xiij.
Illegitimus dispensatus no tame ex hoc pot fieri diffinitor: licet prior fieri possit capli genral vel puintialis: nec predicator generalis nec elector magistri ordinis sine magistri or.spali licetia.ibide.
Inclinare debent fratres cu eis aliquod vestimetum tribuit vel aufertur: vl aliqd iponit.d.j.c.ij.
In iclinationibus eor ad quos declinant fratres debent se conformare.dis.j.ca pi.ij.
Infirmi sunt taliter procurandi vt citius releuentur.distin.j.capitu.vij.
Infirmi infirmitate q non multu debilitat: nec comedendi turbat appetitu: no debet ieiunia frangere: nec coia cibaria refectorij mutare.ibide.
Infirmor duo sunt loca tm ad comedendu: vnus carnium alius vero alior ciboru.dis.j.capi.vij.
Ingrediendi monasteria ordi.pt dare licentiam magister or.tantu: et ille cui comiserit vices suas

in hac parte. distin. ij. capi. xviij. ibidem.
Ingredientes dicta monasteria et moniales egredientes possunt absolui ab excõmunicatiõe a magistro or. vel ab eo cui ipse cõmiserit. ibidez p totū.
Inobediens fieri prelato suo grauior culpa est. distin. j. capitu. xviij.
Inquisitionis officiū hre non pōt aliquis nisi audierit p tres ānos in theologia: et sciat sufficiēter predicare. distin. ij. capitu. xij.
Interpretationes regule vel constitutionū facte a capitulo gnāli non hnt vim cōstitutionū: nisi p iij. capla gnalia approbabūr i pemio ostitutionū.
Itinerantes tpe ieiuniorū bis pnt refici qbusdam tpibus et diebus dūtaxat exceptis. di. j. capi. iiij.
Itinerantes dum in via existant dicant officiū suū vt possunt et sciunt. disti. ij. capi. xiij.
Itinerantes sint contenti officio ecclesiarum ad quas declinant. ibidem.
Itinerantes dicunt secum dfferre litteras testimoniales. ibidem.
Itinerantes dnt corrigi de suis excessibus a prelatis conuētuū: ad quos declināt. ibidem.
Laborans ad diuisionem or. verbo vel facto grauiorē culpam incurrit. di. ij. cap. viij.
Laici debent dicere. xxx. vicibus centū pr nr i anno pfratribus et sororibus ordi. defunctis. distictione prima. capitu. iij.

Legere in aliqua vniuersitate in theologia p forma et gradu magisterij non pōt nisi assignetur et habilitetur per acta capli generalis. dist. ij. c. xiiij. Et otrafaciēs est ipo facto excōicat⁹. d. ij. c. xvij.

Legere non licet aliū sensum in psalmis et prophetis quē sancti pr̄es approbant et affirmant. distinctione. ij. capitu. xiiij.

Liberalium artium studia prohibentur fratrib⁹ sine licentia. distin. ij. capi. xiiij.

Libros scribi nemo faciat de rebus conuētus: nisi ad vtilitatem cōem. ibidem.

Librorum vsus certus nulli cōcedatur nisi indignetur a quibus auferūtur: vel cuiuscūqz custodia dimittuntur. ibidem. g.

Libri or. seu fratrū nō vendātur nisi eorū precia in alios libros seu scripta conuertātur. ibidē.

Lnīam ingrediendi monasteria or. tātū magr̄ or. pōt conferre: et ille cui cōmiserit vices suas in hac parte. distin. ij. capitu. xviij.

Lineis n̄ vtantur fratres ad carnes nec ēt infirmi. distinctione prima. capi. x.

Linteamina ēt in infirmarijs penitus non habeātur. ibidem. b.

Lites hn̄tes inter se intus et extra grauem culpaz incurrunt. distin. prima. capi. xvij.

Litteras alicui mittere vel sibi missas legere sine lnīa grauis culpa est. disti. prima. capi. xvij.

Constitutionum.

Litigans cōtra diocesanos quoscūq3 sine cā legitima: z vrgenti pariter z appellans incurrit penā carceris. distin. ij. capitu. xvj.

Locum spālem ad iacendum solus magister ordinis pōt habere. distin. j. capi. ix.

Loquente vno: ceteri taceant. disti. ij. capitu. xiiij.

Loqui nō pñt fratres in caplo nisi duabꝰ ō cāis. s. culpas suas vel alioꝝ simplr dicendo z plātis su is ad interrogata rñdendo. d. ij. capi. vj.

Magri in theologia in mēsa loqui pñt. distictio ne prima. capitulo. xij.

Magri in theologia lrās mittere z sibi missas legere pñt sine lnia. distin. j. capi. xvj.

Magris sacre theologie imediate post priorem in cuius ouentu fuerūt locus datur. dis. ij. c. viij.

Magister in theologia nemo fiat nisi p lniaz prioris prouītialis z puītialis capli z diffinitorum: z ēt actus scholasticos exercuerit p quattuor annos ad minus in aliqua vniuersitate: als contra faciens est excōicatꝰ. distin. ij. capi. xiiij.

Magisterij gradu nemo potest fungi: nisi sit p capitulum generale approbatus vel pmotus contrafaciēs est excōicatus. dis. ij. capitu. xviij. ibidē.

Mala dicere de frībus vel fratribus aut sororibus aut donibus malitiose que testimonio fratruz nequeat probari grauis culpa est. distictione prima. capitu. xvij. b.

Mala videntes neminē iudicant: sed bona suspi/
centur: vel bona intentione facta. dis. j. cap. xiiij.
Mendatiu3 dicere ex industria grauis culpa est
distinctione prima. capi. xvj.
Mense prime dnt omnes interesse: nec aliquis re
manere sine licentia. disti. j. capi. v.
Mima negligentes paulatim defluūt. in proemio
constitutionum.
Minores fratres sicut et nr̄i recipiant̄. d. ij. c. xiij.
Minuti extra refectoriū comedere pñt cum silen
tio: non tamē carnes. dis. j. capi. viij.
Minutio nō dbet fieri nisi quatter in āno. ibidē.
Minuti certis horis silentiū dñt tenere sicut cete
ri fratres. disti. j. capitu. xj.
Missi non dñt ante terminū eis statutū venire:
nec terminū prolongare al's grauis culpa ē. di/
stinctione prima. capi. xvj.
Monasteria or. ingrediētes sine causa et licentia
sunt excōmunicati: et absolui possunt a magistro
ordi. &c. distin. ij. capitu. xviij.
Monialiū curā siue custodiā pcurare: siue q̄rū/
libet aliarū mulierū sine licētia magistri ordi. aut
predictarum curā recipe: nisi per tria cap'la geñ
ralia extet approbatū: aut huiusmodi cura or. p
sūmum pōtificem cōmittatur grauior culpa ē: et
phibetur sub excōmunicationis pena. d. ij. ca. j.
Moniales or. nostri monasteria egrediētes sunt

excōicati: et absolui pñt a magro. etc. d. ij. c. xviij.
Mulieres fratres nō tondeāt: aut induant: vl' ad professionē recipiant. dis. prima. capi. xiij.
Mulieres nūq̃ officinas nr̃as ingredi pñt: aut claustra siue oratoria: nisi i die ɔsecratiōis eccl'ie: et tūc tm̃ choꝝ et claustrū igredi liceat. d. ij. cap. j.
Murmurare pro victu vel vestitu vel pro aliqua qualibet re grauis culpa est. dis. prima. cap. xiiij.
Mutari nō pñt acta capli generalis a magro or. nec prouintialis a puintiali: nisi ex cā spāli vtili et necessaria. dis. ij. capi. ix.
Magister nouitioꝝ eoꝝ culpas audiat extra capitulū: et instru at eos in morib⁹ et charitatiue corripiat. dis. prima. capi. xiiij.

Nouitijs est preponendus magister diligēs a prelato: qui eos doceat. etc. dis. j. cap. xiiij.
Nouitij vbiq̃ teneant locum eis datū. ibidē.
Nouitij aliquē scandalizantes tādiu ad pedes eius iaceant: q̃diu placatus erigat eum. ibidem. d.
Nouitij non dñt cū aliquo contendere. etc.

Obitus fratrū a precedēti caplo citra in capitulis singulis annis post sermonē immediate recitetur. dis. ij. capi. ix.
Officium beate virginis debet dici stando: et int' primū signū et secundū. dis. prima. capi. j.
Offm̄ tā diurnū q̃ noctur. scd̄ꝫ correctionē magri vmberti dꝫ dici: nec licet alicui circa dictum offm̄

aliquid innouare. ibidem.

Ordinatiões plati maioris τ diffinitoꝝ capl'i gñralis dñt ab oib⁹ vnanimit' suscipi τ deuote. d. ij. c. ix.

Ordinationē de se vel de alio factā: vel obiam sibi vel alteri iniunctā ꝓcurās p extraneas personas extra ordinis obiaꝫ cōstitutas reuocari quocūqꝫ modo est simpl'r voce ꝑuat⁹ quo ad oia. d. ij. c. xiij.

Ordinis minoꝝ minister pōt dare lr̄iam loquendi ad mēsam dū cū eo comedimus. dis. j. capi. xij.

Ordo nr̄ spāliter institut⁹ est ꝓpt' ꝑdicationū τ aiarū salutē: in proemio constitutionū.

Peccatū occultum occulte debet puniri. distinctione prima capitu. xviij.

Pecunias portans in via aut procurans portari grauem culpam incurrit. disti. j. capi. xvij.

Persone extra obiam or. tractatib⁹ τ secretis capituli nullo mō dñt interesse. d. ij. capi. vij.

Phie studium prohibet' nisi cū lr̄ia. dis. ij. c. xiij.

Pictantia particularis ministris aut seruitorib⁹ fieri nō dꝫ: nisi sint infirmi aut minuti. di. j. ca. v.

Pictantiā frater fratri non mittat: sed tm̄ prior tm̄ datā sibi pt dare a dextris τ a sinistris. ibidē.

Portarius dꝫ statui qui sit secur⁹ maturus: τ discretus. disti. ij. capitu. x.

Portario poterit dari soci⁹ sc'laris: aut cleric⁹. ibi.

Postulata ab vno priore τ negata: nō dñt peti ab alio nisi causa exposita: nec a superiori negata de

bent ab inferiori peti. distin. j. capi. xiiij.
Potus debet semper cum benedictione sumi. di stinctione. j. capi. xvj.
Predicatores generales lrãs mittere & sibi missas legere possunt sine lnia. disti. j. capitulo. xvij.
Predicator generalis institui non põt a vicario prouītiali cũ diffinitorib⁹ capl'i ꝓuītialis. ibidē.
Predicator generalis dicto offõ non fungat̃ nisi in prouītia in qua fuerit institutus. ibidē. c.
Predicatores generales esse non pñt qui nõ audierint theologiam per tres ãnos: & sint maturi. distinctione. ij. capitu. xij.
Predicatores generales hñt vocē in electionem prouīntialis. di stin. ij. capi. iij.
Predicatores generales non dñt numerũ excedere conuentuũ. distin. ij. capitu. xvj.
Predicatores qui ad predicanduʒ missi sunt: dñt primo episcopum visitare. disti. ij. capi. xij.
Predicatores dũ predicant caueãt ne ponant os in celũ: & clericos scandalizēt. ibidem. e.
Predicatori soci⁹ ipsi vt priori suo obediat. ibi. f.
Predicatores non admoneãt dari vel colligi pecunias pro domo: vel aliqua ꝑsona spãli. ibideʒ.
Predicationis offĩm tm̃ probatis moribus & scia cõmitti debet. ibidem.
Predicationis offĩm extra claustruʒ nemo potest exercere añ. xxv. annum. distin. ij. capi. xij.

Predicare nesciẽs sufficienter non dʒ poni ad in quisitionis officium.ibidem.b.

Predicare nemo audeat in aliena diocesi inuito epo aut ꝓhibẽte: nisi mãdatũ hẽet a papa.ibidẽ.

+ Predicationis offm̃ exercentes: aurũ: argentũ: pecunias: munera nõ accipiãt.dis.ij.capi.xiij.

Prelatus habet in suo conuẽtu auctoritatẽ cum fratribus dispẽsare quũ sibi videbitur expedire in ꝓemio constitutionum.

Prelato iniũgẽti aliquã orationẽ in cõi: vel aliud iponenti inclinẽt oẽs: offm̃ aũt iniungẽti se ꝓster nat.distin.prima.capi.ij.

Prelatus debet cauere ne sit negligens circa in/firmos.distin.prima.capi.vij.

Prelatus dʒ cũ studentib⁹ taliter dispensare: ne a studio ꝓpter offm̃ de facili retrahãtur.d.ij.c.xiiij.

Prelati cõbinantes fratres dñt aduertere: vt vel saltim vna pars copule sit clare fame: ⁊ competẽ tis etatis.distin.i.capi.xvj.

Priuari voce fratres non pñt instante aliqua ele ctione nisi ob cãs in capitulo de graui culpa ob/tentas.ibidem in fine.

Prior ꝓuintialis põt dare lniam fratribus secũ comedentib⁹ in sua prouĩtia loquẽdi ad mensaʒ: extra vero ꝓuintiaʒ vni tm̃.dis. prima. capi.xij.

Prior prouintialis in sua ꝓuĩtia eandẽ ptãtẽ hʒ quã magister or.in ordine.ibidem.

Priori prouītiali a cōprouītialibus suis eadē reuerētia ⁊ obia exhibeatur: q̄ magistro or. exhibetur: nisi magr̄ sit pn̄s. ibidem.

Prior prouītialis singulis annis tenet̄ prouintias visitare si p̄t: si non potest: p vicarios quibus auctoritatem cōmittat. ibidem. n.

Priores prouintiales ab offō absoluti ad illos cōuentus ptinēt de q̇bus fuerūt assumpti. ibidem.

Priores prouītiales prohibent̄ sub anathemate: ne per suas diffinitiones aliquod preiudiciū inferāt fratribus diffinitoribus. dis. ij. capi. viij.

Priores prouītiales sub precepto ⁊ excōicatione ⁊ priuatione omniū grarum or. prohibent̄ dare licentiā acceptandi aliquā dignitatē infra ep̄ales ⁊ hmōi licentia nulla est ipso facto: ⁊ acceptātes eandē penā incurrant. disti. ij. capi. xiij.

Prior prouintialis d3 fratribus defunctis nullibi assignatis de cōuentu prouidere qui eisdez ad suffragia teneatur. dis. ij. capi. xiiij.

Priores dn̄t comedere in refectorio ⁊ vti cibis cōuentus. distin. prima. capi. v.

Prior pōt supra duo pulmēta ɔsueta addere: put op⁹ iudicauerit: ⁊ scd̄ȝ possibilitatē ɔuēt⁹. ibidē.

Priores cū infirmantur dn̄t cuȝ alijs in infirmaria procurari. dis. j. capitu. vij.

Prior cōuentualis pōt tm̄ vni de secū comedētibus dare lniaȝ loquēdi ad mēsam. dis. j. capi. xij.

Prior conuentualis instituat suppriorem ð consilio discretorum. distin. ij. capi. xx.

Priore conuentuali mortuo vel amoto. &c. si domus suppriorē non hʒ: aut certe absente priore nullus est q̄ eius vices gerat: tres antiquiores in or. vnū ð cōuentu antecꝫ comedant eligere tenētur: qui vices prioris obtineat. ibidem.

Prior in ordine est prior in via nisi p̄dicatori adiungatur: aut in egressu prior aliter ordinauerit. distin. ij. capitu. xiij.

Priores arceantur qui male combinant fratres. distin. ij. capitu. xvj.

Priuilegijs or. nr̄o cō cessis renūciās sine consensu capli generalis est excōicatus: nec valet renūciatio. distin. ij. capi. xvj.

Prior priorē supuenientē honoret. d. ij. capi. xiij.

Proclamatis ꝑ graui culpa additur vna correctio: & dies vna panis & aque. dis. j. capi. xvij.

Proclamari nemo dʒ ꝑ sola suspitione. ibidē.

Prouintie dn̄t procurare: vt in quolibet earuʒ sit studium generale & solēne. dis. ij. capi. xiiij.

Prouintie tenentur studentibus in tribus libris ad minus prouidere. ibidem.

Publicare non licet scripta vel compilata a fratribus. nisi fuerint per idoneos fratres quibus iusserit magister vel prouintialis diligenter examinata. ibidem.

Pulmenta nr̄a vbiq3 in nr̄is cōuentib⁹: nō in infirmarijs: sine carnib⁹ esse dn̄t. dis. j. capi. v.

Pulmēta cocta cum carnibus fratres extra claustra comedere pn̄t: ne sint hoib⁹ onerosi. ibidem.

Rasura taliter fieri dz: vt inter ipsam ⁊ aures nō sint nisi tres digiti: ⁊ sit supra aures. ibi.

Rōnem reddere tenent fratres singulis ānis semel vel pluries si fuerit requisiti de his q̄ eorum cure sunt cōmissa: magr̄ or. l. diffinitoribus capl̄i generalis: prior puītialis diffinitoribus capituli puītialis. ⁊c. dis. j. capi. xiij.

Recipiendis statuant tres examinatores de cōi consilio capituli. disti. j. capi. xiiij.

Recipiendi sunt examinandi de his q̄ ponunt in constitutionib⁹ a predictis de impedimētis. ibi.

Recipi aliquis nō pōt ad pbationē vel ad pfessionē. nisi a priore puītiali: vel ō ei⁹ lr̄a vel a priore conuentuali: cum assensu maioris partis capituli. ibidem.

Recipere rem sibi collatam de his que phibent recipi grauior culpa est. dis. j. capi. xvij.

Redire non dz aliquis ad locū in quo cōmisit aliquod crimē nisi adeo religiose fuerit cōuersatus: q per diffinitores capl̄i generalis: aut puītialis illuc reuersurus iudicetur. dis. j. capi. xviij.

Refectioni pperent fratres audito signo sine mora. distiƞ. j. capitu. v.

¶Reffici dñt fratres bis in die a pascha vsqȝ ad festum sancte crucis: quibusdam dieb⁹ dumtaxat exceptis. distin. prima. capi. iiij.

¶Regule precepto iubente hře cor vnum ꝛ aīam vnam in dño. in proemio constitionum.

¶Reges dum cum eis comedimus pñt dare liciam loquendi ad mensam. dis. j. capi. xij.

¶Remanere non debent fratres a prima mēsa sine licentia. distin. prima. capi. v.

¶Remanentes a prima mēsa dñt in secunda comedere: ne oporteat tertiam facere. ibidem.

¶Renunciās priuilegijs or. nostro cōcessis sine assensu capli generalis est excōmunicatus: nec valet renunciatio. distin. ij. capi. xiij.

¶Reuelantes scrutinia priorū a scrutatoribus: est cōtra preceptū facere. dis. ij. capi. vi j.

¶Reuelās secretū capli: aut cām depositionis magistri or. aut prioris prouintialis: aut diffinitorꝫ diffinitiōes: vel fratrū extraneis psonis: vnde or. possit turbari, vel ifamari est excōicat⁹. d. ij. c. viij.

¶Reuerti nō dñt fratres q̄ missi fuerint añ terminū eis statutū: al's grauis culpa est. dis. j. capi. xvij.

Sacerdos qlibet dꝫ dicere. xxx. missas p fratribus ꝛ sororib⁹ or. defunctis. dis. j. capi. iij.

Sacrista añ prādiū ꝛ cenā dꝫ ictib⁹ cāpanā pulsare: vt fratres ad refectionem venire non tardent. distin. prima. capi. v.

Sacrista tpe ieiunij hora competenti faciat signū ad collationem. distin. j. capi. vj.
Sedens iuxta aliquē si viderit sibi aliquid deesse requirat a seruitoribus. dis. j. capi. v.
Sedendo ꝛ cum duabus manibus dn̄t bibere fratres. distin. j. capitu. xiiij.
Sensum alium in prophis ꝛ psalmis legere nō licet: ꝙ quē sci p̄sesapprobāt ꝛ ꝯfirmāt. d. ij. c. xiiij.
Serica capa tā in choro ꝙ extra solus ebdomadarius vtatur. distin. prima. capi. primo.
Seruitores mense dn̄t incipere ab iferiorib⁹ vsqꝫ ad mēsam prioris ascendentes. dis. j. capi. v.
Seruientes prime mēse ꝛ custodes tm̄: dn̄t a prima mēsa remanere: ceteri vero cū lnia. ibidem.
Seruitores mēse in aliquo offendētes seruiendo: surgētibus fratribus veniā petant. ibidem.
Scapularia circa coopertruram genuuꝫ sufficit vt descendant. distin. j. capi. x.
Scribi libros nullus faciat de rebus domus nisi ad vtilitatem cōem. distin. ij. capi. xiiij.
Scripta a fratribus vel cōpilata non publicētur nisi fuerint iussu magistri or. examinata. ibidem.
Seruator bn̄s im pedimētū iudicio maioris ptis a medietate cōuent⁹: quo nō possit audire: vel videre: vl̄ scribere q̄ i scrutinio deponunt: ali⁹ loco ei⁹ bn̄s vocē i caplo quē maior pars conuentus nominauerit admittatur. ibidem. c.

Silentiũ frangẽs in mẽsa: vel dans alteri loquendi liñam in vno prãdio: aquam bibat ꝛ vnam disciplinam in capitulo accipiat. ibidem.

Silentiũ in mensa frangẽs nõ dispensatur nisi p magr̃m vel ꝓuintialẽ. s. a pena. ibidem.

Silentiũ frangens septies inter duo capl'a in vno prandiu: sedeat in terra. ibidem.

Silentium nõ tenere ex consuetudine grauis culpa est. distin. j. capitu. xvij.

Studentes dñt tantũmodo theologie intendere. distinctione. ij. capitu. xiiij.

Studentes missi p prouintias ad studenduꝫ non debent in alijs occupari: nec ad ꝓuītias suas remitti nisi fuerint reuocati. ibidem.

Studentes post tres annos sunt ipso facto ab ipo studio absoluti. ibidem. e.

Studentibus ꝓprie ꝓuintie tenent̃ in tribus libris ad minus ꝓuidere. ibidem.

Studẽtes diebus dñicis ꝛ festis precipuis contineant se a quaternis scribendis. ibidẽ. g.

Studẽtes tal'r dispẽsandi sunt a p̃lato ne propter offĩm a studio de facili retrahant̃. ibidem.

Studẽs infructuosus dꝫ in alijs occupari: ꝛ loco eius alius subrogari. ibidem. m.

Studiũ fr̃m ad hoc principal'r dꝫ ĩtendere: vt ꝓximoꝝ saluti vtiles ẽe possint: i ꝓemio ꝯstitutionũ.

Subditi non presumant suos prelatos infama-

re.distin.prima.capitu.xviij.

Suffragijs & beneficijs or.priuātur quicūqz fratres extra ordinē assignati nō seruantes or. statuta in victu & vesti.distin.ij.capi.xiij.

Suffragijs or.priuat quicunqz recipit archiepatū sine lnia magri or.aut prioris puintialis.ibidē.

Suppor dz istitui a pore ɔ̄ɔsilio discretor.d.ij.c.ij

Supprioris offiñ est hr̄e curā circa conuentum: & corripere delinquentes.&c.ibidem.s.

Suppriore mortuo vel amoto priore vices prioris in oib⁹ obtinet donec.&c.& nisi prouintialis aliter ordinauerit.ibidem.

Supprior nō dz in quottidia nis capl'is accusari: nisi p magno excessu prior iuisū fuerit. ibidē. i fi.

Suppores in visitatores nullaten⁹ eligāt.d.ij.c.x

Surgere dnt cōuersi eodez tempore quo & ceteri fratres.distin.ij.capi.xv.a.

Suspectis de mala familiaritate post amotionem precipiendū ē vt abstineāt ab huiusmodi familiaritate.distin.j.capitu.xviij.

Suspecto ḋ mala familiaritate non corrigente se post p̄ceptū tanq̄ cōuict⁹ & re⁹ habeat .ibidem.

Tunicas.iij.adplus pelliceo ñ cōputato pñt habere fratres nr̄i in hyeme.dis.j.capi.x.

Tunice circa cauillas pedū dnt descēdere.ibidez:

Vendere nō licet libros fratrū:nisi eorū precia in alios libros cōuertātur. d.ij.ca. xiij.

Suma Constitutionum.

Veniā petēti ꝑ graui culpa: ⁊ nō ꝓclamato tres correctiones dētur in capitulo: ⁊ tres dies in pane ⁊ aqua. distin. prima. capi. xvij.

Vestes laneas nō attonsas vbi hoc seruari poterit deferāt fratres nostri. dis. j. capi. x.

Vestes nouitiorū in eorū professione benedicātur secundū modū. ⁊c. distin. j. capi. xv.

Vicarius or. siue ꝑ papā: siue alius cōstitutus hꝫ primā vocē i electiōe magri or. ⁊ dꝫ recipere vota fratrū i electiōe: vna cū duobus scrutatoribus. d. ij. c. xix

Vicarius datus ꝑ magrm or. alicui ꝓuītie: vel caplꝫ generale hn̄t vocē i electione ꝓuītialis. d. ij. c. iij.

Vicarius gn̄alꝭ totius ꝓuītie ⁊ fideliū dicat: ⁊ locum teneat: ⁊ loq̄ndi lr̄iaꝫ i mēsa tribuat: ⁊ durāte caplo tn̄ pōt lr̄as ad bn̄ficia illius ꝓuītie ꝯcedeř. ibi.

Vicarij particulares siue nationū siue cōuentuū nō dicāt Fideliū nec locū mutent nisi i caplo: qn̄ suum exercent officiū. ibidem.

Visitatores ꝓuintiarū debēt a priore ꝓuītiali cū diffinitoribus i caplo ꝓuītiali assignari. dis. ij. c. xj.

Visitatores nō debēt loca sua mutare: nisi i capitulo: dum officiū suum exercent. ibidem.

Visitatores infra triduum debent suaꝫ visitationem terminare. ibidem.

Visitatores debent grauiora in visitatione inuēta ꝓuītiali vel magistro ordinis dn̄uciare. ibidē.

¶ Laus deo.

¶ Quicunqꝫ hanc regulaꝫ secuti fuerint pax ſup illos ⁊ miſericordia. Gala. j.

¶ Capitulū primū.

PRincipale ſtudiū ſerui dei eſſe dꝫ conari vt aīa ſua ſemꝑ ſit ꝯiūcta deo ꝑ orōnem: cōtemplationē ⁊ actualē amorem. Quod ſine pace mētis fieri non pōt quā nō valet poſſidere niſi ſe amore omniū creaturarū ⁊ ſui ipſius ſpoliauerit. venerit ꝗ ad contēptū ⁊ odiū vite ſue: quod facile erit ſi qȯ ſequitᷣ obſeruauerit. Primo ita debet pauptatem diligere vt ſolū neceſſaria ſine quibꝰ tranſire nō pōt ad vſum habeat: ⁊ gaudeat de pauptate monaſterij ⁊ doleat de eiꝰ abūdātia. Scd̄o nūꝗ̄ in licitis recreationibus ex toto relaxet ꝑ conceptū rigoreꝫ ſed ſemꝑ ſibi iratꝰ caſtiget rōnabili obſeq̄o corpus ꝓpriū. Tertio ſemꝑ habeat in mēte ſubiectionē dn̄i nr̄i ad matrē ſuā ⁊ ad ioſeph. Et obediētiā vſqꝫ ad mortē crucis ⁊ ſtudeat totis viribꝰ oībꝰ maioribꝰ equalibꝰ ⁊ minoribꝰ etiā viliſſimis ſeruire ⁊ obedire. Quarto ita ſit deditꝰ ſilētio vt nō ſolū illicita vel ocioſa vel riſuꝫ mouētia nō loquatur verū etiā neceſſaria in longū nō protrahat ⁊ cupiat

potius audire et doceri q̄ loqui et docere. Quinto caueat ab his q̄ diuidūt cor ad multa vt sunt curiosa ⁊ salua obedientia ⁊ charitate fugere hominū consortia maxime dissolutorū ⁊ consanguineorum: ⁊ nūq̄ in publicū appere nisi pro necessarijs ⁊ tunc breuiter se expedire non tñ ꝓpter hoc alios iudicet nec contēnat sed seipm̄ humiliet ⁊ credat indignū habitu religionis ⁊ alioꝝ cōuersatione. Sexto sepissime vbicūq₃ sit siue in cela siue in platea leuet cor suū ad dn̄m ⁊ oret cū breuitate: vt dicendo fac cum seruo tuo scd̄m misericordiā tuā ⁊ similia: qui aūt ista non seruāt ⁊ finē suum nō considerant efficiunt̄ tepidi inquieti loquaces murmuratores ⁊ sensuales ⁊ duriores ad penitētiam q̄ seculares ⁊ nisi deus misericorditer eos reuocet in alia labūtur precipitia. Or scd̄z beatū Thomā religiosus peccās ex malicia efficitur pessim⁹ ⁊ incorrigibilis.

Capitulū secundū.

Quando intras lectū imaginare. q̄ poneris in sepulchro ⁊ dicito super te responsuz. memento mei de⁹. cū versu. Ne tradas bestijs. ⁊ orone. Absolue domie ⁊ pone pedes ⁊ brachia sicut eris in feretro. Item non audeas intrare ecclesiam cū feceris aliquem notabilem defectū quāuis non sit mortalis anteq̄ confitearis. Item quottidie cōfitere bis: semel de mane ⁊ iterum in sero ⁊ quando ex gr̄a dei non occurrit quid de presenti cōfitea

ris. repete aliquid de peccatis alias confessis. Itē imaginare fratres cum quibus loqueris: et inter quos cōuersaris esse sanctos dei et ita apud te vnū finge esse beatū Petrū. Alium sanctū dominicū. et seculares q̄ sunt popul⁹ qui sequebatur christū. Fratres laici q̄ sunt discipuli christi: prelatus q̄ ē christus elige aliquē socium tuū quem adiurabis vt dicat tibi ad emendandū quicquid in te viderit incompositū et sibi displicere: cui etiam in omnib⁹ obedias. Item cū audis horologium dic. Benedicta sit hora in qua domin⁹ meus iesus pro me et nasci et mori dignatus est. Item nunq̄ intres cellam quin flexis genibus dicas. Perfice gressus meos in semitis tuis. Itē non permittas malum dici coram te de absentibus sed vel excusa vel recede et nunq̄ bonū d̄ te reueles. Item quodcūq₃ a te petatur amore dei si habes licentiam non neges etiam si sit tibi charissimū. Itē quādo veneris de ciuitate semper primo recurre ad oratorium et pete a deo vt tibi dimittat si quid offendisti extra et similiter antequā exeas. Itē quando adfueris alicui consilio vel disputationi statue tecum prius non loqui nisi requisitus et paucis.

¶ Capitulum tertium.

Discerne apud te et firmit̄ obserua vt nemo te videat vnq₃ ociosū sed vł orātē: vel legentē seu scribētē aut manib⁹ laborantē. Itē cū fueris in

mēsa d his q̄ tibi apponēt̄ serua saltē vnū morsellū
d tibi dulciorib⁹ paupi xp̄o etiā si scias nō paupi/
bus erogandū quia nō perdes tu mercedez tuam.
Itē cū de multis magnis sanctis nō fiat festū no/
ta dies quib⁹ migrarunt ad dn̄m ⁊ dic offm̄ de eis
post officiū quod fit in choro. Itē postq̄ predica/
ueris vel aliud opus bonū feceris non q̄ras quo/
modo feceris ab his a quib⁹ scis te laudandū. Itē
in itinere aliquātulū vade discalciat⁹ saltem vnum
pedē ⁊ finge aliquid ne sentiaris. Itē si laboranti
tibi vt cuz predicas vel pedester incedis vel mēdi
cas vel non comedis carnes. et huiusmodi pr̄ men
datij sugerat q̄ morieris vel infirmitatē incurres.
non credas sed memēto q̄ pro xp̄o illud facis: qui
est dn̄s vite ⁊ mortis ⁊ si tibi expedit poterit suspē
dere actionem nature ne tibi noceat. Item cogita
Hiero. Augu. Antoniū. Grego. Bernar. Uicē
tiuz: ⁊ alios qui grauib⁹ ⁊ quottidianis afflictila/
boribus super vixerūt multis sui temporis delica
te ⁊ seculariter viuentibus. Item reminiscere q̄
secundū medicos exer citium tēperatū est lima vi/
te ⁊ quantūcūqz laborаueris nihil est in compara
tione ad ea ad que teneris ⁊ ad ea q̄ sancti passi sūt.
Unde gregori⁹ facta precedentium pensemus et
grauia non sunt q̄ tolleramus ⁊ de magno labore
⁊ lassitudine per tres vel quattuor horas facilime
reparaberis ac si non laborasses: non cures igitur

audire

qui prorigo

audire vocē mendacis q: fractis lagenis. hoc est mortificato corpe Gedeō adeptus est victoriā contra Madian: vt dr̄ Judic. vij. Jtē qñ studio vel lectioni vel cuicunqz opi vacare vis pri⁹ leua mētem ad deū dicēdo. Jllustra faciē tuaz sup seruum tuū deus meus illumina tenebras meas. Jtē meditare deū tibi semp presentez cum angelis ꝛ nolli incompositus esse vbicunqz sis ꝛ time coram deo tuo cogitare q̄ i p̄sentia hoīuz facere erubesceres. ¶ Et quo scd̄m apl̄m nō sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis ꝛ scd̄m theologos hō post lapsum sine speciali dei auxilio nō pōt bene velle moraliter qñ habueris aliquod bonū ꝓpositū ꝛ non impleueris illud crede te restitisse spūi sancto ꝛ fac conscientiam de eo in confessione quamuis non sit semper mortalis culpa.

¶ Capitulum quartū.

Sit tibi semp iesus in corde: ꝛ imago crucifixi nūq̄ ab animo tuo recedat. cogita illum nūc positum in presepio pānis inuolutum ꝛ pre frigore vagientē. Nūc fugientem in egyptū nunc ex itinere vel predicatiōe fatigatum. ꝛc. Jncedens stās seu sedens semp faciem hē deorsum: recolēs ꝙ puluis es ꝛ in puluerē ibis ꝛ non āplius extendas visum tuū nisi quantū statura iacentis crucifixi extēdit ante te. ¶ Post cōpletoriū capl̄m tibi tene ꝛ vocatis omnibus cogitatib⁹ pone rōnez diligēter

maria

quid ipso die cogitatione locutione ope vel omis-
sione deliq̄ris. Cōsortia iuuenū ⁊ maxime illoꝛuꝫ
qui imberbes sunt quātum conueniēter poteris: d
vita ⁊ nulli oculos ī faciē figas. In festis precipu
is aliquod precipuū obsequiū exhibe deo vel reci
tando vel recolligēdo te. In sextis ferijs in memo
riam passionis dn̄i aliquid specialis penitēcie fac
vel in cibo vel in potu: vel sumendo disciplinā. Cū
quocūqꝫ locut⁹ fueris laboꝛa vt in aliquo edificet̄
a te vt dādo illi bonū aliquod cōsiliuꝫ vel narrādo
illi aliquod edificatoriuꝫ. Qn̄ iter feceris siue ad
patriā siue quouis hospitare semper in domo pau
perū ⁊ tam ibi ꝙ in quocunqꝫ alio hospicio statim
moue q̄stionē de aliquo moꝛali vt de ea omnes lo-
quant̄ ⁊ super ea occupent̄. Sīgulis diebus salti
cursim mente reuolue vitam xp̄i ab eius incarna-
tione vsqꝫ ad aduentū eius ad iudiciū ⁊ offer deo
animā ⁊ coꝛpus tuū cogitatus verba opera ⁊ quic
quid per te factum erit illo die ⁊ pꝛotestari menteꝫ
tuam nō esse in aliquo vel minimo offendere deuꝫ
tuū: ⁊ ꝙ ex tunc a nullas ⁊ cassas quicquid contra
deuꝫ sugesserit tibi inimicus. et in festis da satisfa-
ctioneꝫ bonoꝝ que ex gr̄a dei egisti ab aliquo die
puta mēse vel āno pꝛo animabus purgatoꝛij. scđꝫ
maioꝛē vel minoꝛem solēnitatem diei: quia hoc est
opus magne charitatis. Semper surge ad matu-
tinas vel saltem de nocte quia illa hoꝛa dum om̄ia

funt in silētio ⁊ spūs est recollectus pater misericor
diaꝝ distribuit dona sua seruis suis. Satage vt ad
impleas illud Dauid. Semp laus eius ī ore meo:
ideo frequentius ⁊ cōmunius verbum oris tui sit.

¶ Benedictū sit dulcissimū nomē dñi nostri iesu
xpi ⁊ gloriosissime virginis marie matris eius in
eternuȝ ⁊ vltra amen. Benedictus sit deus meus.
Attēde ꝙ teneris viuere ⁊ a domino peteē ratio ⁊
iudicaberis: inquātum homo: inquantū xpian⁹:
inquantū religiosus ⁊ sacerdos. Cū ingressus fue
ris aliquem locuȝ prius vade ad ecclesiā ꝙ ad alia
diuersas. Quando iter feceris: labora vt semp lo
quaris: vel cū deo vel de deo ⁊ pete ab eo vt talē ti
bi abiungat societatē in via: ⁊ cui proficias ⁊ cum
qua ipse proficias. ¶ Scdm beatū Isidorū. Si
passio dñi ad memoriā reuoceē nihil ē qđ nō equo
animo tolleret ⁊ scdm Bonā ventu. nihil ita opaē
in hoīe vniuersalē scītificationē sicut frequēs medi
tatio passionis xpi: ⁊ scdȝ Albertū. Simplex me
ditatio passionis plus valet hoī ꝙ si p ānū ieiuna
ret ī pane ⁊ aq̄ ⁊ quottidie flagellareē vsqȝ ad effu
sionē sanguinis vel si quottidie legeret totū psalte
riū. Ideo omniū deuotionū optima est quottidie
recollecto spū vitam ⁊ passionem dñi mente reuol
uere. Et scio ego viruȝ ordinis nr̄i q̄ quottidie me
ditaē vitam xpi a casu angeloꝝ ⁊ incarnatione dñi

vsqȝ ad aduentum eius ad iudicium. Quo facto concludit. Miserere nrī iesu benigne qui passus es cleměter p nobis. tue dñe maiestati offero aiaȝ ⁊ corpus meū cogitatus ⁊ desideria verba ⁊ opera omnia dñe dirige ad te ⁊ si quid contra tua pcepta ex mea fragilitate vel demonis malicia se obtulerit ex nūc illud casso: ⁊ ptestor non esse mětis mee ī illud cōsentire nisi plena deliberatione ⁊ trina sup illo cogitauero ⁊ ad tui glīaȝ ⁊ dñe mee benedictissime matris tue: ⁊ btī iosepħ: ⁊ btī Pauli: ⁊ beate magdalene ⁊ btī dñici. et talis ⁊ talis scti cui⁹ hodie festū fit. do pro aīab⁹ purgatorij. quicquid cōsecutus sum satisfactionis ex oībus opibus in tua grā factis a tali die vsqȝ ad hāc: ⁊ cōcede vt ipse apud tuā clementiā intercedentes impetrět mihi pfundissimā cordis mei humilitatem: plenaȝ ⁊ intěsam fidem de te ⁊ pfectā conformitatě ad tuā iustissimā voluntatě ⁊ vt facias me verū ⁊ integrū seruū tuū: ⁊ talě qualě me vis. ¶ Oreuent⁹ sequens actum moralě si sit intětus auget meritū vel demeritū intende actualiter quicquid pōt sequi ex bonis actibus tuis: directe vel indirecte: per se vel per accidens: etiā occasionaliter ⁊ sic totū tibi imputabit ad coronā. Ambrosi⁹. Plus dñe debeo iniurijs tuis quibus reděptus suȝ ꝙ tuis virtutibus, quibus creatus sum. Nō enī hoc prodesset nisi reděptus fuissem. Bernar. Sup omnia reddit te mihi

amabilē bone iesu calix quē bibisti opus nostre redemptionis: hoc omnino amorē nostrū sibi vendicat: hoc deuotionē nr̄az blādius allicit: iustꝰ erigit. Sic creditur de quocunqz deuoto ad passionem domini: vel ad beatissimā virginē: vel ad fideles q̄ sunt in purgatorio: vel ad beataz magdalenam qꝫ non peribit. Ideo valde securuz est quottidie aliquod speciale obsequiū ad hec exhibere. Et si vellis dicere in rosario omnia ista includunt: quod diuiditur in tres quinquagenas. In prima dicenda sunt .l. aue maria. ⁊ .v. pater nr̄ ad gloriam quinqz mysteriorū gaudiosorū: videlicet. Incarnationis dn̄i. Uisitationis ad helisabeth. Natiuitatis dn̄i Adorationis regū. Presentationis in tēplo. ⁊ repertionis eius post triduuz. In secūda quinquagena dicēda sunt totidē aue maria ⁊ pater noster: in memoriā quinqz mysteriorū dolorosorū: videlz. Orationis in horto: vbi preangustia sudauit sanguinem. Flagellationis ad colunā. Coronationis ex spinis. Sētētiationis ad crucē ⁊ crucifixionis. In tertia quīquagena alia quinquaginta aue maria ⁊ quinqꝫ pater noster ad quinqz gloriosa mysteria que sunt. Resurrectio dn̄i. Ascensio. Missio spiritussancti. Assumptio beate virginis: ⁊ eiꝰ coronatio in celis super omnes puras creaturas. Augustinus. Quantū quis deum diligit: tantuz portat pro eo. Laus deo.

¶ Epilogus vite xp̄i: quem omnis xp̄ian⁹ mente discere deberet.

Contēplare q̄ beati spiritus scientes hominem fuisse creatum ꝓ reparatione ruine angelorum: videntes a productione hominis fluxisse quinq̄ȝ mille ⁊ centū ⁊ nonaginta ⁊ nouem ānos ⁊ nullū ascendisse ad celū sed omnes ad tartara descendere: omnes simul cōgregati veniunt corā sanctissima trinitate ⁊ cū omni reuerentia dicunt. Usq̄ȝquo dn̄e obliuisceris in finem: vsq̄ȝ quo auertis faciē tuā ab homine: nūquid vane cōstituisti filios hominū: Opera manuū tuarum ne despicias. Cogita etiā suspiria sanctoꝝ patrum in limbo ⁊ gemitus expectantiū redemptionē a dn̄o. Quibus pijssimus de⁹ condescendens decreuit mittere filiū vt satisfaceret pro nobis ⁊ iter nobis vite ostēderet: quā legationē beato Gabrieli commisit. Hic contēplare quātū gauisi sunt angeli d̄ hoc ⁊ quot gr̄as deo pro tāta misericordia egerūt ⁊ quātū gratulati sunt gabrieli ꝓ tā honorifico officio ⁊ ambasiata. Contēplare etiā quantū nos debem⁹ cauere peccare ⁊ quātū malū sit peccatū qd̄ deus sic abhorruit vt in ei⁹ penā excellentissimus

angelorꝫ lucifer de celo eiectus sit ꝛ factus demō. Homo omni munere grē naturalis ꝛ gratuite dotatus expulsus a paradiso: totū humanū genus dānatuꝫ ad mortē ꝛ infernū. Et deus vnicū filiū suū ob destruendū peccatū morti acerbissime tradiderit: qui nō pepercit filio: angelo: ꝛ hoī primo: nūquid parcet ceno fetido si penitētiam non egerit?

¶ Profectus igitur gabriel venit ad virginem desponsatā ioseph: quā in cella inuenit orantēꝫ cui ait. Aue grā plena dn̄s tecū: benedicta tu in mulieribus. Quācuꝫ vidisset pre magnitudine nuncij et salutationis turbari: dixit. Ne timeas maria: inuenisti grām apud dn̄ꝫ: ecce concipies in vtero filium dei. Dicūt doctores ꝙ beata virgo quādo ingressus est angelus: legebat ꝓphetiam esaie. Ecce virgo cōcipiet ꝛ pariet filiū. ꝛc. Et flexis genibꝰ contemplabatur maximā dignitateꝫ virginis quā deus in matrē electurus erat: ꝛ orabat dicens. Cōserua dn̄e oculos meos vt tam sanctā feminā videā: quis dabit mihi vt digna sim tāte virgini ancillari et familia. Tūc ait maria. Quomō fiet istud. Ad qd̄ angelꝰ. Ego nescio modū. Scio tn̄ ꝙ hoc est possibile deo. Spūssanctꝰ supueniet in te: ipse exponet tibi. Tunc btā virgo flexis genibꝰ lachrymis pre gaudio ꝛ deuotione subortis respōdit. Ecce ancilla dn̄i. ꝛc. Et stati intra viscera virginis verbuꝫ caro factū est ꝛ credo angelū adorasse dn̄m humana

tum:dicēs. Glia tibi domine qui nat⁹ es in ꝟgine. ¶ Post hec cōtēplare visitationē marie ad helisabeth: turbationē ioseph. cuꝫ vidit virgineꝫ pregnantē ꝛ ne sciebat mysteriū. iter virginis ꝛ ioseph ad bethleē. natiuitatē xp̄i. iubilationē angelorū cātantiū Glia in excelsis deo: exultationē pastorum circa presepe: vagit⁹ infantis pre frigore: circuncisionē eius octauo die: aduentū regū ꝛ adorationē. occisionē sanctoꝝ innocentuꝫ: presentationē xp̄i in templo: ꝛ occursum āne ꝛ simeonis. āmissionē pueri iesu: ꝛ inuentionē inter doctores in tēplo: fugaꝫ ad egyptū: baptizationē a ioāne: ꝛ aptioneꝫ celi: et vocē patris: ostensionē dn̄i a ioanne dicente. Ecce agnus dei. ieiuniū xp̄i in deserto: ꝛ tēptationem et ministerium angeloꝝ: cōuersionē aque in vinum. vocationē discipuloꝝ: loquelā cum samaritana: fatigationē eius ex itinere. discursum xp̄i quottidianum ad euāgelizādū p vicos ꝛ castella. discipulos fricātes spicas pre fame. sanationē cananee ꝛ ceci a natiuitate. suscitationē lazari. cōuersionē magdalene. sitim diuitis in inferno ꝛ collocutionem cum abrahā sup lazaro. turbas sequentes dn̄m in desertum quas de quinqꝫ panib⁹ satiauit. cenā cum discipulis ꝛ institutionē eucharistie. lotionem pedum. orationē xp̄i in horto vbi ꝛ sudauit sanguinē: apostolos dormiētes quos dn̄s excitauit. transfigurationem dn̄i. iudeos cū armatis cadentes in terram

ad vocē xpī dicētis. Ego sum: comprehensionem ei⁹ sputa: colaphos: abscionē auricule malchi a petro: ꝛ sanationē a xpo. presentationē ante annam ꝛ caiphā. ꝛ faciē in quā desiderāt angeli respicere liuidā ex alapis: os ꝛ dētes manātes sanguine. accusationē corā pilato. deuolutionē eius ad herodē ꝛ illusionē eius cū veste purpurea. denudationē eius vt flagellaret̄: ligationē eius ad colūnam. negationē petri: cōuersionem ei⁹ ad penitentiā ex aspectu xpi: corōationē ex spinis. tristitia beate virginis cū audiuit filiū eius captū. petitionē barrabe ad vitā ꝛ dñi nr̄i ad crucem. baiulationē crucis: ꝛ preponderere ꝛ angustia dñm cū ea cadentē. obuiationē cū matre ꝛ sanctis mulieribus cū traheretur ad mortem. Nota ꝙ bis passus est dñs maximā verecundiā: qñ fuit denudatus ad flagella: ꝛ quādo ad crucifixionē corā omni populo sublatis etiā femoralibus. denudationē ei⁹ ꝛ extensionē manuū ꝛ pedū eius sup̄ crucē. cōmēdationē virginis ioāni: ꝛ alia verba xpi in cruce. bonū latronē ꝛ cōfitentem xpm. solem ꝛ lunā ecclipsatos: terrā trementē. militē cū lancea aperientē latus. depositionē a cruce: ꝛ reclinationē eius sup̄ sinus virginis. positionem in sepulchro. lachrimas magdalene. Cogita tormenta martyrū: labores confessor: puritatē virginū. surrectionē dñi. apparitionē beatissime matri et magdalene ꝛ sctis mulierib⁹: petro ꝛ aplis vndecim ꝛ

duobus discipulis euntibꝰ in Emaus. Et postea thome: ascēsionē dñi: aduentū spūssancti sup dominam ⁊ discipulos. assumptionē virginis: ⁊ coronationē eiꝰ sup omnes puras creaturas. aduentū ad iudiciū: ineffabilia solatia beatoꝝ que nobis cōcedat dominus in secula seculoꝛum. Amē.

Cronica bꝛeuis ⁊ generalis oꝛdinis pꝛedicatoꝛum.

Mementote quomodo salui facti sunt pr̄es nr̄i. Pꝛimo Machabe. iiij.

Anno salutis Millesimo ducētesimo tertio tēpoꝛe Innocētij. iij. beatꝰ dñicus oꝛdinis pꝛedicatoꝝ magister ⁊ institutoꝝ pꝛimus: natione hispanꝰ: ⁊ vir sciētia dei plenꝰ cepit oꝛdinē pꝛedicatoꝝ mente concipere in partibus tholosanis vbi cum paucis sibi adherētibꝰ in indefessa cōtinuatione pꝛedicationis ⁊ ipugnatione hereticoꝝ per decē annos pmāsit. Quo tēpoꝛe vidēs sanctꝰ dei nobiles aliquos egestate compulsos tradere filias suas hereticis nutriēdas instituit monasteriū d pꝛuliano ad earū receptionē. Epo aūt tholosane

ad conciliũ generale profiscente iuit cum eo vir dei dñicus: et a dño papa Innocentio cõfirmationem ordinis predicatorum petijt: sed tũc nõ plene obtinuit. Eo tempore orãti beato dñico in ecclesia sancti Petri: apparuerunt beatissimi apostoli petrus et Paulus: quorũ beat⁹ petrus baculũ beat⁹ vero Paulus librum porrigebat: dicentes. Uade et predica quia ad hoc electus es. Defuncto autẽ innocentio .iij. ordo confirmatus est ab Honorio .iij. ãno dñi. M.cc.xvj. in crastino sancti Thome apostoli. Utebatur aũt tunc tpis sanctus dominicus et socij eius pro habitu superpellicijs ad modũ canonicorum regulariũ. in ipso aũt anno cõfirmationis ingressus est ordinem magister Reginaldus: cui grauiter infirmãti et a medicis desperato apparuit beata virgo cum salutari vnctione vnguens subito sanauit et ostenso scapulari q̃ modo gestamus ait. en habit⁹ ordinis tui: et ex tunc fratres vsi sunt habitu quẽ frat reginaldus viderat. De hoc habitu abbas Joachi floriacẽsis ordinis institutor pphetauit. Nã ipsuʒ i quodã sui ordinis mõasterio in Calabria et in ecclia scti marci de venetijs depixit dicẽs: cito surget ĩ ecclia nou⁹ ordo docẽtiũ vita et doctrina. Habebat aũt tũc tpis beatus dominic⁹ paucissimos fratres: quos p totũ orbẽ dispersit grã pdicationis. Et qr hereticorum pfidia multũ inualescebat: istituit ordinẽ catholicorũ laicoruʒ

ad hereticoꝝ armis arcendam audaciaꝫ quos fratres de milicia iesu xp̄i appellauit quorum professio erat iurare ꝙ omnia bona ⁊ vitam corporalem ꝓ fide xp̄i exponerent: ⁊ vt eoꝝ vxores eos nō impedirent: faciebat eas iurare ꝙ in negotijs fidei maritos nō impedirent ⁊ vt ab alijs distinguerentur tam viris ꝙ̄ vxoribus habitum albū ⁊ nigruꝫ contulit ⁊ eis certū numerum oronuꝫ indixit addi tis ieiunijs ⁊ abstinentijs. Hic ordo iam nō de milicia sed de penitentia beati dn̄ici dicitur ⁊ gaudet eisdem priuilegijs quibus fratres predicatores ⁊ ab Innocētio septimo est cōfirmatus ⁊ ita tres ordines instituit beatus dn̄icus ad honorē sanctissime trinitatis. Usqꝫ a deo autē vir dei dominicus cōtra hereticos inualuit ꝙ in canonizatione ei⁹ ꝓbatum est plusꝙ̄ centū millia hereticoꝝ p doctrinam eius ⁊ bone cōuersationis exemplum ad fidē fuisse conuersos.

¶ Capitulū secundū.

Anno dn̄i. M. cc. xviij. data ē dom⁹ sci iacobi fratrib⁹ predicatorib⁹ parisius in qua multi ⁊ magni viri ordinem sunt ingressi. Anno domini. M. cc. xix. missus est parisius frater reginald⁹ vbi post multum populum dn̄o acquisitū verbo ⁊ exemplo obdormiuit in dn̄o sepult⁹ in ecclesia sancte marie ď campis: quia fratres predicatores nō dum ibi ius sepulture habebāt: hic beatus homo

fratrẽ iordanũ qui fuit vnus de primis patribus ordinis parisius ad ordinẽ recepit cum esset sacre theologie bachalarius. Anno dñi. M.cc.xx. celebratũ est bononie primũ capl'm generale: ꝛ ãno sequẽti celebratum est ibidem scõm capl'm generale in quo ordinatũ est nequas possessiones ordo haberet. Et frater iordanꝰ factus est ꝓuĩtialis lombardie adhuc nouitiꝰ: ꝛ erãt iam in ordine. lx. cõuẽtus fundati. Anno aũt quinto a cõfirmatione ordinis obijt beatꝰ dñicus bononie quita die augusti: quẽ sepeliuit reuerẽdissimꝰ cardinalis Hugolinꝰ, qui tũc erat in lõbardia legatus qui factꝰ postea summus põtifex dictus est Gregorius. ix. hic magno virũ dei venerabatur affectu. aderat enĩ qñ coram tota roma neapoleonẽ iuuenẽ generosum suscitauerat. Illo tempe statuta est solẽnis processio que vsqꝫ ad presens post cõpletorium vbiqꝫ in ordine fit. Per antiphanã salue regina cuiꝰ institutionis vna causa fuit quia q̊dam frater bernardus bononie demoniacus multũ vexabat fratres ꝛ ibi ꝑmo cepit hec deuotio. et ꝓpter hoc obsequiũ beata virgo reuelauit cuidã sancto viro se impetrasse a dño vt nullus diu in habitu ordinis perseueret inmortali sed ꝙ aut penitebit d̊ peccato aut dimittet habitum: post modicũ tempꝰ frat̃ paulꝰ vngarꝰ missus est vngariã ad predicandũ vbi magnũ fructum fecit ꝛ ide misit aliquos fratres predicare cumanis

qui nullā dei noticiam habebant: e quib⁹ duo o martyrio sunt coronati alij in predicatione pseuerātes duces terre ꝛ populum cōuerterunt ꝛ conuentus fecerunt: post aliquātulum vero temporis tartari illuc aduenientes circiter nonaginta fratres simul per palmā martyrij ad regna celestia transmisserūt sed post tartarorū expulsionē alij fratres missi multa milia ex eis conuerterūt ꝛ baptizarunt. Itē missi sunt i dalmatiā a domino papa multi fratres vbi multis hereticis ad fidem cōuersis aliqui fratres martyrio sunt coronati: ꝛ duo ꝯuentus ordinis ibi cremati: similiter ad partes trāsmarinas multi fratres missi sunt ad predicandū sarracenis ex quib⁹ multi sunt martirizati inter quos fuit qdam episcopus cuz quattuor socijs: ꝛ frater Guido vir sanctus cum vno socio.

¶ Capitulum tertiū.

Anno domini. M.cc.xxij. elect⁹ est frater iordanus theutonicus de ꝓuintia saxonie in secundū magistrū ordinis in capitulo generali parisius celebrato. Hic pater sanctus mirabiliter auxit ordinē nam plusq̄ mille fratres manu propria ad ordinem induit: migrauit autem ad christū anno domini. M.cc.xxxvj. duodecima die februarij multis corruscās miraculis. Anno. xiij. a transitu beati dominici ascriptus est ipse sanctus pater cathalogo sanctorū a Gregorio nono qui tale d̄ ipso

perhibuit testimonium dicens: ita dubito de sanctitate huius sancti: sicut de sanctitate apostolorum beatissimorum petri et pauli. Scripsit autem beatus Jordanus super apocalipsim et plura alia. Beatus autem dominicus scripsit super epistolas et opuscula multa contra hereticos. ¶ Capitulum quartum.

Anno domini millesimo ducentesimo trigesimo octauo: electus est in magistrum ordinis fratrum Raimundus cathalanus barchinonensis absens a capitulo. hic fuit a domino Gregorio nono accersitus romam et penitentiarius institutus et confessor pape et aduocatus et expeditor causarum pauperum. Hic de mandato pape decretales in vnum compilauit: qui nunquam carnes in curia multis annis existens comedit et statuta ordinis seruauit. Hic sanctus pater multis claruit miraculis in vita et in morte et per bienium ordinis curam gessit. Hic constitutiones ordinis in duas distinctiones diuisit: et summam de casibus composuit et tandem in capitulo generali parisius generalatui cessit vnde non modica turbatio orta est: et ex tunc statutum est in ordine vt cessio magistri non admittatur nisi ex magna causa. vixit autem post hanc cessionem in conuentu barchinonensi. xxxv. annis. Et anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quinto in festo epiphanie multis clarus prodigijs ibi obijt.

¶ Capitulum quintum.

Anno. M.cc.xlj. post cessiones magistri raimundi elect⁹ est in magistrū ordinis frat̄ iohānes theutonic⁹ quōdā eps vosnēsis: qui impetrauit cessionē ab epatu nulla sibi puisione retenta: postmodū effect⁹ puītialis lōbardie eligit̄ in magr̄m cunqȝ nollet acceptare allegās exceptiones epat⁹ ostēsa est sibi lr̄a dn̄i pape Grego. ix. quā propter ipsum fratres impetrauerāt qua ipȝ totaliter obie ordinis supponebat ⁊ post q̄ per. xij. ānos cum dimidio glosissime ordinē rexisset multis clar⁹ miraculis migrauit ad dn̄m: hui⁹ tēpore martyrio coronati sunt frat̄ guilielm⁹ arnaldi iquisitor heretice prauitatis ⁊ duo alij ⁊ miraculis claruerunt. et a dn̄o Innocētio. iiij. fact⁹ est primus cardinalis ordinis frat̄ Hugo de sancto theodorico puintialis frācie: qui fuit prim⁹ postillator totius biblie: scripsit etiā sup s̄nias ⁊ speculuȝ ecclesie edidit. hic cum oēs postillatores vicat ipse seipm in psalterio et esaia ⁊ in euāgelijs supauit. Fuerūt aūt a pricipio nascētis ecclesie multi scti viri in terra sctā ⁊ i mōte carmelo asperrime degētes qui ad dn̄m inocētiuȝ quartū veniētes impetrarūt q̄ regula eorum q̄ nimis grauis erat temperaret̄: quod negociuȝ sum⁹ pōtifex predicto Hugoni ⁊ fratri guillelmo epo antataneñ ordinis predicatorū cōmisit q̄ regulaȝ quā nūc pfitent̄ scripserūt. Peridē tepus passus est ab hereticis frater pōtianus hispanus inq̄sitor

heretiq

heretice prauitatis apud vigeluz cathalonie ciui/tatē z ibi est sepultus in ecclesia cathedrali multis clarēs miraculis. Anno xpi. M.cc.lij. frater pe/trus veronēsis heretice prauitatis inquisitor ab hereticis martyrio coronatus est. hic pat beatissi/mus a teneris ānis fidē deffendēs ordinem predi catorz est ingressus z magnis decoratus virtutib⁹ z pdigijs verbū vite per totā italiaz cum mirabili gr̄a z fructu disseminans ac virgo pmanens: nulli/usqz mortalis criminis fedatus macula tandē tri/bus decorat⁹ coronis celū ascendit: qui cū ab infi/delibus diris ictibus transfigeret: tinctis in pprio sanguine digitis pro calamo super scapulari fidez p qua patiebatur: credo. s. in deū scripsit. Passus est cū eo quidam frater dñicus. Et nota q̄ sancti or dinis nr̄i videlicet btūs pater dñicus. beat⁹ petr⁹ martyr. beatus thomas. beat⁹ vincētius. beatus ātonin⁹ z btā catherina oēs inocētiā baptismalē cōseruarūt. ¶ Capitulum. vj.

Anno vite. M.cc.liiij. mortuo magistro ioā/ne electus est i magistrū ordinis frater Hum bert⁹ puītialis tunc frācie natione burgund⁹ cun ctis existēs religionis exemplar z imago. hoc tem pore quidā canonicus masticonēsis guillielmus de sancto amore: magnū libellū cōtra mēdicantes fecit: z inocētio. iiij. porrexit i quo pbare nitebat: fratribus mendicātib⁹ nō licere mēdicare vnde p

motis papa terribile preceptū cōtra mendicātes fulminauit precipiēs sub pena excōmunicationis ne in officiis vel festis parrochianos i suis ecclesiis ad diuīa admitterēt nec in ecclesiis suis antemissarū solēnia predicarent. His angustiis vexati fratres statuerunt. ps. penitētie cum letania post. matutinas dicere: nec mora a patre misericordiarū exauditi sunt. Nam predictus canonicus a magistro vmberto rome citatus ab Alberto magno mirabiliter in publica disputatione cōfusus coram alexādro papa quarto tanq̄ hereticus est dānatus et beneficiis priuatus combusto dicto libello. Innocentius etiā neapoli grauiter infirmatus cognoscens se male egisse religiosos molestādo dixit. propter iniquitatē corripuisti hominem ꝛ tabescere fecisti animā eius: quibus dictis expirauit. cui successit Alexander quartus ꝛ predicta contra religiosos reuocauit insuper ꝛ magnis gratiis religiosos affecit. Quo tempore cardinales ꝛ prelati in solatio dicebāt: cauete a letaniis fratrū predicatorum quia mirabilia faciunt. Circa hec tempora clarruit in hispania frater Petrus gundisaluus confessor sancti regis Ferdinandi qui hispali a sarracenis ꝛ multam partem hispanie liberauit. cui predixit dicte ciuitatis captionem ꝛ dimisso rege vbiq̄ euangelizando maxime per mōtana tandē plenus dierum ꝛ virtutū obiit multis clarus miraculis.

Per idez fere tempus floruit beat⁹ pater alius q̃ successit dicto beato Petro in audientia confessionis sancti regis ⁊ capta hispali illius sedis primus fuit presul. Eodem etiã tempore creditur floruisse frater Petrus hispanus auctor sumularum logices sanctus homo ⁊ in artibus doctissimus qui ca more in cõuentu ordinis sepultus est. In portugalia etiam magni viri ⁊ vita ⁊ scientia ac miraculis claruerũt. Hoc tẽpore etiã floruit frater Guillielmus p alta vienẽsis vir sanctus: qui sumã de vitiis ⁊ virtutibus fecit ⁊ sermones ⁊ multa alia vtilissima. Et nota q eisdẽ fere diebus ordo noster marime decoratus est his viris: frater vmberto magr̃o ordinis: fratre hugone cardinali: fratre guillielmo peralta: fratre vicẽtio beluacensi: fratre iacobo de voragine: fratre alberto magno: ⁊ sancto Thoma qui oĩes eodẽ tpe florentes ita vt vix discerni possit quis alterũ precessit adeo vnanimiter scripserũt vt nec in minimo dissonare adinuicẽ videant̃ ⁊ inter ecclesiasticos scriptores i dubie p̃matũ tenẽt.

¶ Capitulum. vij.

Anno gratie. M.cc.lx. floruit beatus albertus magnus natione sueuus qui fuit prouintialis theutõie ⁊ postea eps ratisponẽsis. hic a btã vgie tãta ẽ dotat⁹ grã i speculãdis naturalib⁹ vtilĩ'i careat. Et deposito ep̃atus onere p ãnos. xviij. legẽdo ⁊ predicãdo gratiosissime pseuerauit. Quot

tidie psalterium totũ dicebat: locum sepulchri sui quottidie visitãs officia pro se ac si esset defunctus dicebat: ad beatissimã virginẽ plurimũ deuot⁹ se-quẽtias eius q̃ in sabbatis dicunt cũ cantu dicta-uit. Et dũ cõponeret sequentiã de assumptione ei⁹ que incipit. Salue mater saluatoris. et venisset ad versum. Salue mat̃ pietatis. parũ substitit ꝛ deli-berans quid scriberet: subito scripsit ꝛ totius trini tatis nobile tricliniuꝫ. Beatissima virgo ei appa-rens dixit. Gr̃as tibi ago bone Alberte quia tali me salutatione salutasti: quali ab alio prius nõ suꝫ salutata. Scripsit aũt innumerabilia. Per triẽniũ autem ante mortem in magna simplicitate soli deo in oratione ꝛ cõtemplatione vacauit nihil de eis q̃ religionis sunt pretermittẽs. Obijt autem quita die post festum scti martini: cuius glĩa inestimabi-lis multis sctis viris est ostensa ꝛ post multum tẽ-pus corpus eius gloriosum incorruptũ est inuẽtũ ꝛ genuflexum prout viuens orare solebat. Eadem tempestate floruit frater vicentius beluacẽsis qui infinitos pene scripsit libros: ꝛ perutiles sancto Ludouico francorũ rege ei libros ministrãte.

¶ Capitulum. viij.

Anno dñi. M. cc. lxiij. magister Umbertus magisterio cessit postq̃ ordinem laudabilis-sime rexisset noueꝫ ãnis ꝛ supuixit ãnis. xj. obijtqꝫ plenus bonis operibus in cõuentu valentino ꝑuin-

tie puritie. Hic pr̄ ſctūs multo p̄clara ſcripſit ⁊ merito religiōis exemplar ⁊ cerimoniaꝝ pater cōmuniter dicit̄. Anno gr̄e. M.cc.lxiiij. electus eſt in magiſtrū ordinis frater Joānes de vercellis prouintialis lōbardie vir ſanctus ⁊ magne prudentie qui totum ordinē pedeſter cū baculo viſitauit: qui vt certius mores fratrū exploraret. Superueniebat conuētibus incognitus ⁊ diligēter attēdebat qualiter religio ſeruaret̄: vnde cū ſemel ad quēdā conuentū famoſum cū ſocio veniſſet dimiſſis alijs fratribus extra ciuitatē: queſitus vnde eſſent reſpōdit: fratres lōbardi ſumus ⁊ quia in refectorio iam fratres erāt nō curauit prior eis preparari hoſpiciū ſed ait ſeruitori. para illis lombardis in vltimo loco illius menſe. Quo facto cū male eſſent ꝓcurati: videns magiſter ꝙ prior: ⁊ alij fratres haberent bonos piſces: vocato ſeruitori ait illi. Bone frater dic priori ꝙ placeat ei dare nobis de piſcibus quia laſſi ſumus ⁊ ieiunamus. Quo audito prior alta voce clamauit non habem⁹ piſces ꝓ lōbardis. Finito prādio cuꝫ fratres gratias agerent ſocij magiſtri veniūt ad conuentū ⁊ cum interrogarentur qui eſſent: reſponderūt: ſocij ſumus reuerendiſſimi magiſtri ordinis. Et illi vbi ē inquiūt. quibus ſocij magiſtri: nunquid nō venit ad vos vnus pater antiquus cū baculo ⁊ vno ſocio. cōſternati illi ⁊ verecundia ⁊ confuſione repleti quid agerent

nesciebant. Tunc magr iussit pulsari ad capitulũ. ⁊ ingressus capitulũ accepit pro themate. Nõ habemus pisces pro lombardis: ⁊ increpata durissime inhumanitate prioris ⁊ fratrũ ipsum facta visitatione absoluit ⁊ conuẽtuꝫ in melius reformauit. Hic optimus pastꝛ ordinẽ sanctissime viginti annis rexit ⁊ cũ esset vltra mõtes: electus est in papã sed anteq̃ electio fuisset sibi presentata apud montem pesulanum: diem clausit extremum. anno domini Millesimo ducentesimo octuagesimo tertio.

¶ Capitulũ.ix.

TEmpore magistri Vmberti ⁊ fratris ioannis predicti floruit diuinus Thomas de aq̃no q̃ infra ãnos pubertatis ordinẽ igressus nullis parentũ blandicijs nec minis ab ordinis ꝓposito mutari potuit ⁊ missus coloniam ad studendũ sub magistro Alberto magno totꝰ deuotus studiosus ⁊ taciturnus nec die nec nocte cboꝛ neglexit: cibis ordinis in refectorio semp contẽtus. deīde missus parisius cum esset.xxx. annorũ factus est magister in theologia. Scripsit autẽ innumera opuscula. ⁊ de mandato Vrbani pape quarti cathenam auream super euãgelia dictauit ⁊ cum pro premio laboris episcopatũ ei papa obtulisset noluit acceptare. sed orauit eundem vt festum corporis xp̃i institueret ad laudem christi ⁊ ad recompensationem sui laboris quod ⁊ factum est ⁊ officium mirabile

quod per vniuersalē ecclesiaꝫ de corpore xpi fit ab ipso sancto doctore dictatum est: vnde festum illud beati thome festum ꝛ fratrū predicatorū vere dici pōt. Tempore hui⁹ vrbani obijt apud vrbem veterem vir sanctissimus Hugo cardinalis anno domini millesimo ducētesimo sexagesimo secūdo decima nona die martij. Mortuo vrbano sum⁹ pontifex creatus est Clemens quartus affectuosissim⁹ ordini in quo ꝛ sepultus est viterbij ꝛ modum viuendi ordinis diu in pontificatu tenuit. Hic consultus a quodam equite quem ordinē intraret minorum an predicatorum respōdit: minorum lectus durior est nuditas grauior ꝛ paupertas artior: sed predicatorum cibus parcior est longiora ieiunia ꝛ sanctior disciplina. Neutrū alteri preferimus sed in vna charitate fundati ad vnum vtriqꝫ tendunt. ad salutē. s. animarū quēcunqꝫ ipsorum elegeris ꝑ portam intrabis angustaꝫ ad terram vite ꝛ sic vni conuersatione adhereas vt amore ab altero nō discedas. Reprobus est enim frater predicator qui minores non diligit ꝛ execrabilis minor qui predicatores non veneratur.

¶ Capitulum. x.

Anno domini. Millesimo ducentesimo septuagesimo secundo: floruit frater petrus de tarantasio: vir sanctus qui factus summus pontifex Innocētius quintus est appellatus ꝛ plura scrip

sit. Et illo tempore floruerũt multi sanctitate ⁊ doctrina: quorũ fere viginti vtilia volumina ⁊ multa tam in phisicis q̃ i theologicis ediderunt. Anno dñi. M.cc.lxxxv. electus est in magistrũ ordinis frat̃ Munio puĩtialis hispanie quē Nicholaus quartus papa de ordine minorũ absoluit a generalatu toto ordĩe reclamãte: ⁊ .ix. ãnis sup viuēs fact⁹ est eps palentin⁹ in hispania ⁊ inde ad curiã vocatus absolutus est ab epãtu per bonifaciũ octauũ. Hic pr̃ sctũs mirabilis patiẽtie in aduersis fuit ⁊ regulã tertiariorũ quãmodo hñt dictauit. Hoc tẽpore Henrricus de gãdauo doctor solẽnis ⁊ multi alij oblatra receperũt ↄtra doctrinã sctĩ Thome sed multi solẽnes viri ordinis insurrexerunt cõtra eos qui multa vtilia in scriptis posteris reliq̃runt. Anno christi millesimo ducentesimo nonagesimo secũdo electus est in magistrũ ordinis frater Stephanus bisuntin⁹ vir bonus ⁊ doctus qui multa sup sacrã scripturã edidit ⁊ sermones. His dieb⁹ floruit Nicholaus gorrã gallicus q̃ multa sup sacrã scripturã edidit. Anno xpĩ. M.cc.xcvj. elect⁹ est in magistrũ frater Nicholaus de teruisio magnus amator cõmunitatis: puĩtialis lombardie: post quē elect⁹ est ãno salutis. M.ccc.xxx. in generalē ordinis frat̃ Albertus ianuẽsis ⁊ prefuit tribus mensibus: post quē electus est frater Bernardus de ĩsito prouĩntialis prouĩntie puĩtie.

¶ Capitulum.xj.

Anno gr̃e.M.ccc.iij.elect⁹ ē in papā frat̃ Nicholaus de teruisio magr̃ ordinis: ⁊ appellat⁹ ē Benedictus.xj.cuꝫ huius sanctissimi patris mat̃ que erat pauperrima audisset ipsum esse papā romā venit multis associata nobilib⁹ ⁊ preciosis induta ad papā intrauit: quā cum ita pōpose vidisset pontifex īdutā abhorruit factū ⁊ ait: que ē ista dn̄a: cui omnes.sanctissime pat̃ mater vestre sanctitatis est.quib⁹ papa: mater mea est vna paupercula vilib⁹ induta: ista aūt ita est preciosis vestita ꝙ nō cognosco eam ꝓ matre mea: ideo exeat foras.qua educta ⁊ vilibus vt sui moris erat induta iterū ad pontificem est ingressa.quā ille de cathedra de cendēs amplexus est ⁊ astātib⁹ ait: filij ista est mater mea ⁊ nō illa diues.de cuius mira humilitate valde sunt omnes edificati. Hic sanctus pr̄ cōfirmauit ordinem seruitarū: cuius institutor dr̄ fuisse beatus petrus martyr. Obijt aūt perusij.vij.die iulij multis corruscans miraculis. Anno xp̄i.M.ccc.viij.electus est in magistrū frater Aymericus lombardus qui postꝙ ordinē.vj.annis rexisset magistratui cessit: ⁊ electus est frater Berengari⁹ tholosanus ꝙ postea factus est archieps̄ compostellan⁹. Hoc tempore floruit frater Albertus de brixia cui beatus Augustin⁹ ostendit meritū sancti Thome et fecit hic vtilē sumam ꝺ officio sacerdotis. Et frat̃ petr⁹

de palude gallus vir sanct⁹ ⁊ in moralibus doctis-
sim⁹ sup omnes. qui scripsit sup sentētias ⁊ super
aliquos libros biblie ⁊ plura alia. Eisdē dieb⁹ flo-
ruit Robert⁹ olcot anglic⁹ q̄ scripsit sup libros sa-
lomonis ⁊ q̄dam alia multū vtilia ⁊ sup sentētias.
Floruit etiā frater Joānes de sancto geminiano:
⁊ frater Hugo de prato: ⁊ frater bartholome⁹ de
pisis: ⁊ frater Rainerius pisanus qui plura opa
⁊ vtilissima ediderunt.

¶ Capitulū.xij.

Anno christi Millesimo trecentesimo deci-
mo quarto obijt forliuij beatus frater Ja-
cobus de venetijs magnificis clarus miraculis.
Et āno dñi Millesimo trecentesimo.xviij. elect⁹
est in magistrū frater herueus brito: cuius tempo-
re canonizat⁹ est btūs Thomas de aquino a Joā-
ne.xxij. papa: hic plura ⁊ subtilia opera scripsit. et
obijt narbone anno dñi. M.cccxxiij. scripsit etiā
frater Durādus senior sup sentētias: ⁊ frater Du-
randus de sctō portiano sup sentētias ⁊ quolibeta.
Jtē scripsit frater paganus sup totā bibliā. in die
canonizationis beati doctoris thome predicauit
papa Joānes. sūpto themate. scitote q̄m mirifica-
uit dñs sanctū suum. Et die sequēti rursus predi-
cauit accepto themate. magnus es tu ⁊ faciēs mi-
rabilia in quibus mirabiliter cōmendauit ordinē
a. sanctū dei: ⁊ inter cetera dixit ꝙ modus viuendi

fratrum predicatorum credebat esse vitã apostolorum. Eodem tpe floruit beatus frater Robertus auinionẽsis: qui mirificis est illustratus prodigijs in vita ⁊ in morte: ⁊ claruit spũ pphetie ⁊ in die obitus cum ad sepulturam deferretur eius sacrũ corpus ita in altum est eleuatũ: ꝙ subdiaconus cũ cruce non potuit ipsum tangere ⁊ sic eleuatum diuinitus delatum est vsq₃ ad sepulchrum. Anno domini Millesimo trecentesimo vigesimo quarto electus est in magistrũ ordinis frater Barnabas vercelẽsis: quo defuncto electus ẽ in magistruz ordinis frater Hugo cãpanus puincialis frãcie: i cuius tẽpore floruit in tuscia apud castrum montis politiani beata agnes sanctimonialis: cuius corpus continue sudat liquorẽ valentem ad multorum salutem: ⁊ ita ẽ diuinitus conseruatum vt integrũ vsq₃ ad huc perseueret: ⁊ alijs valde claret miraculis. Item claruit beata soror Helena de vngaria que habuit sacra stigmata christi ⁊ fuit magne perfectionis femina: cuius discipula fuit beata Margarita filia regis vngarie magnarum virtutum sanctimonialis ⁊ clarens miraculis. Eodem tempore fulsit beatus frater Venturinus de bergamo qui innumerabilez gentium sua predicatione turbam ad bonos mores reformauit ⁊ obijt in exercitu christianoruz cõtra teucros in insula nigroponte.

¶ Capitulum. xiij.

AUnno vite. M.ccc.xlij. electus est i magistrū frater Gerardus de sancto adamaro de. puītia tholosana quo statim ad cardinalatū assumpto āno sequēti electus ē in magistrū ordinis frat' petrus de palma gallus: quo mortuo anno. M.ccc. xlvj. electus est in generalē ordinis frater Guarinus gallus. post quē electus est frater Joānes de molendino āno. M.ccc.xlvij. quo ad cardinalat' euecto a picem: elect' est frater Simō lugdunēsis: anno. M.ccc.lij. sub quo claruit frater Henric' de erfordia qui fecit cronicā generalē et cathenam aureā et plura alia. Anno salutis. M.ccc.lxvij. electus est frater Helias in magistrū ordinis tholosanus. huius tpe floruit beata Catherina de senis virgo admirabilis de penitētia btī dñici que obijt anno gre. M.ccc.lxxx. et sanctorum cathalogo est ascripta p papā Pium. ij. Anno. M.cccc.lxj. Et nota ꝙ tertij ordinis fuere i ordine per plures sancte femine i diuersis partib'. Nā in ciuitate vrbeuetana fuere due virgines gliose: btā. s. Clana: et beata Daniela multis pollētes miraculis. Itē in ciuitate castelli btā Margarita: cuius corpus vsqz hodie volentibus quottidie incorruptum ostendit. I florentia etiam beata Joāna claruit miraculis. Et in ciuitate pisana Sororpina: et venetijs soror maria singularissime vite et Senis alia btā Catherina eximie sanctitatis adolescentula. Item in olan

dia beata Brigida cui dñs crucifixus apparuit: et vercelis btã ioanna plagis insignita quibus etiam insignitus fuit alius btũs frater ordinis Gualterus noie.

Capitulũ .xiiij.

Anno dñi. M.ccc.lxxviij. electus est in papã Urbanus .vj. qui cũ gallos et vltra montanos cardiales malis moribus assuetos corripet ab eis est derelictus. Unde elegerũt alium apostaticũ quẽ Clementẽ .vij. appellarũt et sic factũ est scisma in ecclesia omniũ pessimũ quod durauit .xl. annis et ordo noster sicut et alij ordines diuisus est in duos generales. magister Helias adhesit Clementi: et magister Raimundus adhesit Urbano. Anno dñi. M.ccc.lxxx. electus est in magistrum ordinis frater Raymundus de capua vir sanctus et doctus q̃ fuit cõfessor sancte catherine de senis. Hic cepit reformare ordinẽ in conuentu sancti dñici d venetijs a quo postea lombardia et hispania et frãcia pro maiori parte reformate sunt et alie prouintie. Obijt autem in cõuentu Nurembergẽsi in teutonia. anno dñi. M.ccc.xcix. post quẽ electus est in magistrum ordinis frater Thomas de firmo cuius tempore beatissimus pater Uincẽ. vir per oĩa aplicus claruit: q̃ p .xl. ãnos quottidie p̃dicauit. celebrauit itegrũ psalteriũ dixit et alia clarissima opa fecit. ex cuius p̃dicatione plusq̃ .xxv. millia iudeorum: et octomillia saracenorum ad fidem sunt conuersa: et vltra centum

milia hominum peruersorum desperatorū ac publicorum peccatorū ad bonam vitam venerunt & infinitis clarus miraculis migrauit ad dominum āno dñi. M.cccc.xviij. etatis vero sue āno .lxxviij. in ciuitate venetensi in britania: & a Calixto tertio canonizatus est.

Capitulum.xv.

Anno salutis. M.cccc.iiij. electus est in papam Innocētius.vij. qui ordinē fratrū & sororum de penitētia cōfirmauit ad instantiam sanctissimi viri fratris Thome de senis. Quo tempore floruit forliuij beatus frater Marcholinus vir eximie sctītatis & miraculis clarus. Anno dñi M.cccc.xvj. electus est in magistrū ordinis frater Leonardus florētinus q̄ fuit vnus de electoribus pape in cōcilio cōstātiensi. Huius tpe vir doctissimus & sctīssimus frater Ioānes capreoli floruit q̄ subtilissimas deffensiones pro beato thoma fecit tholose. frater etiā Franciscus de rethsa: in vniuersitate viēnensi qui legēdo in scholis puerbia continuauit amplius q̄. xij. annis. istud thema semp iterando. primi & purissimi fructus ei⁹: applicādo semp ad beatā virginē: de quibus magna volumina fecit. Claruit etiā frat̄ Iacobus de susato colonēsis qui multa sup sacram scripturā edidit & mapā mūdi & cronicas vniuersales et ordinis. hoc tpe diuisa est puītia hispanie in duas. s. in puītiā Castelle

& Portugalie. Anno. xpi. M. cccc. xxvj. electus est p viã cõpromissi frater Bartolome⁹ texerij vir deo acceptissim⁹ & valde doctus qui cõuentũ bononiẽsem & multos alios reformauit & impetrauit dispẽsationem de reditibus habendis.

¶ Capitulum. xvj.

Anno grẽ. M. cccc. xxx. creatus est in papam Eugenius. iiij. vir magne prudẽtie & religiosissime vite qui fratrem ioãnẽ de turre cremata hispanũ cõuent⁹ vallis oletani magistrũ: sacri palatij cardinalẽ fecit tituli sancti sixti: viruȝ doctissimum qui quasi infinita scripsit & conuẽtum sancte marie ad mineruã vbi sepultus est multũ reparauit: & cõuentũ vallis oletanũ: & plura memoria digna reliquit. Floruit etiam frater Joãnes de monte nigro vir doctissimus qui publice in concilio cõtra grecos disputauit & eos superauit & multa scripsit. frater quoqȝ Leonardus de vtino qui sermones et alia vtilia edidit. Floruit etiam beatus Antonin⁹ florẽtinus archipresul: vir sanctus & virgo ac pat̃ pauperum qui pluribus miraculis claruit. Et de ipso dicebatur ꝙ in Adam nõ peccauit tanta erat ei⁹ puritas & innocẽtia. Et ãno. M. d. xxiij. cathalogo sctõꝝ est ascript⁹ a clemẽte. vij. qui vtilissima & plurima volumina edidit. Floruerat etiã paulo ante frater Joãnes dñici q̃ ipm in omnibus instruxit & multoꝝ conuentuum reformatoꝝ extiterat et

multa scripsit vir sanctus: floruit etiã frater Petr⁹ hieremie sicul⁹ vir sancte vite q̃ magnã partẽ sicilie reformauit ⁊ multa scripsit: tunc temporis credit̃ etiam floruisse frater Sancius porta Aragonensis q̃ sermões pulcros ⁊ q̃daȝ alia reliq̃t i scriptis. Anno dñi. M.cccc.lj. electus est in magistruȝ ordinis frater Petrus rochi ⁊ infra. xv. dies obijt. Anno sequẽti electus est in magistrũ ordinis frat̃ Guido flamucheti: ⁊ ipso ãno defunctus ẽ. Anno M.cccc.liij. electus est frat̃ Marcialis auribelli cuius tpe canonizatus est beat⁹ Uincentius et tot sunt miracula recitata q̃ omnibus versum est ĩ stuporẽ: ⁊ inter alia ꝓbatum est q̃. xxviij. mortuos suscitaret. Tandẽ per papã Pium absolutus est ab officio postq̃ multos conuẽtus reformauerat. Anno salutis. M.cccc.lxij. elect⁹ est in magistruȝ ordinis frater Conradus lõbardus qui post tres ãnos officio cessit: ⁊ tũc reelectus est frater martialis predictus. Hoc tpe facta est magna altercatio int̃ nos ⁊ fratres minores an deitas fuerit separata a sanguine xp̃i effuso in cruce. fratribus predicatoribus asserẽtibus q̃ non ⁊ ꝓbantibus. Minoribus autẽ econtra asserentibus q̃ sic ꝑ oppiniones Francisci maironis ⁊ tandem pro predicatoribus est sentẽtiatum imposito silẽtio causa pacis vtriqȝ parti per Clementem sextum.

¶ Capitulũ. xvij.

Anno xpi. M.cccc.lxxiiij. elect⁹ est in magistruꝫ ordinis frater Leonardus de perusio: quo mortuo electus est frater Saluus caseta siculus. Anno. M.cccc.lxxx. cuius tempore trāslatuꝫ est corp⁹ beati Alberti magni q̄ omnino integruꝫ reptum est. licet ducenti anni ab eius obitu essent decursi. Anno xpi. M.cccc.lxxxiiij. electus est in magistrū mortuo frater Saluo: frater Bartholomeus comaci⁹ bononiēsis. Tempore Innocentij octaui qui successit Sixto.iiij. cuius tēpore claruit frat̄ Alanus brito vir deuotissimus ⁊ doctus valde: cui beata virgo rosariū predicanduꝫ reuelauit. Item frater dn̄icus de flandria qui multa in artibus scripsit. Item frater Petrus de bergamo q̄ tabulā auream cōposuit: cuius multi clarissimi discipuli fuere bononie: precipue magister Uincentius vandellus. frat̄ thomas brixiēsis vir sanctus. frater paulus soncinas: q̄ sup methaphisicā ⁊ plura alia subtilissime scripsit. Anno dn̄i. M.cccc. lxxxv. electus est in magistrum frat̄ Barnabas de neapoli vir bonus: quo post mēsem d̄functo. Anno sequenti electus est frater Joachī turrian⁹: vir prudēs. Quo tēpore floruit sanctissima virgo columba apud perusiū ordinis d̄ penitētia: ⁊ alie sancte femie d̄ q̄b⁹ mira dicūt̄ floruit etiā florētie frat̄ Hieronim⁹ ferrariēsis qui magnū fructū gratiosissima sua predicatione fecit in populis: ita vt pu

blice ab omnib⁹ de eo diceret. Benedictus q̄ venit in nomine domini: ⁊ multos ad obseruantiā ordinis reduxit ⁊ clarissima opera edidit. Et in ecclesijs vbi erat predicaturus vt melius audiret fiebāt tabulata: que vulgo andamios dicunt: ⁊ quia nulla ecclesia capiebat omnes qui eū volebant audire dicit statutum fuisse vt vna die viri ⁊ alia sole adessent femine. Et in die carnis priuij quādo dissolutio apud cunctos viget: faciebat plusq̄ quinq₃ millia hominum cōmunicari.

¶ Capitulum.xviij.

Anno gr̄e. M.d.j. electus est in magistrum ordinis.xxxvij. frater vincentius vādellus lōbardus vir religiosissimus: ⁊ eruditissimus q̄ ordinem visitauit ⁊ plura vtilia scripsit. Quo tempore floruit in hispania frater Pascasius episcopus burgensis vir doct⁹ ⁊ sanctus qui diocesim suam predicando sepe visitauit pedester ⁊ sine pōpa. Et frater Thomas de turre cremata vir sanctus: inquisitor generalis in hispania: qui multos archiepiscopat⁹ ⁊ episcopatus magni redditus oblatos nō acceptauit: ⁊ dicitur q̄ plusq̄ centū millia hereticorum igni tradidit: ⁊ cōuentū sancti Thome abulensis politissimū ac solidum valde a fundamētis erexit: vbi maxime religio viget: vbi ⁊ ipse pater sanctus iacet: ⁊ plura magni valoris ⁊ exempli fecit in hispania ⁊ super omnia fuit humilimus. Floruit ⁊

tunc frater Alfonsus a burgis episcopus palenti-
nus vir magne prudentie ⁊ doctus qui vallis ole-
ti fecit collegium ordinis opulẽtissimum ⁊ ornatis-
simũ vbi semper fuere magni viri. Floruit etiã fra
ter Alfonsus de hojeda in hispania in cõuentu his-
palensi: qui inquisitionẽ ad hispaniã adduxit. anno
M.cccc.lxxix. ⁊ dictũ conuentũ hispalensem refor-
mauit vbi vsq₃ modo maxime viget ordo ⁊ nume-
ro ⁊ sanctitate religiosorum. Floruit etiam tunc in
conuẽtu hispalẽsi frater Joãnes lazaro vir sanct⁹
qui spũ prophetie ⁊ miraculis dicitur claruisse in
vita: ⁊ nõ exiuit a conuentu ad ciuitatem per mul-
tos ãnos orationi ⁊ cõtemplationi vacans in assi-
dua sequella cõmunitatis. Anno dñi. M.d.vij.
electus est in magistrũ ordinis frater Joãnes cla-
rea gallicus quo post modicũ mortuo sequẽti ãno.

Capitulum.xix.

Electus est in magistrũ ordinis trigesimum
nonũ frater Thomas caietanus vir multum
exemplaris ⁊ doctissimus: qui plura subtilissime
scripsit. Quo tempore floruit frater Siluester de
prierio qui optimam summã edidit ⁊ plura alia vti-
lissima. Item frater Petrus de bruxelis qui in ar
tibus multa scripsit. Floruit etiam frater Dida-
cus deza Archiepiscopus hispalensis vir in diui-
nis eruditissimus et totius honestatis exemplar.
qui Monotheseron idest vnũ ex quattuor euan-

gelijs conflauit: apposita breui et aptissima glosa
fecit ⁊ insigne opus sup sententias in deffensionem
doctrine sancti doctoris. Scripsit etiã sup biblia3
⁊ sermones quosdã. Fecit ⁊ statuta p collegio san
cti Thome qd ipse hispali fundauit ⁊ p magnifice
dotauit ⁊ i omni bonitate ⁊ lrarũ exercitio viget ⁊ vi
sũt ⁊ fuere excellẽtes viri. Floruit etiã i hispania frat
mattias d pax: vir sanct9 ⁊ doctissimus q sup bibliã
⁊ sup summã sancti Thome ⁊ cõtra Durãdũ ⁊ mul
tos ⁊ bonos sermones edidit. Floret etiã in pui
tia hispanie frater Joãnes hurtado vita ⁊ scientia
nominatissim9 q archiepiscopatũ Granatensem si
bi oblatũ renuit: ⁊ prior in cõuẽtu sancti Stepha
ni salmãtice existẽs vsq3 ad eo dictũ conuentũ suis
meritis ⁊ prudẽtia sublimauit: vt obseruãtia regu
lari. numero fratrũ. copia nouitiorũ. soliditate edifi
cio3 ⁊ magna summa temporaliũ redituũ ac larga ⁊
quottidiana in pauperes elemosynarũ distributio
ne sine dubio totius ordinis prim9 ipse sit. Floru
it etiã frater martin9 de sanctis vir magne virtutis
qui rosariũ beate ṽginis mirabilr̃ dilatauit. Flo
ruit etiam frat̃ dñicus mendoça vir valde religio
sus ⁊ doctus q multa in theologia scripsit: ⁊ cõuẽ
tum apud insulas fortunatas in magna obseruan
tia religionis fundauit. Floruit etiã frat̃ Paulus
legionẽsis vita ⁊ predicatione valde singularis q
in montanis de ouiedo cõuentum ordinis inchoa

nit et toti illi geti vtilissim⁹ fuit. Itē frat̄ Garsias vayō quondā eṗs laodicēsis vir bonus et predicatione vnicus: qui abbatiam de trianos valde opulentam ordini contulit et seipsum.

¶ Capitulū. xx.

Hic optimus pat̄ puītiam hispanie in duas diuisit: quarū altera hispanie nomen retinet. Altera bethica dr̄: et in vtraq3 ordo ꝑ maxime viret et apud deū et apud homines. Floruit etiā frat̄ Petrus cordubēsis vir valde doctus et sanctissimus: qui ad insulas maris oceani que sub torrida zona sunt ꝑ obediētiā3 destinatus cū multis socijs quibus ipē datus est in prelatū conuētus fecit. qui ordinē in victu et vestitu et in ceteris ad vnguē seruāt: vestiti de lana asperrima q̄ terga dicit̄. Quotidie nisi festum solēne sit disciplinas accipientes modo quo in primitiuo ordine fiebat et fratres laici grisei coloris deferunt vestes sine capis vt iubet cōstitutio. Hic pat̄ sanctus in cinere et cilitio recubans migrauit ad dn̄m et ex socijs eius frat̄ Franciscus cordubēsis vir doctus et valde religiosus et plures alij ab indis martyrio sunt coronati: et quottidie ordo apud eos numero et merito crescit et tam hi conuētus ꝙ qui est apud īsulas fortunatas omnes puintiali bethice sunt subditi qui nunc est reuerendus ad modum pat̄ frat̄ Albertus de las casas: vita et predicatione clarissimus: qui domū scti

Pauli hispali ꝛ totam ꝓuintiam spũaliter ꝛ temporaliter plurimũ decorauit. Floruit etiã frat̃ frãciscus cordubensis episcopus velãdicensis in conuentu sancti Pauli hispalẽsis: vir diuini cultꝰ zelosissimus q̃ desertis omnibus se ꝛ sua ordini restituit ꝛ iam decrepitus verbo vite cum magno fructu indeffese desudat: qui sumã moralẽ composuit: ꝛ notabilia ad predicanduꝫ: ꝛ sermones tã de sctis ꝙ de tempore plures ꝛ optimos. Floruit etiaꝫ soror Maria de sctõ dñico apud villam que dicitur aldea nueua in hispania: de qua stupẽda dicuntur ꝛ a fide dignis audiui ꝙ sacris stigmatibus a multis iam ãnis insignita sit: vnum tamen de ea certuꝫ est ꝙ conuentum sororũ solẽnissimuꝫ ipsa pauper cula fundauit vbi sanctissime virgines numero quasi tercentum deo purissimum exhibent famulatum ꝛ omnes marie appellantur: ꝛ totam illa regionem ad dei cultum apprime duxit. Anno gratie. M.d.xviij. assumpto fratre Thoma caietano ad sumũ cardinalium senatum electus est in magistrum ordinis quinquagesimũ frater Garsias de loaysa prouintialis hispanie vir magne prudẽtie: ꝛ valde doctus qui factus confessor impatoris anno. vij. sue assumptionis ecclesie oxomensi in hispania datus est in pastorem. Hoc tempore pater ioãnes hurtado quosdam conuentus ad modum cõgregationis in mira paupertate ꝛ obseruantia or

dinis in prouintia hispanie fundauit. Floret etiam quidam frater laicus salmantice Matthias nomine mire humilitatis simplicitatis ac paciētie qui per xxx. fere ānos continue fuit in coquina seruādo ordinem in cibo et in aliis. quottidie ad matutinas surgens: qui etiam nesciens legere: quottidie dicit memoriter officiū maius et minus et officiū totū defunctorum. Circa annum salutis Millesimo quingentesimo decimoquarto: diuisa est prouitia Bethica a prouintia hispanie: et ab illo tēpore vsque ad annum M.d.xxiiii. in quo sumus modo: fuerunt in ea tres prouintiales: quorū prior fuit pater Christophorus de guzmā. secundus pater dñicus melgarejo. tertius pater Albertus de las casas: omnes vita et doctrina valde excellētes: qui pro manutētione et promotione regularis vite plurimū desudarunt: et in dicta prouintia apud idos viget ordo sicut viguit in diebus btī dñici.

Interrogatus quidā sanctus pōtifex q̄ esset vita fratrū predicatorum rñdit bene viuere discere et docere. Alius super eodē q̄situs ait. Ordo predicatorū est bonū et perfectū in se esse et alios bonos et perfectos facere. Alius dicit vita horū fratrū est ardere et lucere. ¶ Fratribus euntibus ad capitulū generale adiūctus est in via demō in forma viatoris et q̄rēti quo irent: dixerunt. ad capitulū generale. et quid inquit ibi agetur: responderunt. mittendi sunt predicatores ad talē et talem locum et ordinabitur qualiter saluti

animarũ diligẽtissime ab omnib⁹ intendãt quo au
dito cũ magno eiulatu clamauit demõ. ordo vester
confusio nr̃a est. ¶ Beato Thome orãti apparuit
soror eius sanctissima defuncta: et querẽti de statu
suo an deo placeret: ait. Si perseueraueris saluus
eris: scito tamẽ: ꝙ pauci aut nulli: de ordine tuo dã-
nant. Sed ve nobis patres si i loco sanctoꝝ iniqua
egerimus: quia nõ sunt sanctoꝝ filij qui sanctoꝝ
tenẽt loca: sed qui eoꝝ imittant opa. Quidã etiã
sanct⁹ papa asseruit ꝙ facta sibi certa fide de aliquo
religioso ꝙ plene seruasset cõstitutiões ordinis si
ne testimõio maioris scitatis stati canonizaret illũ.
¶ Ordo predicatorum multas excellentias ha-
bet. Primo qr ipse ex prima sui institutione insti-
tutus est ad p̃dicandũ et ad salutẽ aiarũ: qd fuit
officiũ xp̃i et apl'oꝝ. Secũdo qr ex gr̃a dei null⁹ vnꝙ
ex illo labe heresis est pollut⁹: imo in his q̃ fidei
sunt semp fuit zelosissimus et hac de causa inquisi-
tores cõtra hereticos cõmuniter sunt de ordine p̃-
dicatoꝝ: et magister sacri palacij. Tertio qr est duo
tissimus virgini marie. Unde fratres ipsi virgini
faciũt ꝓfessionẽ: et quottidie solẽnem ꝓcessionẽ p
aĩam Salue. a qua nullus quacunqz occupatio-
ne est excusatus. et horas p Aue maria incipimus:
et terminam⁹. et plura festa p annũ de ipa agimus. et
missaꝫ solẽnes in sabbatis. Quarto qr ab ipa regi
na celi fuit impetratus inuẽtus et habitus dat⁹ no

bis.ab ipsa habem⁹ inuitatoriū.nā cātātib⁹ fratri-
bus matutinas cū cōi inuitatorio:apparuit in me-
dio eoꝝ dicēs. Nō sic fratres mei nō sic:sed regē
ꝟginis filiū.ꝛc. Ab eadē habem⁹ ꝙ post cōplecto
riū aspgimur aq̄ benedicta. ipsa siquidē dña nr̄a
q̄ ordini a dño iesu patrona data ē:illa hora appa-
rens sepe aspgebat fratres; ideo a principio ordo
beate marie dicebat. Itē ab angelis habem⁹ mo-
dum seruiēdi in mēsa:ab inferioribus vsq; ad su-
periores. Quīto q: officiū corpis xp̄i a sancto tho
ma ordinis eiusdē est cōpositū ꝛ festū ipz ad petitio
nē ipsius Urban⁹ instituit. vñ ꝛ ex speciali gr̄a in
signū huius dñica infra octaua ipsius festi fit solē-
nis pcessio in ordine. Sexto q: preciosissime reli-
quie beatissime Magdalene sunt in ordine apud
marsiliā. ꝛ bti Uicētij martyris: ꝛ reges hispanie
cōiter habēt confessores de ipso ordine. Septimo
q: nullus religiosus ordinis pōt diu manere ī mor
tali sub habitu ordinis: sed vel penitebit ꝛ recedet
a peccato vel dimittet habitū. vt reuelauit btā vir-
go cuidā sancto ordinis se impetrasse a dño. Octa
uo q: rosariuz in quo includit tota vita xp̄i tanq̄
filijs sibi charissimis fratrib⁹ predicatorib⁹ predi
candū beatissima virgo cōmisit. quos etiā fratres
suos sepissime vocauit. Nono q: sancti huius or-
dinis canonizati oēs fuerunt doctores. fer uētissi
mi zelatores circa res fidei ꝛ cultū dei ꝛ salutē pri-

mozum:pijssimi ad pauperes τ omnes virgines τ nunq̄ peccarūt moztaliter. baptismalē inocentiaz illibatā conseruantes. Et de beato dn̄ico' credit̄ q̄ in vtero fuerit sanctificat⁹: vnde in infantili etate cepit obsequi deo. Decimo q2 hic vnus ordo omniū religionū excellentias includere videt̄: nā abstinētiā a carnibus: septē mensiū ieiunia. τ contēplationem habet a monachis: p̄dicationē: audientiā confessionū. studiū τ paup̄tatem. τc. perfectionis op̄a habet cum mēdicantibus. Unde de iure comuni cessante omni priuilegio scd̄m multos decretistas ad ipsum de omni alia religione transire possent. Undecimo q2 de ipso plures passi sunt pro domino martyrium τ de quib⁹ noticia habet̄: sūt. Beatus petrus: beatus dn̄icus cumanus: beatus bernardus de rupefozti: beatus frācistus: beatus paganus de pergamo: beatus bartholomeus: btūs garsias de aura: btūs guillerm⁹ tholosan⁹: inquisitozes cōtra hereticos τ alij fere quīgēti. Duodecimo q2 de ip̄o fuerūt multi τ magni doctozes quoz doctrine inherētes a veritatis tramite nō deuiarūt τ triginta fere scripserunt super bibliam τ sup sententias τ de mozalib⁹ τ in artib⁹ innumeri. ¶ Cū ex multitudine τ conuersatione iudeozum τ sarracenozum hispania esset proxima casui τ amissioni fidei et lex moysi quasi publice ab apostatantibus ex iudeis dogmatizaretur. Nec esset inquisitio cō

tra hereticantes: fratres predicatores conuentus sancti Pauli hispalēsis tota virtute ꝓposse apud papam et reges vsq3 a deo institerunt. quod ex diuina misericordia concessa est inquisitio. Circa annum domini Millesimo quattuorcētesimo septuagesimo nono: et creati sunt inquisitores de ordine predicatorum: qui paruo tempore ipsam hispaniā ab hac labe pro magna parte purgarūt. Et primus carcer hereticorum fuit in dicto conuentu inter fratres: et inde primo extrati sunt ad ignē multi heretici et potentes valde q̄ primo reperti sunt non sine euidenti periculo et magno religiosorū. Et postea. Anno. M. cccc.xcij. in fine marcij iudei expulsi sunt ab hispania. Et āno. M.d.ij. in principio februarij sarraceni similiter: et sinagoge eorū in ecclesias consecrate et multi eorum ad fidem conuersi q̄ omnia ex cōcessione inquisitionis orta sunt: ex quo patet quantū res publica hispana et tota ecclesia dicto conuētui scti pauli hispalensis teneat. Predicta omnia intelligo sine preiudicio aliorū ordinū: nā ō quolibet ordie sicut et de quolibet scō vere pōt dici. nō ē iuēt⁹ silis illi q̄ ɔseruaret legē excelsi.

Doctrina sancti Thome fuit approbata p Urbanū. vj. et iniunctū vniuersitati tholosane vt illā sectetur et ampliare nitat. Deinde a stephano episcopo parisiēsi et a tota ipsa vniuersitate et super oīa a xp̄o suma veritate: ipsi scō doctori

orãti sic dicẽte. bene scripsisti de me thoma. τ scõꝫ Innocentiuꝫ in sermone. ecce plusꝙ salomon hic. doctrina hec. pre ceteris est lumie naturalis rõnis examinata igne charitatis inflãmata τ excepta canonica ipsa habet pre aliis ꝓprietatẽ in verbis modum in dicẽdis. ꝓfunditatem in sentẽtiis: qui eam tenuit nunꝙ a veritate deuiauit. qui eã ĩpugnarũt semp fuerunt de veritate suspecti τ ibi totũ inuenies si totã legeris. ¶ Quia ordo predicatoꝝ solitꝰ ẽ scõꝝ doctrie adherere. sustiuit hucusqꝫ opinionẽ btĩ Hieronymi. Augustini. Ambrosij. Bernar. Grego. Bonauẽture τ alioꝝ sctõꝝ doctoꝝ ꝙ btã virgo fuit ɔcepta in originali. sed iã de hoc non est curãdũ: cũ sit materia nullĩꝰ vtilitatis τ valde scãdalosa presertĩ cũ tota fere ecclĩa cuiꝰ vsus τ auctoritas scõꝫ btũꝫ tho. preualet dicto Hierony. τ cuiuscũqꝫ alteriꝰ doctoris iã asserat. ꝙ fuit ꝑseruata. Nec mirũ qꝛ tpe Augustini: tãta q̃stio erat õ assũptione btĩssime virginis: vñ dicit. hõ nõ fingat mẽdaciꝰ aptũ: qð voluit deꝰ manere occultũ τ tñ iam vlr tenet ecclĩa ꝙ sit assumpta in corpe τ aĩa. τ oppositũ nullũ auderet iaꝫ opinari. Aduerte ꝙ cum actꝰ matrimonialis exercitꝰ in charitate: maxime a sanctis vxoratis q̃les erãt parẽtes virginis: sit meritorius τ sctũs. scõm vtrãqꝫ opinionem pleno ore dici debet. ꝙ cõceptio virginis bñdictissime q̃ talẽ actũ importat fuit sanctissima τ purissima.

¶ Gratie notabiles quib⁹ gaudēt persone ordinis predicatorū vtriusqꝫ sexꝰ etiam tertiare.

Eugenius.iiij. Cōfessores nostri qui sunt ī itinere vel alibi ita q̄ nō pōt cōmode petere casus epāles: eo casu pōt vti plenarie auctoritate epāli.
¶ Alexāder.iiij. ¶ Fratres nr̄i pōt concedere suis auditoribus in sermonibus indulgentiam.xl. dierū. Itē recipiētes nos ad hospitiū: vel faciētes nobis elemosynas: habēt indulgētiā.xl. annorū.
¶ Gregori⁹.ix. ¶ Audiētes sermōes nostros habent.xv.annos indulgentie.
¶ Calixtus.iij. ¶ Fratres nr̄i laici possunt tāgere calices ꝛ lauare corporalia.
¶ Innocēti⁹.viij. ¶ Sacerdotes nr̄i celebrantes in dieb⁹ dn̄icis ꝛ in festis dn̄i nr̄i iesu xp̄i: vel in festis btē virginis: vel sanctoꝝ ordinis: vel in festis que seruantur a populo: vel cōmunicantes in his diebus habent indulgentiam plenariam.
¶ Sixtus.iiij. ¶ Moniales ordinis possunt lauare corpalia dū modo sint prius lota a fratrib⁹. Itē in receptione cuiuslibet habitus ordinis ꝛ in die obitus habēt religiosi nr̄i indulgētiā plenariā. Itē om̄es sacerdotes nr̄i possunt bn̄dicere om̄ia

indumenta ad missam: ꝛ solus prouintialis vel vi/carius generalis possunt benedicere corpalia.
¶ Item ꝙ priores cõuẽtuales possunt absoluere fratres suos ꝛ alios ad se veniẽtes a quacũqꝫ excõmunicatione: ꝛ dispẽsare super irregularitate: nisi esset talis ꝑpter quã sedes aplica esset consulẽda: casus aũt ꝑpter quos sedes aplica est consulenda sunt. heresis relapsus: scisma: falsificatio litteraruꝫ aplicarũ: ꝛ delatio ꝓhibitorũ ad ĩfideles: ꝛ ab his quatter in ãno possumus absolui per confessores deputatos a prelatis vt videbit̃ infra. Itẽ priores cõuentuales ꝓuintie hispanie: lõbardie: ꝛ bethice: possunt absoluere fratres suos ab omnib⁹ a qui/bus potest magister ordinis in toto ordine.
¶ Julius. ij. ¶ Sacerdotibus oĩbus ordi/nis licet ministrare eucharistiam quibuscunqꝫ: ex/cepto die resurrectionis.
¶ Leo decim⁹. ¶ Dicentes quinquies pr nr cũ aue maria in ecclesijs nr̃is habemus omnẽ idul gentiã ꝛ gratiam factam cuicũqꝫ loco vel ecclesie. Itẽ tẽpore cessationis a diuinis licet dicere horas in cõmuni ꝛ missam vnã cõuentualẽ ꝛ põt quilibet sacerdos celebrare cum vno vel duobus adiutori/bus ꝛ possunt fratr es ad inuicem recitare.
Et tpe cessationis a diuinis vel alteri⁹ iterdicti li/cet celebrare festa sctõrũ ordinis cũ octauis etiaꝫ si transferantur: vel solum fiat memoria de ipsis.

¶ Item cocessit nobis omnia priuilegia concessa et concedenda omnibus et singulis mendicantibus vel monialibus sancte clare: minimis et seruitis et quibuscunque aliis religiosis. Item quod dicendo officium defunctorum vel .ps. penitentie: vel coronam que est septuagita et duo aue maria habeamus indulgentiam plenariam.
¶ Item quod liceat celebrare sub toto duplici festa sanctorum in quorum honore locorum nostrorum ecclesie sunt dedicate: quamuis aliter sit in nostro ordinario.
¶ Item quod prouintiales ordinis nostri visitantes: finita visitatione possint cocedere fratribus vel monialibus vel tertiariis obite visitatis indulgentiam plenariam.
¶ Item quod fratres itinerantes possint transferre ieiunium diei itinerationis ad alium diem.
¶ Item quod fratres scrupulosi in dubiis suis possint secura conscientia stare determinationi sui prelati cuiuscunque. ¶ Item quod quando comittuntur nobis misse de sancto amatore vel alie determinate cum certis candelis: vel quod non discontinuentur satis fiat illis dicendo missas ad quas magis dispositi erimus.
¶ Item quod liceat nobis quatter in anno absolui per confessores deputatos a quacunque transgressione regule et preceptorum: quorumcunque et a votis quibuscunque factis: exceptis votis substancialibus. Dummodo nullus sub spe huius gratie peccet. Et quod confessores nostri possint nos absoluere saltem quatter in anno tanta plenitudine quanta possit summus pontifex.

⁊ restituere nos inocentie baptismali ⁊ ꝙ qui sub spe huius peccauerit in nullo sibi suffragetur.

¶ Itē ꝙ legata vel donata nobis ad certum vsuꝫ possint prelati cōuertere ad alium vsum si non sequatur scandalum. ¶ Itē ꝙ dicentes horas per librum consequant̄ remissionē medie partis peccatorum cōmissorū illo die. ¶ Itē ꝙ in festo sancte Catherine martyris possimus plenarie absolui et consequamur indulgentiam plenariam.

¶ Itē ꝙ tā fratres ꝙ̄ seculares dicentes ꝗ̄ndecim pater noster ⁊ totidem aue maria: pro existentibus in mortali consequātur remissionem tertie partis suorum peccatorū tociens quociens dixerint.

¶ Itē ꝙ quando sumus extra monasteriū et non est copia confessoris ordinis liceat cōfiteri cuicūqꝫ dū modo hoc fiat sine fraude ⁊ dicat̄ postea ꝑlato.

¶ Itē ꝙ indulgentie quas habemus pro viuis: possimꝰ applicare defunctis per moduꝫ suffragij.

¶ Itē osculantes habitum ordinis consequunt̄ quinqꝫ annos ⁊ totidem quadragenas de iniūctis penitētijs. ¶ Itē ꝙ liceat nobis alienare bona immobilia de licentia prouintialis ⁊ assensu maioris partis conuentus dum modo preciū expendat̄ ad emendū bona vtiliora eisdem monasterijs.

¶ Itē ꝙ tempore interdicti non teneamur euitare laborantes in domibus nostris etiā si non sint familiares nostri ⁊ eis detur salarium.

¶ Item ꝙ tempore interdicti liceat ministrare sa cramēta omnia nr̄is seruitoribus ⁊ sepelire eos: et tam ipsi ꝙ̄ procuratores nr̄i ⁊ operarij qui perso naliter insistunt nostris operibus ⁊ continuo pos sint audire diuina in locis nostris.

¶ Itē licet nobis dicere solum mentaliter aut le gendo intra se per librum ea q̄ iubentur dici secre te tam in horis ꝙ̄ in missa: ⁊ idem quando quis ꝑ se recitat. ¶ Itē ꝙ per bullam cruciate vel aliam quācūqȝ concessionem non reuocant̄ nostra priui legia: nisi fiat specialis mentio de nostris: ⁊ ꝙ fra tres nostri non gaudeant quacūqȝ bulla: maxime quo ad clausulam de eligēdo confessorē: sub pena excōmunicationis late sentencie.

¶ Item ꝙ infirmi ad arbitrium presidētis sui si ue sit prelatus: siue alius quando medicus dixerit esse nociuum infirmo dicere horas si medicus pōt cōmode haberi nō teneant̄ illas dicere sed satisfa ciant dicendo aliquos psalmos vel pater noster: prout dictus presidens iudicauerit.

¶ Item ꝙ in absoluēdo excōmunicatos nō tenea mur dicere. ps. nec flagellare ⁊ similia.

¶ Item declarauit ꝙ quāuis in bullis dicatur ꝙ mendicantes possint illis gaudere ꝙ hoc nō intel ligit̄ nisi cum licētia sui prelati ⁊ ꝙ aliter nulli reli gio so liceat illam accipere: nec acceptis gaudere. et hoc poti⁹ ē iterp̄tatio iuris cōmūis ꝙ̄ priuilegiū.

¶ Item ꝙ generalis seu prouintialis vel vicarij

possint determinare (z si res magni pōderis sit) cū consilio aliquorum patrū in quibuscunqz dubijs z scrupulis tangentibus cōsciētias subdictorum auctoritate apostolica z subditi eorum determinationi stare debeant. ¶ Item q̄ sufficiat secularibus ad habendam indulgētiam q̄ petant habitū z eum super se habeāt z in eo sepeliantur: z q̄ non teneanť illum indui ante mortem.
¶ Item q̄ faciētes violētiam in locis nostris: vel infringētes possint absolui a prelatis nostris.
¶ Itē q̄ possit prouītialis instituere de cōsilio diffinitorum duos vel tres frates qui possint instituere chalendarium pro toto āno cum regulis necessarijs: z q̄ omnes de prouintia faciāt officiū sicut ipsi ordinauerit: siue de sancto siue de feria.
¶ Item q̄ liceat facere officium de angelo custode z de sancto raphaele in die qua per prouintiale capitulū ordinetur. ¶ Item q̄ nō tenemur dare decimas de terris nr̄is etiam si nō colanť per nos sed per colonos. ¶ Item q̄ liceat nobis accipe ecclesias z loca de nouo. ¶ Item q̄ liceat generali vel prouintiali vel eorum vicarijs benedicere ecclesias cimiteria z oratoria nostra: z recōciliare. si sanguinis effusione vel seminis pollui cōtigerit: aqua per quēcūqz episcopum benedicta.
¶ Item q̄ liceat audire confessiones quarūcūqz personarum.

¶ Item q liceat nobis sepelire fratres nostros in ecclesijs nostris decedētes tempore interdicti ordinaria auctoritate appositi pulsatis campanis et cū missa: ac si nō esset interdictū.

¶ Item q dicendo sex pater noster cum totidem aue maria: et in fine cuiuslibet Gloria patri: cōsequamur omnes indulgētias que sunt rome et in hierusalem: et apud sanctū iacobum in compostella quacūqz hora diei vel noctis: et quocūqz loco dicātur.

¶ Et nota q inter magnas indulgētias que sunt hierosolymis in ecclesia sancti sepulchri est quottidie indulgētia liberationis vnius anime a purgatorio. Ideo caue ne omittas quottidie dicere predicta sex pater noster et aue maria.

¶ Item infirmi nostri et alij fratres valde senes cōsequuntur indulgentiam quam habent dicentes coronā beate virginis: si ipsi dicāt vnum psalmus vel hymnum beate virginis.

¶ Item Vrbanus.iiij.cōcessit q fratres euntes ad terras infideliū gratia cōuersionis eorū possint si sunt sacerdotes promouere ad ordinem clericalē et ad accolitatum ipsos infideles cōuersos ab eis: et dispensare cum irregularibus sicut solent legati apostolici: et absoluere excōmunicatos a quacūqz excommunicatione etiam pape reseruata satisfacta parte et fundare ecclesias et cimiteria benedicere et recōciliare si polluāt: et quasi facit ipos episcopos

quo ad iurisditionem. ¶ Item nõ tenemur euitare excõmunicatos etiam nominati: nisi quãdo cõmuniter euitantur a clero et populo.

¶ Item omitẽtes aliquid de diuino officio et qualitercunqz illud dicãt dũ modo non fiat ex malicia satisfaciãt et pro supplemẽto omissi dicant aliquem psal'. Horũ omniũ vidit scripturã auctẽticã qui scripsit hec ad laudem dñi nostri in cõuentu patrũ minorũ hispali. ¶ Quidã religiosus doctus tenuit has conclusiones tanquã verissimas: quarũ prior est. Quilibet frater ordinis mẽdicãtiũ preserti ordinis predicatorũ vel minorũ sanus et fortis ducẽs ordinarie vitã carnalem in cibo et potu est in malo statu: quia talis vita est phibita religiosis maxime mẽdicantib' ratione voti stricte paupertatis: cui talis vita opponitur de directo. Secunda ẽ qz talis vita est nimis preiudicatiua castitatis ac ceterarum virtutũ et dispositiua ad inmunde celebrandum nam ex gula procedit inmundicia. Tertia est qz talis male edificat primũ imo scãdalizat cui datus est in exemplum et horret penitẽtiam quaz vouit profitendo strictum ordinẽ penitentie precipue qz secundũ Augustinuz. vita xpiani si secundum euangelium viuat crux debet esse et penitentia.

¶ Eugeni'. iiij. cõcessit fratres obseruantes posse absolui a confessore per eos electo de licentia suorũ prelatorũ semel ab omnib' cẽsuris et penis; excepto

crimine falsificationis litterarum apostolicarum. xxiij. Julij. Anno. M.cccc.xxxiiij.

¶ Sapientie.v.

Stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerũt: ⁊ qui abstulerũt labores eoꝝ: videtes turbabunẽ timore horribili: ⁊ mirabunẽ in subitatione insperate salutis gementes pre angustia spũs dicẽtes intra se: penitentiã agentes: ⁊ pre angustia spiritus gemẽtes. Hi sunt quos habuimus aliqñ in derisum ⁊ in similitudinẽ improperij: nos insensati vitã illoꝝ estimabamꝰ insaniã: ⁊ finem illoꝝ sine honore. Ecce quomodo cõputati sunt inter filios dei: ⁊ inter sanctos sors illoꝝ est. Ergo errauimus a via veritatis: ⁊ iustitie lumẽ non luxit nobis: ⁊ sol intelligentie nõ est ortꝰ nobis. Lassati sumus in via iniquitatis ⁊ pditionis: ⁊ ambulauimus vias difficiles viã autẽ dñi ignorauimus. Quid nobis pfuit supbia: aut diuitiarũ iactantia qd ptulit nobis: Trãsierũt oĩa illa tanquã vmbra ⁊ tanquã nũcius precurrẽs.

¶ Thobie.iiij.

Cum putaret thobias se morti vicinũ vocauit filiũ suũ ⁊ ait illi. Audi fili mi verba oris mei ⁊ ea quasi fundamẽtũ in corde tuo pone. Cũ acceperit deus aiam meã sepeli corpus meũ: ⁊ honora matrẽ tuã omnibus diebus vite sue. Memẽto quot pericula pro te passa est. Cũ ipsa compleue

rit tẽpus vite sue: sepeli eam iuxta me. semper imẽ te habeto deũ & caue ne quãdo consentias peccato & pretermittas precepta dei tui. Ex tua substantia fac elemosynã: & nõ auertas faciez ab vllo paupe. et ita fiet vt non auertatur a te facies dñi. Quãtũ potueris esto misericors: si multum tibi fuerit abundanter tribue. si parũ etiam ipsum exiguum in partiri stude. Primũ enim bonuz tibi thesaurizas in die necessitatis. quia elemosyna ab omni peccato & a morte liberat & nõ patietur animã ire i tenebras. Fiducia magna corã summo deo est elemosyna: faciẽtibus eam. Attẽde tibi fili ab omni fornicatione & preter vxorẽ tuam nõ patiaris crimẽ scire. supbiaz in tuo sensu aut verbo nunquã dñari pmittas. In ipsa eni initiũ sumpsit oĩs pditio. Quicũq; tibi aliquot fuerit opatus ſtati redde illi mercedem. et merces mercenarij tui apud te omnino nõ maneat quod ab alio tibi oderis fieri: nulli facias. panẽ tuum cum egenis comede: de vestimẽtis tuis nudos tege: panẽ tuũ & vinũ sup sepulturã iusti cõstitue et nolli bibere cũ peccatoribus. Cõsilium a sapientibus semp perquire: omni tpe benedic dñm & pete ab eo vt vias tuas dirigat & oĩa cõsilia tua in ipo permaneãt. Nolli timere fili mi: pauperẽ quidem vitam gerimus sed bona multa habebimus si timuerimus deum & recesserim⁹ a malo & bene egerimus.

Ordinis predicatorū.

Lex xpi q̄ fuit spūs ꝛ vita legis veteris ꝛ natu re durauit. M.cccc.xcij. et durabit ad finē seculi. Lex aūt vet⁹ durauit. M.ccc.xc.ānis: nam ab egressu egypti vsqꝫ ad initiū edificationis tēpli salomonis fluxerūt.cccc.lxxx. āni ꝛ edificatū ē.vij. ānis ꝛ durauit.cccc.x.quo destructo captiui ducti sunt iudei in babilonē: vbi fuerūt.lxx.ānis.post captiuitatē edificatū est tēplū secūdū.xlvj.ānis: ꝛ durauit.cccc.xx.ānis a quibus subtrahendi sunt.xlij. āni q̄bus durauit post mortē dn̄i. ¶ Gregorius.

¶ Ideo de⁹ voluit nobis latere finē nr̄m vt dum semp ignorat̄: semp ꝓximus esse credat̄. vt dn̄i incerti sum⁹ q̄n moriamur semp sim⁹ ad mortē parati. ¶ Bernard⁹. ¶ Nō interrogaberis in iudicio quid legisti sed quid egisti: ꝛ melius est sanctam rusticitatem habere q̄ eloquentiam peccatricem.

¶ Casus reseruati cōmunit̄ prelatis in religionē sunt.trāsgressiones votoꝝ sicut qui facit ꝯtra preceptū: qui dat vel accipit sine licētia explicita vel implicita: seu qui occultat aliq̄d ꝑlato: ꝛ qui luxuriat̄, cū secunda persona subsecuta pollutione.

¶ In tota sacra scriptura sunt. M.cxcviij.capitula: quoꝝ duo cū dimidio tractant de mūdi creatione.cetera spectant ad mūdi reparationē que facta est per Christum.cui honor ꝛ gloria in secula seculorum. Amen.

Anſel. O femīa plēa ꝛ ſupplena gr̃a d cui⁹ plenitudinis redūdācia reſpſa reſultat oīs creatura.

Explicit manuale fratrum predicatorum. Impreſſum Hiſpali ꝑ honorabilē virum Joānem varela a ſalmantica.

Secūda pars manualis.

Ciendū ꝙ multi fuerunt translatores biblie quia ante incarnationē dñi annis. ccc: xlj. tpe Ptolomei philadelphi regis egypti. lxx. interpretes floruerunt qui legē ꝓphetas hoc pacto transtulerunt. Ptolome⁹ studiosus percipiens apud iudeos legē esse ore dei editam ꝛ digito eius scriptam: missis epistolis rogauit eleazarū pōtificē iudeoꝝ viros seniores hebraice ac grece ligue doctos ad se dirigeret qui interpretari ꝛ trāsferre valerent legem dei israel in grecū: vt eam arciuis regijs insererent. Eleazarus aūt annuens ei⁹ petitioni de vnaquaqꝫ tribu sex legisperitos destinauit hi sunt. lxxij. interpretes: qui licet. lxxij. fuerint more sacre scripture cōmuniter. lxx. dicūt. qui venientes ad regē Pentatheucū ꝛ ꝓphetas transferētes corā rege de vno deo colēdo disputauerūt ꝛ ꝙ nulla creatura esset deus inde est ꝙ vbicunqꝫ occurrebat eis in transferendo de trinitate vel subsilētio preteribant: vel sub enigmate trāstulerunt. ne tres deos colendos tradidisse viderent. Similiter de incarnatione verbi facientes: vnde translatio. lxx. interpretū qñqꝫ est superflua qñqꝫ

diminuta post incarnationem autem dñi annis. cxxiiij. quidã iudeus aquila nomine ad fidẽ cõuer sus sʒ postea in heresim lapsus prim⁹ interpres fecit aliã trãslationem de hebraico in grecum tẽpore Adriani impatoris. Deide post ãnos. liiij. Theodociõ fecit tertiã trãslationẽ. Deide post. xxx. ãnos Simacus interpres claruit. Deide post. vij. ãnos hierosolimis inuẽta est quedã translatio cuius auctor ignoratur: q̃ dicta est translatio vulgata vel. v. editio. Deide post. xviij. annos supuenit origenes videns predictas translationes imꝑfectas cepit castigare translationeʒ. lxx. interpretũ ꝑ dictas alias posteriores translationes: vel secundũ alios solam theodotionis translationẽ inmiscuit supplens diminuta ⁊ resecans supflua vbicunqʒ aũt aliq̃d addidit. lxx. intepretũ translationi ex alioꝝ tranlationibus notabat illũ passum asterisco hoc est forma astri insinuãs ꝑ talẽ additioneʒ elucescere q̃ prius deerãt. vbi vero erat supfluum apponebat obeluʒ obelos eniʒ grece latine sagitta dr̃ significans per hoc lr̃am ibi supfluisse. post hec idẽ origenes sextã ⁊ septimã trãslationẽ repperit rursus quidã volentes habere simul p̃dictas trãslationes: scribebant eas om̃es in quolibet folio libri. Et dicebãtur p̃dicti codices hexapla q̃si liber hñs sex translationes. Iterũ alij fecerũt alias trãslationes. nouissime supueniẽs btũs Hiero. plenissime a teneris ãnis in latina greca ⁊ hebraica linguis erudit⁹ primo corre

rit trāslationē.lxx.interptūꝫ. Deide trāstulit bibliā ð hebraico imediate i latinū ꝛ hac trāslatiōe vbiqꝫ vtitur modo ecclīa romana.quāuis nō in omnib⁹ libris q̄ merito ceteris antefertur.cuꝫ sit fidelior et clarior comēdat aūt ꝛ p̄fert alijs btūs Augu.trāslationē.lxx.interptū:vt patet.xviij.de ciui.cap.xliij. vbi ait.spūs q̄ in pphetis erat q̄n illa dixerūt. ideꝫ erat in.lxx.viris quādo illa interpretati sunt.

Notandum q̄ duplr aliq̄ veritas pōt manifestari.s.vbis ꝛ reb⁹ inquātū verba res signi ficāt ꝛ vna res aliā sicut ram⁹ ante tabernā est signū vini venalis ꝛ vn⁹ pile⁹ pileoꝝ vēdibiliū. de⁹ autē cū sit oīs vlis actor res ipas accōmodare pōt vlr ꝛ a sua istitutiōe pma vt sint aliaꝝ reruꝫ signa. Ideo scōm doctores oēs sensus sacre scripture ad.iiij.reducūtur:q̄ sunt lrālis.allegoric⁹.moralis ꝛ anagogic⁹.lrālis dr̄ q̄ ab ipa lr̄a ꝛ vocib⁹ imediate sumitur.vel quē auctor scripture itendit imediate p voces q̄ est duplex.s.ppri⁹ q̄ p voces pprie significatur ꝛ iproprí⁹ quo figuratiue ꝛ metaphorice aliq̄d significat̄ vt pabolic⁹.et pōt aliq̄n eadē lr̄a plures sensus lrāles hr̄e.vt illð palipo.ego ero illi in p̄reꝫ ad lr̄am dr̄ ð salomone ꝛ ð xp̄o scōm apl̄z hebre.j.

¶ Sēsus allegoric⁹ est quo vnuꝫ dr̄ ꝛ alið significat̄.vt illð poete.claudite iā riuos pueri sat prata biberūt.i.finite satis cātastis ꝛ q̄n allegoria ista fit vbis ptinet ad sēsū lrālē.q̄n āt reb⁹ ad spūalē. sic vēditio ioseph significauit vēditionē xp̄i.ꝛ ea q̄ſie b āt

in veteri lege signabāt ea que fiunt in noua. ¶ Sē-
sus moralis ē qñ id qđ dr̄ ad mores trahitur. scđꝫ
quem per res signatur quid sit opandū. sicut illud
qđ dr̄ Joan. vij. ambulabat iesus i galilea ⁊ nolle-
bat in iudea ambulare sic moralizatur. Jesus in-
terp̄tatur saluator ⁊ significat moralr̄ illū qui se ⁊
alios q̄rit saluare. Galilea interpretatur rota ⁊ si-
gnificat tribulationes huiꝰ vite sed iudea q̄ dicit
glorificatio signat adulationes. moraliter ergo q̄
vult saluari i galilea potiꝰ ꝙ in iudea debet ambu
lare quia securiꝰ viuitur in laboribus ꝙ in p̄speri
tatibus. ¶ Anagogicus interp̄tatur sermo de su
pernis. Exēplum omniū pōt sumi in hac dictione
hierl'm: q̄ i sensu litterali significat vrbē q̄ fuit sedes
regni iudeorū. i sensu morali significat aīaꝫ: in quo
sensu dicitur Esa. lij. consurge sede hierusaleꝫ. alle
gorice significat ecclīā militantē: i quo sēsu dicitur
Apocal. xxj. vidi ciuitatē sanctā hierusalē descēdē
tē d̄ celo. sed anagogice significat ecclesiā triūphā
tem: in quo sensu dr̄ Gala. iiij. q̄ sursum est hierusa
lē mater nr̄a libera est versus. ¶ Littera gesta do
cet. q̄d credas allegoria: moralis quid agas: cōtē-
das anagogia. Et nota ꝙ qñ id qđ pertinet ad mo
res imediate p voces ipsas signatur ille sensus lit-
teralis dicitur ꝑprie ⁊ nō moralis ⁊ idē dic de ali-
is: nec pōt quilibet passus sacre scripture scđꝫ oēs
sensus exponi sed aliqñ potest exponi. iiij. aliqñ
tribus: aliqñ vno tm̄ vnde duo precepta charitatis

et que tradunt per modum precepti in scriptura vel per modū consilij et epl'e Pauli solo sensu l'rali secundū theologos sunt exponibilia proprie. et scd'm Hiero. qn̄ historia aut impossibilitatē aut turpitudinem cōtinet ad altiora transmittimur. i. ad sensum misticū. et Grego. cū ordo historie d'ficit sese nobis intellectus mistic⁹ quasi aptis ianuis ostendit q̄le est illud. iij. regū primo: q̄ram⁹ dn̄o regi adolescentulā virginē q̄ calefaciat illū. ¶ Omnes libri canonici iā dicūtur agiographi: apocriphi aūt dicūtur quorum origo et auctor ignoratur et quāuis ibi sint aliqua vera nō habētur in auctoritate propter aliqua dubia vel min⁹ probabilia q̄ in ipsis reperiūtur dupl'r tn̄ aliquis liber d'r apocriphus vel quia et si indubiā contineat veritatē auctor tn̄ eius nescit' et talē recipit Eccl'ia. Scd'o d'r apocriph⁹ q2 plenā veritatē nō habet et licet tales libros legere nō vetet eccl'ia cauti⁹ tn̄ ē dimittere taliū studiū.

Utrū sit vtile ecclesie trāslationi scripturarū opam dare. Pro respōsione sciēdū q̄ pfida iudeorum ac infidelis gens post impijssimā acerbissimāq3 dei et hoīs xp̄i eis i lege pmissi crucifixionē. p vniuersum orbē disp'sa est et in seruitutē redacta: in penā perpetrati facinoris. scd'm q̄ p̄res eorum pilato dixerunt sanguis ei⁹ sup nos et sup filios nostros. Jta vt nullus sit eis sub celo loco refugi et vbi libere viuant semp tn̄ in sua pertinacia psistentes nec penis attriti xp̄m veruz deū et messiam per

prophetas .pmissum: cōfitentur sed purum hominem magum atqꝫ maleficum qua de re originali ac ptotipa omnia per que notum fiebat ipsum fuisse christum. deprauarunt ⁊ vitiarunt. Secūdo sciendum ꝙ in humano genere quattuor sunt potiores ac principales lingue greca. s. hebraica: caldaica que hebree multum est affinis ⁊ latina. e quibus sola latina plene sub iugo christi ac ecclesie ōgit: ceteris omnibus in infidelitate remanētibus vel in scismate diuisis ab vnitate ecclesie his suppositis respōdetur ꝙ periculosissimum est hoc tempore vacare translationi scripturarū de hebraico caldaico siue greco sermone in latinuꝫ: ⁊ ad illorum originalia et exemplaria velle latinam translationem corrigere. nec tale quid esset ab ecclesia tollerandū. probatur primo sic in primitiua eccl'ia exēplaria hebraica caldaica et greca nondum erāt deprauata propter recentiam aduentus christi. ⁊ qꝛ multi peritissimi in lingua illa vt paulus mathias ⁊ alij conuersi sunt ad fidē christi. ergo sequitur ꝙ translatio tunc facta fuit verissima quippe que cōformis erat exemplari verissimo ⁊ incorrupto. Itē cum in primitiua ecclesia capita ⁊ cetera mēbra ecclesie plurimū pollerēt vita ⁊ doctrina vt pote que velut fundamēta ecclesie nascētis iaciebātur adeo. nimia diligētissimaqꝫ cura facta fuit translatio ab ipā vl'r acceptata. ita vt nec in apice vel iota vno discreparet a vero prothotipo: nec ē credibile

ecclesiam suam in casu tante necessitatis. xp̄m qui est sapientia patris lux et veritas increata deseruis-se vt falsa acceptaret pro veris vnde pateret irri-sioni et subsanationi infideliū si nō sicut erat in ip-sorum veris exemplaribus transtulisset. Item de btō Hieronymo qui fuit princeps interpretum le-gitur q᷑ ab ipsa sua infantia litteris hebraicis gre-cis ac latinis fuit plenissime eruditus et q᷑ vacauit incessanter cū multis in eisdem linguis valde peri-tis sibi coniunctis. translationi ac emēdationi scri-pturarum p̄ quadragita annos: nec est probabile hominē sanctissimū viuacissimi ingenij ac tenacis-sime memorie in re tangēte totā ecclesiam potuisse decipi: maxime cum isti q̄ nunc vacant his transla-tionibus nō vacauerit illis linguis plene p̄ quiq̄-nium saltē. Itē in p̄gressu ecclesie doctissimi ple-riq; in iudaismo conuersi sunt ad fidē xp̄i p̄batissi mi vita et scientia: vt Nicolaus de lira. paulꝰ bur-gensis et alij non pauci qui toto conamine sacram scripturam explanare ac concordare non cessarūt. Item in materna lingua vix aliquis reperitur qui plene eam caleat: quāto magis in lingua extera cui pauco tempore insudauit: verum est q᷑ vbicunq; reperitur vitium in libris veteris testamenti recur rendum esset ad prototipa iudeorum sicubi incor-rupta reperirentur quod mihi pro nūc impossibi le videtur cum ipsi post christū varijs modis eam

corruperit quia vetus testamētū primo in hebreo scriptū est. Si aūt hoc accidat in libris noui testamēti attendēdū foret ad exemplaria grecoꝝ q2 illud primo in greco fuit traditū preter euāgelium Matthei ꝛ eplām Pauli ad hebreos: sed greci etiā iā pene vlr degeneres facti sunt ꝛ vitiata volumina habēt scito etiā ꝙ scōm btūm Augusti. xviij de ciui. cap. xliij. hebrei preferūt interp̄tationē sacre scripture beati Hieroni. translationi. lxx. interpretum ꝛ appellant illum virum veracem.

Secundū Augu. oēs euāgeliste scripserunt in greco preter Mattheū qui scripsit in hebreo. Quidā tn̄ dicūt ꝙ Matthe⁹ primo scripsit in hebreo sed postea cū veniret ethiopiā causa p̄dicādi cōuertit iterū illud in grecū ꝛ sic fuerūt duo exēplaria matthei hebreū. s. ꝛ grecū. sed Hiero. d̄ illustribus viris caplo de mattheo dicit hoc esse dubiū nā originale matthei hebreū inueniebat̄ tpe suo i bibliotheca cesariēsi quā pamphilus martyr cōgregauit grecū aūt dicit se nō vidisse. de btō luca haud dubiū est ꝙ in greco scripserit cum fuerit greci sermonis peritissimus ꝛ in grecia in partib⁹ s. boetie ꝛ achaie scripserit vt tradit Hieronymus ꝛ idem videtur de Joāne quia ipse tunc erat ephesi que nūc pertinent ad terram teucrorū in asia minori ꝛ tota illa terra sequebatur idioma grecū maxime inter peritos sicut modo etiam fit: nam nō solum ibi que est terra satis cōiuncta grecie sed etiā

in tota siria ꝛ palestina egypto ꝛ Alexandria oēs
christiani periti in greco scribūt: ꝛ in greco sacros
libros habēt: de solo Marco videtur esse ambi-
guum cū ipse in italia esset cū beato petro ꝛ sic vi-
det verisimile ipsum in latino tradidisse sed sentē-
tia Hierony. ꝛ Augusti. vbi supra probabiliorē:
ꝙ videlicet in greco scripserit primo quia beatus
Marcus forte nō erat ita instructus in lingua lati-
na sicut in greca quia creditur ipsum conuersatum
ac nutritū in grecia quāuis exploratū nō sit vbi sit
natus vel vnde fuerit oriundus nec obstat ꝙ apl'i
ꝛ discipuli erāt docti in omnibus liguis quia pos-
set dici ꝙ tpe quo aduenit spūssanct⁹ sup ecclesiam
in linguis igneis nō erat ibi marcus quia nondū
erat cōuersus secundū aliquos: vel dicatur ꝙ quā
uis essent docti in omnibus liguis cōmuniter scri-
bebāt in ligua in qua nutriti ꝛ humanitus instru-
cti erāt ne viderēt sine causa vti grā. Secūdo pōt
dici ipsum in greco scripsisse ꝑpter maiorē ecclesie
vtilitatē: nā maior pars xp̄i ꝛ fere tota eccl'ia tēpo
re apostolorū erat apud grecos. quod patet ex nu
mero epistolarū pauli nam. xiiij. scripsit ꝛ p̄ter du-
as ad Timotheū ꝛ vnā ad Titū ꝛ aliam philemo
nis qui fuerūt persone singulares: relique decem
fuerunt ad ecclesias. quarum vna solū fuit latino-
rum. s. ad Romanos ꝛ vnica hebreoꝝ residue ve
ro octo fuerunt grecoꝝ: vt ergo magis cōmunica-
retur doctrina sua scripsit in lingua in qua erat ma

cor pars ecclesie. Tertio factum est quia marcus scripsit euāgeliū antequam mitteretur alexādriā et forte iam sciebat quod petrus vellet eum illuc mittere et intēdebat euāgeliū secū ferre. et quia alexādria et tota egiptus sequabatur linguā grecā quātū ad viros peritos. scripsit in greco vt proficeret gēti ad quā ibat. ¶ Sciēdum quod .vij. sunt claues seu regule ad intelligēdū sacram scripturā. prout tradit Isidorus de sumo bono: et beatus Augu. in lib. de doctrina christiana.

¶ Prima est de dn̄o nr̄o iesu. et de corpore eius mistico quod ē ecclesia. quia propter cōnexionē capitis ad corpus sacra scriptura sub vno cōtextu quasi sub eadem persona aliquando loquitur de vtroque: transiēs de vno ad aliud. verbi gratia Isa. lxj. induit me vestimentis salutis quasi sponsum decoratum corona. et quasi spōsam ornatā monilibus suis. quod enim dicit. quasi spōsum loquitur de xp̄o. et quod sequitur intelligitur de ecclesia similiter quod dicitur in ps. Deus deus meus respice in me lōge a salute mea verba delictorum meorum. Primū dicitur de xp̄o ipse. Secūdum dicitur de xp̄o ratione mēbrorum suorum. similiter etiam modo debet intelligi quod dicitur canti. primo. Osculetur me osculo oris sui quia meliora sunt vbera eius vino: primū est verbū sponse frui sponso desiderātis. quod autem sequitur quia meliora sunt vbera eius vino verbū est sponsi sponsam comendantis. ¶ Secūda regula est de corpore christi mistico vero et simulato ecclesia siquidem est sagena non dum tracta ad littus cōtinēs pisces bo

nos et malos permixtos indistincte sed separados ab inuicē in fine seculi vt dr. Mat. xiij. et ideo in sacra scriptura mali comēdantur cū bonis quibus sunt permixti sicut Osee. xj. israel et dilexi eū et econuerso aliquā boni vituperantur cū malis: sicut Esa. primo cognouit vos possessorem suum et asinus presepe dñi sui israel aūt nō cognouit me aliquā in eodem cōtextu exprimitur quid ad bonos ptineat et quid ad malos sicut cāticorū pmo. Nigra sum sed formosa sicut tabernacula cedar. sicut pelles salomonis verba sunt sponse ecclesie que ratione malorū dicitur nigra et ratione bonorū formosa. ¶ Tertia regula est de spū et littera scdm qp accipitur sub eadez littera sensus historicus et misticus. qz veritas historie tenēda est et ad spūalez sensum referēda sicut apls loquens Gala. quarto ait. Dis q scdm carnē natus est. i. Ismael persequebatur eū. qui scdm spiritū natus est. i. Isaac trahendo eū seu alliciendo ad malum: et figurat spiritualiter malos in ecclesia persequi bonos. potest etiam exponi predicta regula vt referatur vtrūqz ad sensum litteralem tantū qui quāqz est duplex. sicut illud quod dñs dicit primo paralipo. xvij. ego ero illi in patrem et ipse erit mihi in filium. ad litteram hoc intelligitur de salomone et de christo. sed secundum qp intelligitur de christo. potest dici secunduz quid sensus spiritualis in quantū christus fuit figuratus in salomone. ¶ Quarta regula est. de specie et genere seu de parte et toto

cum de vno transitur ad aliud: sicut Esa. xiij. onus babylonis. i. malū seu flagellū inducendū sup babylonem. & hoc specialit minat cōtra babylonem & trāsit statim ad intelligendū verbū de toto mundo generalit p hoc qd subditur a sumitate celi dñs & vasa furoris ei9 vt disp̄dat oēm terrā: post ea revertit ad loquendū de babylone spetialiter cū dicit ego suscitabo sup vos medos qui argētū non querāt q2. s. darius medus cū ciro nepote suo cepit babylonē & interfecit Balthasar regē ei9. Danie. v. ¶ Quita regula est de tpibus q̄ contingit quadruplicit vno modo p sinedochē. qn ponitur pars tēporis pro toto sicut in euāgelijs dr xp̄s fuisse in sepulchro trib9 dieb9 & tñ prima & vltima dies nō fuerunt cōplete. Secūdo modo ppter minutias tpis q̄ aliqn cōputant: aliqn omittūt. Et iuxta hoc scriptura loquēs de aliquo numero annoꝝ in pluribus locis aliquādo ponit plures ānos p̄dictas minutias numerās alio loco pauciores predictas minutias omittendo. Tertio modo cōtingit eo q cōputatio annorum incipit in vno loco scripture a priori tpe in alio loco a posteriori: sicut Gene. xv. dictum est abrae semē tuum futurū est peregrinū. cccc. annis. & Exo. xij. dicitur q mansio filiorū isra el in Egypto fuit quadringentis & triginta annis quia hec computatio maioris numeri icipit a tempore quo dictum fuit abrahe Gene. xij. egredere de terra tua. Cōputatio vero minoris tēporis in-

cipit a natiuitate Isaac: que fuit post egressum abrae de arã triginta annis. ¶ Quarto modo contigit. eo q scriptura loquitur de futuro per modum preteriti vt illud Esaie. ix. paruulus natus est nobis quod fit propter certitudinem prophetie cuius aduentus de futuro est ita certus sicut si iã preterisset propter in euitabilitatẽ diuine prescientie ex qua pphetis fit reuelatio. Aduertendum tamẽ q predict⁹ modus locutionis habet locũ in prophetia predestinationis seu prescientie nõ in prophetia cõminationis q̃ frequẽter mutatur. Vt patet de Ezechia cui dictum est dispone domui tue quia morieris z nõ viues Esa. xxxviij. Et similiter de niniuitis. ¶ Sexta regula est de recapitulatione et anticipatione. In sacra enĩ scriptura nõ semper eodem ordine gesta z facta scribuntur quo fiunt: et ideo quãdo p̃ponũtur posteriora dicitur anticipatio. quando vero fit econuerso dicitur recapitulatio. sicut Gene. x. dicitur ab his diuise sunt insule gentium in regionibus suis vnusquisq3 secundu3 linguã suam. Et postea capitulo. xj. dicitur. Erat autem trr̃a labij vnius z sermonum eorunde3 ex quo patet quod dictum in capitulo. x. de diuisione linguaru3 dicitur per anticipationẽ similiter Genesis. ij. capitulo postquã descripta est creatio celi z terre z ornatus eorũ subdit iste sunt generationes celi z terre quod est per recapitulationem.

¶ Septima regula est de demone z eius corpore

vt dicit beatus Gregorius in homelia: certe omniū malorū hominū caput diabolus est et oēs iniq sunt mēbra eius et ideo propter cōnexionem capitis ad membra scriptura loquens de vno in eodem cōtex/tu transit ad loquendum de altero. sicut Esai. xiiij. loquens de Nabuchodonosor rege babilonis qui erat membrum diaboli trāsit ad loquēdum de principe demonū: cū subdit: quomō cecidisti lucifer q mane oriebaris et Ezechiel loquēs de principe tiri malo trāsit ad loquendū de diabolo cū subdit. tu si gnaculū similitudinis. plen⁹ sapia et pfect⁹ decore. Scōm hiero. et hebreos. abinitio mundi vsqz ad xpm fluxerūt. iij. M. dcccc. lxv. āni Sz scōz bedā et lxx. interptes fluxerūt. v. M. clxxxix. q cōputatio cōior est. ¶ Iudei in reuerētiā sacre scripture nullo mō sedere audēt iuxta libros veteris testamēti. ita alter sicut illi sunt positi. quod ē ad cōfusionē mul/to℞ xpiano℞ q inreuerēter tractāt libros sacri euā/gelij. ¶ Scōm multos habreos. quos sequit bar rabā hebre⁹ magr bti Hiero. vn̄ et ipse aliquomō vr idē seq et idē tenet Nichola⁹ delira. Dauid non fecit oēs ps. sz aliquos fecit asaph aliquos idithū. aliquos filij chore vn̄ et ipsis intitulant ceteros vero sine titulo fecit melchisedec. moises. abrahā. et salomō. sz beat⁹ Aug. et cōis rit⁹ ecclie asserit qz oēs ps. fecit dauid. sz qz aliqn tradebat cātādos tribus principalibus cātoribus. s. asaph filijs chore et idithū qerant ī choro hemā ideo ipsis intitulant nec

sunt ps collocati eo ordine quo sunt facti sed sicut fuerūt reperti p esdrā post captiuitatem babilonis quod patet: quia ps. lxxi. fuit vltimo in veritate factus vnde in hebreo apponit ei. cōplete sūt orōnes dauid; sz qz rept⁹ ē post ps. lxx. ideo ibi collocat⁹ est.

Ad qd se extēdat suspēsio cruciate z iubilei.

¶ Ann⁹ iubilei olim fiebat d quinquagesimo in quīquagesimū annū: post abreuiatū est z decretū vt de trigesimo tertio in trigesimū tertiū esset. tādē statutū est vt fiat de vigesimo quīto in vigesimū quintū. z ne populoz concursus z dicti iubilei celebratas minuatur in āno iubilei cōmuniter suspēduntur oēs indulgetie plenarie ad beneplacitū pape quouis modo z ex quauis causa cōcesse qbus cūqz eccl'ijs monasterijs: hospitalib⁹ vniuersitatib⁹ z cōfraternitatib⁹ tā p vita q̄ p mortis articulo. exceptis indulgētijs q̄ sunt rome. z incipit dicta suspēsio a natali dñi. in quo. iiij. suspēduntur primo indulgētie plenarie: secūdo facultas dispēsandi z cōmutādi vota. tertio autoritas deputādi cōfessoris. quarto facultas absoluēdi a casib⁹ reseruatis pape z nota q̄ nō loq̄tur cū psonis spālibus nisi cū cōitatibus. vide in extrauagāti. de peni. remis. capi. quē admodū. Ex quibus patet q̄ per hoc nullum preiudicium fit religiosis maxime mendicantibus in anno iubilei. Tum quia non suspenduntur priuilegia sed solum indulgentie z adhuc solum plenarie vt patet in bulla iubilei et concessa mendican

tibus priuilegia potius sunt q̄ indulgentie ⁊ stri/cte sumendo priuilegiū ⁊ indulgētiam multū diffe rūt. Tum qꝛ priuilegia p̄dictoꝝ ordinibus sunt concessa nō monesterijs: ⁊ ibi non fit mētio de ordi nibus sed solum de monasterijs. ⁊ cū concessa mo/nasterijs eoꝝ toti ordini sint concessa videtur q̄ in/dulgentie concesse eoꝝ specialibus monasterijs nō suspendantur sed durēt nō quatenus monasterioꝝ sed quatenus ordinū ipsoꝝ. Presertim qꝛ per hoc non frustratur intentio pape qꝛ papa prohibet reli giosos vagari nec est mēs eius vt ipsi vadāt romā propter hanc indulgentiam. Unde priuilegia mē dicantiū manēt in suo robore ⁊ virtute ipsorū tem/pore interdicti possunt admittere ad diuina tercia/rias ⁊ seruitores ⁊ medicos ac procuratores suos in anno iubilei ⁊ ista que sunt odiosa restrigēda sūt ⁊ non amplianda.

Et si que gratie monasterioꝝ mendicantium suspenduntur solū sunt ille q̄ hn̄t respectū ad personas extraneas: non quo ad personas ipsi⁹ or/dinis. Unde durāte dicto iubileo tales indulgen/tie nō debent publicari. qꝛ tn̄ prohibito pontificis ista aliq̄n restringuntur ⁊ ampliantur curādū est to ta diligentia vt decretū pape super hoc in singulis annis iubilei videatur. cōmuniter tn̄ clausula suspē sionis est forme predicte ⁊ interim dum aliud nō con stat hoc seruandū est ⁊ non amplius. quia sic prati/

cōmuniter alias sequeref̄ φ capitula ecclesiarū ca-
tedraliū perderēt suas exēptiones ꝛ priuilegia cuȝ
non sint maioris roboris φ̄ nr̄a: mēs igit̄ pōtificis
est suspēdere solū idulgētias q̄stuarias ꝛ illas q̄b⁹
habitis retraherentur hoīes a visitāda vrbe ꝛ fru-
strarenē grā iubilei. ꝛ idē dic de cruciatis. nec sunt cō
cessiones religionum quo ad religiosos q̄stuarie: cū
illas nō cōsequanē porrigēdo man⁹ adiutrices: sed
cor purū ꝛ orōnes deuotas q̄b⁹ plus ꝓsunt intētio
ni cruciate φ̄ pecunijs ꝛ sic nō sunt in p̄iudiciū cru
ciate cautius tñ esset procurare φ expresse exciperē
tur religiosi quo ad se ꝛ etiam quo ad alios in qui
bus nō possūt diuidi: vt priuilegio quod habem⁹
ō suspēdēdo interdicto in nr̄is festis nō possemus
bñ vti nisi seculares possent tūc gaudē. in suspēsiōe
igitur q̄ fit p cruciatā vel p iubileū aliq̄d est certuȝ
ꝛ aliq̄d vertitur in dubiū: certū est φ oēs indulgētie
q̄stuarie suspendunē. silr̄ certū est φ priuilegia reli
giosoꝝ nō suspēdūē: quo ad se ꝛ quo ad suos serui-
tores ꝛ pcuratores ac medicos. dubiū est an gratie
spāles vt cōfessionalia saltē quo ad audiētiā diuino
rū tpe interdicti ꝛ silia suspēdanē: mihi vr̄ φ ō rigo
re nō: nisi aliud notificet papa. ¶ Utrū priuilegia
mendicātiū ꝛ q̄cūq: hñt hāc clausulā. φ nullo mō
reuocenē nisi fiat specialis mētio de ipsis de verbo
ad v̄bū reuocēē. p aliā cocessionē post latā ꝛ dicēdū
φ cū par in parē nō habeat imperiū: sine dubio pōt su-
cessor si velit derogare ꝛ ipemet si mutet intētioneȝ

vnde qñ cõstat ð intẽtione pape ꝙ intẽdit ea reuo-care quibuscũq3 verbis vtat̃ siue generalib⁹ siue specialibus tenet reuocatio: si aũt nõ cõstat de intẽtione: tũc attendẽda sunt verba eius. nã si dicat non obstãtibus quibuscũq3 in cõtrariũ faciẽtib⁹. vñ ꝙ non reuocat. q2 sicut in generali cõcessione nõ veniunt ea q̃ in spẽ veri silr̃ nõ erat cõcessurus: ita in re-uocatione gen̄rali nõ veniũt q̃ specialẽ req̃runt re-uocationẽ3. si aũt dicat̃: nõ obstãtibus q̃buscq3 etiã mẽdicantib⁹ cõcessis. nõ est dubiũ: q̃n tunc reuocẽtur. ⁊ sic tenet felin⁹ in caplõ nõnulli ð rescrip. ⁊ sti l⁹ curie hoc tenet ĩ pratica: vñ frẽs pdicatores ⁊ minores hispaleñ. circa ãnũ dñi. M.d.xv. roine sũt ex cõmunicati ⁊ p spãle breue oẽs sunt absoluti a dño fratre frãcisco epo velãdicensi: q2 non acceptarunt quãdã cẽsuram aplícam. eo ꝙ nõ fiebat spãlis mẽtio ⁊ reuocatio suoꝝ priuilegioꝝ. ideo caueãt ⁊ nõ credãt sua priuilegia esse imutabilia. verum est ꝙ licet in multis bullis cõcedatur religiosis etiã mẽdicantibus vt ad libitũ possint eligere cõfessorem: nõ obstantib⁹ q̃buscunq3 in cõtrariũ faciẽtibus: ⁊ p cõsequens videat̃ ꝙ possint gaudere bullis quo ad hoc tñ communiter facta expeditione cuiuscunq3 talis bulle fit reuocatio illius quo ad illã clausulã3 quãtũ ad religiosos siue ab ipso papa motu ꝓpo siue ad instãtiã prelatoꝝ dictoꝝ ordinũ: vt patet ex eoꝝ priuilegiis. Ideo nõ est securũ vti illis: q2 a cõmuniter accidentibus ꝓbabile est ꝙ sint reuocate

quāuis nō cōstet reuocatio: τ multi pontifices sup hoc cōsulti responderūt: nūq̄ꝫ habuisse se intētionē vt religiosi sine licētia suoꝝ prelatoꝝ reciperēt predictas bullas τ minꝰ ꝙ ipsis vterentur: τ ita secu-rior opinio est ꝙ quo ad hoc sine licētia p̄lati nō va-lent: τ q̄ alit̄ faciūt cōmittūt cōsciētias suas incerto maxime: qꝛ p̄lati q̄ vt in pluribꝰ vita τ sciētia subditis p̄pollēt τ rōne officij a deo τ angelo sibi spāliter ꝺputato certiꝰ dirigunt̄. τ viri cōseruationē religionis zelātes cōiter tenēt ꝙ nō valēt. cuꝫ p̄ hoc ordis disciplina īdubie collabat̄ τ voto obie τ pauptatis fiat p̄iudiciū. τ an ex hoc det̄ occasio fractiōis castitatis expti dicāt: ego vidi lr̄as auctēticas sic ꝺclarātes. s. sixti. iiij. inocētij. viij. alexādri. vj. iulij. ij. leo: x.

Cronica ordinis.

Arentes beati patris nr̄i sanctus. s. felix de gusmā τ beata Johana fuerūt magne sāctitatis ac nobilitatis. τ habuerunt tres filios quorū prior vir pijssimus hospitali ad ministerium pauperū se mancipauit τ miraculis claruit. secundus dictꝰ est mames contēplatiuus τ deuotus valde frater ordinis sancte obijt. Tertiꝰ fuit beatus dn̄icus: qui ante fundationē ordinis in artibꝰ τ theologia doctissimus: factꝰ est magister in theologia: ꝺ hoꝝ stirpe descendūt dn̄i duces ꝺ medina

sidonia ⁊ reliqua progenies de gusmā. Hec scitis ad maiorē glorie cumulū sunt. Nā ceteris parib⁹ gloriosior est apud deū nobilis genere ⁊ doctus q̄ ignobilis ⁊ idiota. ¶ In tribus maxime polluit btūs dn̄icus: primo in charitate vñ sepe disposuit transire vltra mare ⁊ ad hoc nutriuit barbam: ⁊ vidue plorāti filium captum ab infidelib⁹ se vendendum obtulit: ⁊ frequēter veniens de via sero ⁊ madidus ianuis clausis intrauit monasteriū ⁊ pernoctās in orōne hora matutina ⁊ vestes habebat magis siccas q̄ socij ex redundātia feruoris iterioris charitatis ad corpus q̄ socij: quāuis ad ignē fuissent: ⁊ sciciebat seru⁹ xp̄i martyrium sicut sitit ceru⁹ aqua fluuium. ⁊ q̄situs vbi studuisset mirāda que predicabat: respōdit in libro charitatis ⁊ secularis existens vēditis omnibus preciū dedit paupibus. Secūdo i penitētia vñ adhuc secularis vinū nō bibit multis ānis carnes non comedit: ī via discalciatus ibat. tres disciplias quottidie ex catena ferrea accipiebat. indutus dormiebat: extractis calceis: sepe super tabulam ieiunium continuū fere habebat. Tertio iu humilitate: ideo plures ep̄atus non acceptauit. pallium socij in via ipse sepe portabat: ꝑpter hoc nihil petijt a dn̄o quod nō impetrarit: ⁊ hanc in testamēto cōmendauit filijs dicens. Charitatē habete: humilitatē ꝫ seruate: voluntariā paupertatem custodite carcasonā vbi despiciebat᷑ frequenter ibat. vbi palee ad habitū eius ligabant᷑

z lutum in ipm proiciebatur: z nolebat tolo se cōparere vbi vt sanct⁹ colebatur. z semel corā omni populo plures sub mersos suscitauit: z corā tota roma neapoleonem nobilē. Nō solū anime sed etiaʒ corporis pulcritudine pollebat. erat stature mediocris gracilis z parū rubeus: barba z capilli aliquātulū ruffi coloris ō frōte eius splēdor radiosus micabat. qui omnes ad eius venerationē attrahebat. iocundus semp apparebat nisi cum ad compassionem ex afflictione pximi mouebatur: manus longas habebat z pulcrā vocē z tubaliter resonanteʒ coronā integrā habebat paucis canis respsam: vbicūqʒ erat edificatorijs affluebat exēplis z verbis quibus ad amorē xpi z cōtemptū seculi auditores inuitabat: qñ leuabatur corpus xpi sepe tāto mentis excesu rapiebatur ac si xpm videret: ī correctione tam dulcē seruabat rigorem vt sufficienter corrigendo reū nō turbabat. si aliquē videbat occupatū in aliquo delicto fiebat quasi nō videns ʒ oportunitate accepta: dicebat illi frater non bene egisti tali die: da gloriā deo z confitere peccatū tuū: nūqꝫ iratus visus est: in via sepe cātabat aue maris stella: z veni creator. maxime tpe turbinis z pluuie qñ erat extra cōuentum audiēs pulsum ad matutinas fratres excitabat z surgebat ad dicēdū matutinas in via: horis debitis totum officiū dicebat: post cōplectoriū silentiū tenebat ac si esset in conuētu z seruari faciebat vsqʒ ad horam tertiā: vsqʒ ad matuti

nas in oratione persistens fratres dormiētes quie-tissime visitans detectos cooperiebat & signo cru-cis signabat: his horis multos insultus demonum sustinuit & reuelationes magnas a deo accepit: vix vnq̄ ipse lectulo dormiens alios ad quietem dili-gentius hortabatur: in vestibus in calceis in libris in edificijs in cibis preciosa & curiosa habere fu-giebat: in omnibus humilitatem & paupertatem pretendebat. bononie reperit cellas fratrum ali-quantulum leuatas in edificio & vocatum ad se pro-curatorem acriter redarguit & cum lachrimis di-xit. q̄ cito vultis palacia erigere. non decet paupe-res ex elemosinis viuentes sumptuosa edificia ha-bere. ad extrema veniēs cōsolatus frēs ait ī loco ad quē vado vtilior vobis ero q̄ hic fui. q̄sit⁹ vbi vel-let sepeliri ait sub pedibus fratrum.

¶ Intrauerat ordinem quidam iuuenis genero-sus: & quidam valde litteratus amicus parentum suorum dicebat ei: meli⁹ est vt modo exeas sine pec cato & sine nota q̄ postea tu tenerrimus es & tam durum ordinem non poteris portare: cui ille. cau-sa quam vos mihi assignatis ad exitum: fuit mihi motiua ad ingressum: cogitaui enim si nullam aspe ritatem pati possum in seculo quomodo sufferre po tero intollerabiles & eternas penas inferni: malo hic aliquid pati temporaliter q̄ in eternum torq̄ri.

¶ In colonia defuncti sunt vnus magnus predi-cator ordinis & alius nouicius simul. Et tertia die

apparuit cuidam sancto viro novicius valde lectus dicens q̄ propter fervorem conversionis quē habuit: cito fuit purgatus. Post mensem autem apparuit eidem ille predicator in maxima claritate et querenti cur novicius citius ivit ad celum respondit: ego propter familiaritates secularium et verba solacij diutius fui in purgatorio: sed maiorem gloriam suz adeptus.

¶ Apparuit quidam religiosus totus lucidus post mortem habens intibūs litteris aureis scriptum Aue maria per totum. Et querenti causam respondit: quia sepe deambulando dicere solitus eram Aue maria et salutare virginem: ideo hoc accepi i premium. ¶ In hispania sepulto quodā excōmunicato i ecclīa venerūt duo i hitu fratrū predicatorū: et corā aliq̄bus exumātes corpus excōmunicati: apto ore eius acceperūt eucharistiā i vase p̄cioso q̄ ad hoc portabāt. quo facto disparuerūt et credit̄ q̄ alter eorū fuit btūs thomas de aquino.

¶ Predicante beato Reginaldo cum magister moneta videret plures ad ordinem trahi eius predicationem: fugiebat eum audire et alios ne caperentur retrahebat. semel precibus amicorum victus venit sero ad sermonem et in primo verbo captus est. Nam super illud. Video celos apertos dicebat cū magno fervore. ecce dn̄i celi apti sunt vt itrem⁹ caueāt miseri negligētes q̄ claudunt deo cor suū ne regnuz celorum claudatur eis et intrare non

valeāt:quid tardatis charissimi.ecce apti sunt celi. ꝛ finito sermone ad pedes beati reginaldi prostratus ad ordinē nr̄m recipi obnixe rogauit et sicut multos abaud iēdis sermonibus ꝛ ab ingressu ordinis prius retraxerat ita post ea ꝙ plures ad ordinem adduxit: ꝛ cum singulis quasi de nouo profitebatur. ¶ In theutonia quidam nouitius in extremis laborans a fratribus cōmēdabatur. ꝛ subito aperiens oculos ait mihi patres accidit sicut eunti ad forū ꝛ ꝑ paruo precio preciosa ementi: ecce accipio regnū celoꝝ ꝛ causas nescio meritoꝝ. quo dicto requieuit in pace. ¶ Quidā generosus suadebatur vt dimitteret habitū ordinis: cui respōdit.tollat pr̄ meꝰ malā cōsuetudinē q̄ est in pr̄ia sua ꝛ ego reuertar ad domū eius:quo ꝑmittēte ait tā cito moritur dn̄s sicut seruus: ꝛ nobilis sicut ignobilis:tollat hoc ꝛ ego reuertar. ¶ Quidā exiēs a captiuitate in hispania:vidēs fratres ordinis nr̄i ꝓstratꝰ ad pedes eoꝝ corā multis osculabat̄ eos ꝛ habitū: ꝛ q̄situs quare hoc faceret:respōdit.vidi in captiuitate plures diuersoꝝ ordinum religiosos: ꝛ apostatantibꝰ multis ex aliis fratres huius habitꝰ semꝑ in fide ꝑmāserūt ꝛ nos mirabiliter aīabāt ad patiētiā. ¶ In primitiuo ordine mirabilis deuotio erat īter fratres ꝛ raro aut nūq̄ ecclīa erat sine orātibꝰ ꝛ fratres a portariis facilius iueniebant̄ in ecclīa orātes ꝙ alibi ꝛ plures scto̅ feruore succē si nō prius ab orōne surgebāt: ꝙ aliquā specialem

gram a dño ipetrassent multi cū tuta cōsciētia prius nō comedebāt ꝙ pdicassent: vel saltē aliquod edificatoriū retulissent quottidie. ¶ Quidā frater fide dign⁹ retulit se infra paucū tēpus confessiones generales cētū3 fratrū audisse: quorū inuenit.lxx. itregritate mētis ꝛ corpis seruasse. post cōplectoriū acceptis quottidie disciplinis tot singultus ꝛ lachrime deuotionis erāt. ꝙ a foris videbaṫ funus plāgi. post matutīas pauci currebāt ad libros pauciores ad lectos. paucissimi ꝗ nō cōfiterēṫ. ad vnū sacerdotē multi currebāt gr̄a ministrādi ꝛ erat īter eos sctā cōtētio: quis prior in sctō officio ministrasset i celis: habebāt imaginē crucifixi ꝛ ꝟginis vt legētes orātes ꝛ dormiētes ipsas respicerēt ꝛ ab eis oculo pietatis respicerenṫ. in mutuis obsequijs in mēsam infirmaria in lotione pedū tāta erat deuotio vt nō hoib⁹ sed deo ꝛ angelis seruire viderenṫ ꝛ btūm se reputabat ꝗ aliū in his anteibāt: sepe fratres se exuebāt ꝛ exhibebāt vestes peregrinis ꝛ incognitis multos ad penitentiā conuertebāt: solu3 cū tertu. vi). canonica3 quas cū euāgelio btī mathei btūs dñicus iponebat: in ꝗb⁹. f.f. supplebat interiore vnctione qđ eis ex sciētia acꝗsita deerat.

¶ In quodā caplo generali dixit magr̄ iordanus ꝙ siꝗ vellēt ire ad t̄rra3 sctā3 significarēt ei: vix ꝟba finierat ꝛ i tāta multitudine vix fuit vn⁹ quin facta venia cū magno fletu illuc mitti peteret. tūc ꝓuītialis frācie dixit. hōe magr̄ aut dimittatis mihi

istos fratres aut mittatis me cū illis q̄ꝛ patus sum.
me q̄ꝫ etiā vmbertus mādauit fratrib⁹ vbiq̄ꝫ ꝙ si q̄
vellēt transfretare ad infideles ꝓpter nomē dn̄i di
latādū significarēt ei. quo scito innumeri fratres per
aspersionē sanguinis ⁊ btā ꝫ mortē filij dei adiura-
rūt ip̄ꝫ vt ipsos mitteret. Innocēti⁹ papa etiā māda
uit ordini vt aliquos mitteret ad tartaros ⁊ infini-
ti ad hoc se obtulere. ¶ In portugalia fuit frat̄ pe
lagius q̄ cū diu in p̄dicationis officio ⁊ audiētia cō
fessionū laborasset: tādē requieuit i dn̄o: post aliquod
tp̄s cū fossa fieret ad sepeliendū aliū iuxta eū ꝫ odor
mirabilis ⁊ nebula de ei⁹ tumulo egrediēs oēs qui
aderāt respersit: tūc fossor filiā suā grauiter infirmā-
tem ipsi deuouens sanā accepit statī. ¶ Duo noui
cij in portugalia simplicitate infantili. quotidie ve
niebāt ante imaginem virginis ⁊ puerū iesum inui
tabant ad prandiū ꝫ: ⁊ ipse dn̄s amator inocentie de
scendebat ⁊ manducabat cū eis. quod cū magister
eorum semel comperisset: iussit vt dicerēt dn̄o. ꝙ ex
quo totiens ab ipsis fuerat inuitatus placeret ipsi
magistrum suū ⁊ ipsos inuitare. quod illi fecerūt ⁊
dn̄s dixit. sibi placere. quo cognito. ꝑparauit se ma
gister p̄ cōfessionē ⁊ venit cū pueris ante puerū ꝫ ie
sum. ⁊ flexis genibus. dixit ecce dn̄e inuitati ad con
uiuiū tuū venimus. ⁊ reperti sunt exanimes a fratri
bus flexis genibus ac si essent viui. ¶ Quidā ꝫ no
bilis Bernadus noīe cū coram oī populo equū ve
locissimū agitaret cecidit ab equo ⁊ inter cadendū

comendauit se beato dñico ꝛ subito reperit se super equum acsi nihil accidisset ꝛ stati factus est spiritus dñi super ipsum. ꝛ ex illo loco venit in equo ad cõuetum ꝛ receptus est ad ordinem ꝛ sancte vixit. hic cũ esset sacrista demõ sibi insidians per. ix. annos lampades sibi extinguebat: post quos ãnos factus perfectior iussit eidem demoni ꝙ totidem ãnis accenderet lampades ecclesie in penam ꝛ sic fecit. ¶ Duo fratres ordinis in Hispania alter secubiensis ꝛ alter de sancta Maria de nieua iter agentes pactuꝫ fecerunt ꝙ qui prius obiret alteri appareret ꝛ post modicum casu fratre secubiensi defuncto: cum a liꝰ securus esset parum ante matutinum defunctꝰ ei apparuit ꝛ rogauit vt iret secubiam et faceret solui quedam debita pro conuentu ab ipso contracta. ¶ Cum conuentus fratrum esset obsessus ab infidelibus. apertis ianuis cantantes alacri vo ce Te deum laudamus. cum cruce ꝛ ceroferariis exire ceperunt a conuentu: ꝛ in ipso exitu omnes trucidati sunt ꝛ conuentus ad terram demolitus.

¶ Beatus Dominicus certus patronꝰ est ad habendum bonum finem: ꝛ contra febres: ꝛ fauet deuotis suis in spiritualibus ꝛ temporalibus apud deum. ¶ Beatus Petrus martir patronus est inquisitorum cõtra hereticos. ꝛ p pueris ꝛ p his q̃ falso testimõio laborãt. ¶ Beatꝰ thomas aduocatꝰ ẽ studẽtiũ ꝛ eoꝝ q̃ volũt deserere sclꝫ. ¶ Beatꝰ vicẽtiꝰ p̄ronꝰ ẽ p̄dicatoꝝ ꝛ penitẽtiũ. ¶ Beatꝰ ãtoninꝰ

valde fauet prelatis: vt debite exerceāt officiū suum
& pronus est pauperū. ¶ Beata catherina prona
est tentatis & patiētibus passionem cordis & ad ca
ste viuendū. ¶ Quidā frater nr̄ in cōuentu iberie
presentibus fratribus nr̄is & minoribꝰ ad extrema
veniēs risit: q̄situs cur rideret ait ecce tota domus
angelis repletur & dn̄a nr̄a intrat salutemus illam.
cūq; dixissent oēs salue regia. ait infirmus valde ac
ceptat v̄go hanc salutationē. post hoc infirmus ocu
los ad ostiū dirigens tremēs dixit: mō dn̄s iesus ve
nit ad iudicādū me: & factus in agonia turbatꝰ val
de & sudās aliqn̄ dicebat: verū ē: aliqn̄ nō ē ita. Ali
qn̄ beatam virginē orabat ne discederet ab eo. in
quit inter cetera bone iesu dona mihi hoc modicū.
tūc ait illi vnus de astantibus. ne disperes fili quia
dn̄s misericors est cui ille vere misericors est. & post
modicū expirauit letus. ¶ Frater alanꝰ in anglia
ad extrema veniens cepit tremē & clamare. maledi
cta sic dies inq ordinem intraui: & orātibus pro eo
fratibus. facie alacri subrridēs ait. bn̄dicta sit ho-
ra q̄ intraui ordinē & bn̄dicta sit btā v̄go quā sēp di
lexi. sciatis patres q̄ demones terribiles huc vene
rūt ad rapiendam aiam meā ꝑpter quod extra me
factus sic maledixi: quoꝝ aspectꝰ tā horribiles sunt
q̄ si ignis replens totā terrā hic esset eligerē p illū
trāsire q̄ iterū in illi forma illos vidē. sed sup venit
beata virgo q̄ illos fugauit. his dictis reqeuit in pa
ce. ¶ Fratri iboni britoni nostri ordinis apparuit

alius frater ordinis recenter defunctus & quere͂ti quomõ sibi esset: respõdit male q2 diuerso penaruz gñe per .xv. ãnos affligar, p culpis meis: cũq3 ille q̃reret cur tã dure & tã diu cruciaueris cũ tã religiose & deuote vixeris: respõdit nõ q̃ras causaz q2 scõz dei eq̃ssimũ iudiciũ hec merui. sed ora pme. sequẽti die frat̃ ibo ĩ missa tenẽs hostiã ĩ manu dicebat cũ lacrimis. si soldanus teneret captiuũ & camerarius eius p seruitio sibi facto peteret illũ donari sibi: certe soldanus nõ negaret: tu dñe mi nõ est crudelior soldano ĩmo fons es xp̃i mĩe ego seruus tuus. frat̃ me⁹ ate detinetur in carcere purgatorij. rogo te dona mihi illũ & pluries hec verba cũ lacrimis repetiuit: sequenti nocte apparuit ei dictus frater tot⁹ letus & candidus gr̃as agens q2 precibus eius liberatus a penis ibat ad consortia beatoꝝ. ¶ Cuidaz habenti manũ cõtractã apparuit beatus paulus. iubens q̧ faceret fieri pcessionem solẽnem & q̧ tangeret crucem fratrũ predicatorũ manu illa contracta & stati sanaretur. & sic factũ est corã oĩ populo: & crux illa est in cõuentu nr̃o astigiẽs & vocat̃ crux scti pauli. ¶ Cõpertũ est multis experiẽtijs q̧ pósitis corporalibus & scapulari ordinis sup vẽtrem parturientis cũ deuotione stati libere parit. ¶ Cũ fratres colimbrie cãpanam facerẽt & p errorez opariorũ multum cupri deesset: q̃dã frater facta oratione de terra sepulcri fratris pelagij misit in fornacẽ & miraculose multiplicatũ ẽ cuprũ ita vt .cxx. libre

super essent. ¶ Epūs de tui vbi sepultus est beat⁹ petrus gōsali. misit capitulo generali Tolose cele brato anno dñi. M.cclviij. plus q̄ centum octogin ta miracula p testes fide dignos examinata: q̄ facta fuerant p merita bti petri gōsali. ¶ Quidā frater mauricius ordinis nostri sepultus est in albia ⁊ re tulleruñt fr̄es minores q̄ plusq̄ quinq̄gita miracu la facta sunt ad eius inuocationē. ¶ Quidam fra ter dñicus sanctus hō ordinis obijt apud bansas in vasconia ⁊ fecit se sepeliri in hospitali pauperū ⁊ sotulares ei⁹ infirmos sanarūt. ⁊ alia miracula fecit. ¶ Frat̄ cōrad⁹ cōstātiēsis in vita ⁊ in morte plīa miracula fecit. ⁊ ossa pectoris sui vbi signū crucis se pe ipressert creuisse repta sūt ⁊ odorifera ad modū crucis. ¶ Frat̄ bernard⁹ vasco tholose sepult⁹ mlt̄ ta miracula fecit. ¶ Fr̄ isuard⁹ papie filr. ¶ Frat̄ laurēti⁹ pisanus pdicator vtilis ⁊ copiosus: sꝫ non curiosus obijt. āno dñi. M.cccclvij. quo nemo pau perior nemo tā cōtemptor seculi claruit miraculis post mortē tempore magne pestis omniū confessio nes audiebat humilis valde ⁊ obediens ⁊ amator cōitatis. ¶ Cōuēt⁹ nr̄ salmāticēsis oli erat extra vr bē in loco vbi mō sunt fratres sctē trinitatis ⁊ dice bat̄ sctūs ioānes alb⁹. sꝫ inundāte fluuio iuxta quē sit⁹ erat donata est ordini perochia sctī stephani cu ius ecclesia erat vbi modo est sacristia. ⁊ infirmaria erat domus epī ordinis illi⁹ ciuitatis. ¶ Cōuētus ordīis toletan⁹ oli erat extra vrbē ⁊ vocabat̄ sctūs

paulus. ¶ Zamore in conuentu ordinis erat frater amicus cuidam fratri ordinis minorum qui defunctus apparuit fratri nostro in refectorio: & post multa verba q̃siuit an esset in aliqua pena; cui ille: in magnis ardorib⁹ sum ad cui⁹ ꝓbationem tetigit manu mẽsam & stati ardere cepit: & vsq3 modo manet signũ hoc ibi & dñs rex ioãnes dõauit dicto cõuentui in huius memoriã quiq3 milia dipõdioꝝ vt fertur. ¶ Cordube in cõuentu ordinis cuidam valde religioso orãti hora matutinali apparuit magna turba martyꝝ reuelãtes oẽs ibi fudisse sanguinem pro dño & in honorẽ eorũ facta est in eodem loco capella: & creditur ꝙ solũ dicti conuẽtus perfusum est sanguine martyrum na3 ibi est porta ferrea vbi occidebantur dãnati ad mortem pro domino. ¶ Fundãte dña ioãna de valentia cõuẽtũ ordinis in quodã suo ꝑdio amenissimo iuxta guadalajara. i loco qui dicitur benalac. quidã religiosi minorum patrũ nixi sunt toto conamine illud impedire. & excõicata est ob hoc dña illa & terra interdicta. tãdem missus fuit romam vnus famosus religiosus eorum super hoc contra nos & intrante mare sumersus est: post que3 alius similiter missus ẽ & sicut primus in mari obijt. & domina quedam que hoc valde impediebat: loquella3 amisit. quibus visis ab impedimento territi omnes destiterunt & multis experientijs cõpertum est ꝙ null⁹ vnꝗ ꝑsecut⁹ ẽ ordinẽ vel male tractauit ꝑsonas eius q̃n male fini erit.

¶ Tēpore bti Antonini: cui⁹ canonizatio ⁊ si fa-
cta est ab Adriano sexto ⁊ Leone decimo. ascribi-
tus tñ Clemēti q2 ipse expediuit bullā canonizatio
nis. Fuit quidā religiosus ordinis Florentie. q̄ vi
ctus tentatione dimisso habitu apud tuniciū duxit
vxorem ex sarracenis. ⁊ post multos ānos acceden-
tibus illuc q̄busdā mercatoribus florentinis q̄siuit
ab eis iter cetera ꝑ fratre antonino: ⁊ cognito ꝙ ob
isset ⁊ magnis miraculis clareret cepit vehement̄
flere. ⁊ ad se reuersus indutus est habitū ordinis ⁊
sic intrauit ad vxorem clara voce cōfitēs se esse chri
stianū ⁊ religiosū: tūc clamor vxoris ⁊ filiox venit
ad regē ⁊ accersitus ab eo cōtemptis magnis pro
missis ⁊ minis fidem xp̄i p̄dicauit. ⁊ pseuerās in cō
fessione duris suplicijs affectus p̄ro tādem lignis
acutis transfossus est. quod vulgo dicit̄. cañaue-
rear. ¶ Quidem religiosus valde doctus q̄situs
a fratribus q̄re nō incipiebat dispergere talentum
predicādo ⁊ cōfessiōnes audiendo. respōdit se velle
prius graduari in theologia ⁊ intēdere disputatio
nib⁹ p. iiij. ānos ⁊ alijs duob⁹ iuri canonico ⁊ post
hoc totus vacaret saluti aiarū. ⁊ dū adhuc ordiret
sequenti nocte a vita succissus ē ⁊ delusus. ¶ Plu
ribus etiā p̄sonis ordinis vtriusq3 sexus apparuit
beata virgo ⁊ aliq̄n dñs noster ⁊ nōnūꝙ alij sancti.
¶ Patroni ordinis nostri sunt beatissima v̄go. bea
ti appostoli petrus ⁊ paulus. ⁊ beata magdalena.
¶ Insignia ordinis sunt crux dñi nostri ex albo et

nigro albo puritatē: nigro pniam ꝛ humilitatē. que nos sub ea militātes hr̄e tenemur significāte. ꝛ sigillū ordis est crucifixus ad cui⁹ pedes ē magr̄ ordis.

¶ Que in iure tāgunt religiosos.

IN clementina religiosi de priuilegijs. p̄cipit omnib⁹ religiosis: ne i sermonib⁹ d̄trahāt ecclesiarum prelatis: nec retrahāt laicos a suarū ecclesiarū frequētia. nec testatores a restitutionibus debitis faciēdis vel legatis ecclesijs m̄ricibus. itez ne legata vel debita incerta fratribus sui ordinis in preiudiciū alioꝝ applicēt. itē ne absoluant a casib⁹ reseruatis ep̄o vel pape. item ne p̱sonas ecclesiasticas corā iudicibus delegatis indebite vexare p̄sumant vel ad loca plura ꝛ presertī remota conuenire ꝛ ꝙ si reqsiti nō satis fecerit de p̄missis infra mensem sint ipso iure suspensi. itē ꝙ non vsurpent decimas debitas ecclesijs ꝛ ꝙ horis debitis dicant officium diuinum in ecclesijs. Clemēti. prima d̄ celebra. mis. item ꝙ mēdicātes an̄ ānuz nō recipiāt aliquē ad p̱fessionē cap. nō solū de regu. lib. vj. itez ꝙ nō dimittant habitū nec audiant phisicā vel leges cap. vt p̱iculosa. ne cleri. vel mona. lib. vj. itez ne retrahāt a solutione d̄cimarū ꝛ reqsiti sup his p̄dicēt populo. clementi. cupiētes de peni. item ꝙ seruēt interdictū seruatū ab eccl̄ia m̄rice. clemēti. j. de sen. exco. item monachis nigris p̄cipitur ꝙ deferāt habitū scd̄m formā debitā ꝛ ꝙ oi mense cōfiteanť ꝛ cōicēt ꝛ ꝙ presidens exponat vulgariter regulā in cap. per se vel p̱

aliū ꝛ scdm archi. ꝛ ioā. and. ꝛ siluestrū. ad oēs reli
giosos hoc extēdit ex idēptitate rōnis. Itē ꝙ nō
vtant camisijs ꝛ ꝙ seruent silētium in dormitorio
refectorio oratorio ꝛ claustro. in clemē. ne in agro.
ꝛ caplo. cum ad monasteriū destat. monat. ꝛ ꝙ non
aucupent nec venent. Itē ꝙ non vadant ad curias
vt dānificēt sua monasteria ꝛ ꝙ faciāt capitula de
trienio in trieniū ibi caplo in singulis. Itē ꝙ non
habeāt arma in monasterio: nec comedāt carnes. ꝺ
conse. disti. v. caplo carnē. vbi imponitur pena car/
ceris q̄ solum ꝓ mortali imponit comedēti carnes
quod verū est si fiat cū contēptu ꝛ non alias. Item
in caplo piculoso ꝺ statu. regul. li. vj. precipit ꝙ in
monasterijs monialiū non mēdicantiū nō recipian
tur nisi q̄ de redditibus monasterij absqꝫ penuria
pꝯit substētari: aliter nulla sit receptio. vñ taliū rece
pta si nubat tenēt matrimoniū qꝛ pfessio fuit nulla.
¶ In caplo religiosi de priuile. excōicāt religiosi
psumētes ministrare sacrm eucharistie vl extreme
vnctionis vl solēnizātes mrimoniū sine licētia spe
ciali psbyteri perrochialis ꝛ absoluētes excōmuni
catos a iure nisi i casib⁹ cōcessis: ꝛ absoluētes a sen
tētijs ꝓmulgatis p statuta sinodalia vl ꝓuītialia
seu a pena ꝛ culpa. Itē i clemēti. cupiētes. de peni.
excōicant religiosi ꝛ clerici sclares iducētes ad vo
uēdū vl iurādū ꝺ eligēdo apud se sepulturā. vel ꝙ
iā electā nō mutabūt. ¶ Clerici ꝛ religiosi sine ma
gna causa celebrātes velato capite scdꝫ multos pec
cāt grauit qꝛ ꝺ cōse. dis. p. ca. null⁹. sic dr. null⁹ eps

aut p̄sbyt̄ seu diacon⁹ p̄sumat velato capite altar̄ i dei assistere ⁊ si temere p̄sumpserit cōmūionē puet̄. ¶ Cū prior camorēsis quosdā frēs discolos argueret: ⁊ illi cōtra ip̄m isurgerēt: cōuersus ad crucifixū q̄ erat i cap̄lo diceret. q̄d faciā dn̄e: r̄ndit rege eos ī v̄ga ferrea ⁊ vsq₃ ad p̄ns manet ille crucifix⁹. Cu₃ btō petro martyri apparuiss₃ btā v̄go cū aliis sctis v̄gib⁹. q̄dā frēs leues deābulātes p claustrū audiētes in cella collocutionē feminarū statī denūciarūt priori: q̄ vocatis fratribus in cap̄lo acriter rep̄hendit fratrē petru miratus de tanta audatia ⁊ scandalizat⁹ d̄ ei⁹ hipocrisi q̄ apud oēs sctūs credebat̄. at sctūs hō nollēs reuelare mysteriū humiliter veniā petiit. tūc missus ē ad cōuentū remotū vt ibi digne puniret̄. igit̄ in via semel est multū anxiatus recolēs tātā₃ infamiā: ⁊ dicebat o dn̄e mi cur tā dure permittis me affligi sine causa. tūc apparuit ei dominū⁹ crucifixus ⁊ dixit. quid ego petre feci vt sicut vides tractarer. bti qui p̄secutionē patiunt̄ p̄pter iustitiā quos disparēte nimis est cōfortat⁹ btūs petrus ⁊ post modicū scita veritate pro sancto ab oībus honorat̄. ¶ Beatus frat̄ enrric⁹ qui fecit horologiū sapiētie vir d̄uotissim⁹ tot miraculis claruit q̄ cū btō thoma fuit p̄sentatus pape vt canonizaret̄. ¶ Fuit in ordine q̄dā sctā femia lucia noīe admirabilis pulcritudinis: quā cum adamasset quidam nobilis hoc cognito virgo sancta quesiuit ab eo quid de corpore eius sibi amplius placeret: cui ille. oculi tui. Tūc illa extractis oclis suis obtulit

illos i catino quib⁹ visis stupefactus ille penitus et
z credere q̃ habitū ordinis accepit: z ocli restituti
sunt v̄gini z hec ē aduocata ɔtra morbos oculoꝝ
¶ Fuit quidam nouicius puerulus mire simpli-
citatis in ordine nr̄o qui quotidie secrete sumpta
parte sue pitātie veniebat ad imaginē virginis z
puero iesu in sinu virginis: offerebat cibū dicens.
papa puer papa: qd̄ cū sepius fecisset semel respō
dit ei puer iesus. Amen dico tibi post triduum me
papabis: z factū est q̃ post tres dies innocēs cum
magna deuocione migrauit ad celū. ¶ Fuit q̄daꝫ
frater egidi⁹ in portugalia cui adhuc in seculo exi-
stenti apparuit demō q̄ cum videret nimis affli-
ctū pmisit illi remediū sue angustie z q̄ nūquam
illū desereret z sic factū est: dū tamen animā suā sub
cirographo sibi daret. ¶ Unde aliquādo demō
cōmittabatur illuꝫ sub forma serui aliqñ in forma
equi vel mule: post multos vero dies ad p̄dicatio-
nē cuiusdā sancti viri ordinis cōuersus ordinē nr̄m
intrauit z sanctissime vixit: z dr̄ q̃ demonē illū mo-
nasterio sub forma mule donauit z vsqꝫ ad finē vi-
te sue seruiuit sine expēsis. z iussu sancti viri vineā
iuxta monasteriū pro religiosis admirabilē plāta-
ri paruo tēpore ipsi dmoni mādauit: z puteū pfun
dissimum z stractā publicā z plura similia de ipso
dicuntur. hic vocatur in hispania sanctus fraī egi-
dius z est magnus aduocatus pro vineis z fit sibi
solemne festum dñica infra octauas ascensionis.
¶ Frater Durandelus nepos durādi: vidēs ipꝫ

impugnantē doctrinam sancti doctoris aduersus illum fecit libellū: cuius inicium est. aduersus fratrem tuū loq̄baris ꝛ aduersus filiū matris tue ponebas scādalū existimasti inique q̄ ero tui similis arguam te ꝛ statuā cōtra faciē tuam. ¶ Qui cōpo suit catholicō fuit frater conuersus ordinis: ex humilitate noluit clericari. ¶ Concordātie biblie liber vtilissimus a fratrib⁹ ordinis sunt compilate. ¶ Fuit in hispania frater Anselmus: qui vulgo santelmo dr: sanctus vir ꝛ certus aduocatus nauigantiū: quē orta tempestate inuocantes sepe apparet eis in habitu ordinis cū candelis ꝛ statim sedat mare. ¶ Cū beati patres Dn̄icus ꝛ Frāciscus in egressu cuiusdam porte cōtēderent quis prius exiret: victus pater noster dixit. Tu pater sancte vincere me vis humilitate: ego vincam te obedientia. ¶ Cuidam religioso tēptato de recessu: apparuit dn̄s baiulās crucem pre cui⁹ pondere cadere videbatur: qui accurrēs voluit leuare crucē ne caderet dn̄s quē terribili vultu aspiciēs ait. nō potes portare crucē laneam ꝛ vis portare meā ligneam ꝛ duriſsimā ꝛ disparuit tūc ille i se reuersus pseuerauit. ¶ Cuidam valde tēptato de non comedēdo q̄das frater ordinis iniunxit in penitentiam q̄ non comederet: quā infirmus libētissime acceptauit sed post modicū instigāte demone ad opposituū. vocari fecit cōfessorē orans vt tolleret illā pniaȝ q̄ fame moreret alias: idē eidē accidit d alio valde tēptato deprecipitādo se influuiū ꝛ sic artē demonis arte dissoluit.

¶ Setētie notabiles d̄ religiōe. ex btō tho. ¶ Scd̄z btū3 tho.i scda scde.q.clxxxvj. religio est stat⁹ pnie exercitiū ⁊ scola pfectionis:q̄ ordinat̄ ad pfectionē caritatis sic̄ ad finē.idē.quoli.iiij. ¶ Stat⁹ religiōis ē spūalis militia,pficiētib⁹: exercicīū tirocinij icipiētib⁹ ⁊ padisus pfectis.idē ¶ Diffi/cili⁹ i sclo q̄ i religiōe puenit ad āplex⁹ rachelis.i. ad q̄etē ɔtēplatiōis.idē. ¶ Stat⁹ epoꝝ pfectioꝛ ē q̄ religiōis s3 status religiōis securioꝛ est:q2 nō im putat̄ ignorātia religiosis sic̄ plātis idē i.q.clxxxv/ iij. Ois religio sup sit originē a discipulis xp̄i. ad quoꝝ exēplar oēs religiōes sūt istitute.idē. Stat⁹ religiōis p̄fert̄ elemosynis ⁊ v̄ginitati sclariū.ide3 i.q.clxxxvj. Oēs obseruātie religionū ordinat̄ ad tria vota.vn̄ bit⁹ est signū obligationis iō simi'dat̄ ⁊ bn̄dicit̄ cū pfessiōe.idē.q.clxxxix. Per igressu3 religiōis hō totalr̄ se mācipat dei obseq̄is. ⁊ i ipo in gressu recipit̄ tāta gr̄a quāta in baptismo ⁊ remitti tur oīs pena.idē. Cōsiliū vel magna deliberatio nō req̄rit̄ ad igressū religiōis scd̄z se nec quo ad vires s3 quo ad ipedimēta ⁊ modos religiōis ⁊ sup hoc pe ti dō3 ɔsiliū ab his q̄ credūt̄ pdesse idē i.iiij.di.xvj. in expōe littere. Leuissima religio est maioꝛ satisfa ctio q̄cūq3 penitētia iō nō pōt dari in penia3 vt q̄s intret religiōe3 ⁊ canones q̄ hāc pniā3 vident̄ taxa re de cōsilio loquūtur.idē. Facili⁹ ɔuertūtur ad re ligionē petōꝛes q̄ p̄sumētes de sua inocētia.idē.q. clxxxvj. Religiosi nō tenent̄ habere pfectā charita

tez:tenēt tñ ad hoc tēdere ⁊ operā dare.idē.q.lxxx viij.arti.xj. Religiosi mortui sūt mūdo ⁊ viuūt deo iō nō sunt reuocādi ad sclꝫ occasiōe cuiuscūqꝫ euen t⁹.idez.q.clxxxviij. Religiōes pricipal'r diuersifi cātur scōꝫ fines ⁊ secūdario scōꝫ exercicia.idē. Su mū gradū i religiōib⁹ tenēt q̄ ordināt ad docēdū ⁊ pdicādū: scōꝫ vero q̄ ad ɔtēplādū: tertiū q̄ ad opus extrīsecū ⁊ in eodez gn̄e pemīnent q̄ sūt ad altiorez actū vel q̄ hn̄t statuta ɔuenientiora ad ɔsequēdū fi nē.nō aūt q̄ est artior.idez.q.cj. Professus nō ōbet exire vt subueniat parentib⁹.sꝫ pcuret sic pōt cū li cētia.idez.quoli.iij. Religiosus nō pōt expelli a re ligiōe si sit pat⁹ corrigi.idez.q.lxxxviij. Religios⁹ subdit⁹ ē plato quātū ad suas opatiōes ⁊ licet aliqd facere possit qn̄ ad alia nō occupat̄.q2 tñ nullū tp̄s est exceptū i quo nō possit circa aliō occupari a pla to.nullū votū religiosi est firmū nisi de cōsensu pla ti ⁊ religionez intrās nō tenet̄ vota ōroni v̄l ieiunio rū nec alioꝝ q̄ fecit in sclo iplere q2 morit̄ pori vite ⁊ singulares obseruātie religiōi nō ɔpetūt ⁊ on⁹ reli giōis satis onerat hoīez vt alia sup addere nō opor teat.idez.q.clxxxvj.arti.x. Religiosi peccantes ex malicia vel ɔtēptu efficiūt̄ pessimi ⁊ icorrigibiles. Hugo. ¶ .xj.sūt abusiōes claustri.qb⁹ tota religio nis suma corrūpit̄.s.platus negligēs: discipul⁹ in obediēs: iuuenis occiosus.senex ōbstinat⁹.mōach⁹ curialis.religiosus cansidic⁹ hit⁹ ptiosus.cibus ex qsitus.rumor i claustro.lis i caplo.dissollutio i cho ro.irreuerentia circa altare.

¶ Gregori⁹.ix.concessit visitantibus ecclesias no
stras in festis dñi nostri vel dñe nostre seu sanctorū
ordinis.cccc1. ānos indulgentie. ꝛ.c1. q̄dragenas:
in alijs aūt diebus infra ānum venietibus ad ho
ras in ecclesias nostras concessit singulis diebus
centum dierū indulgētiam.Itē visitātes ecclesias
nr̄as quolibet die āni hn̄t indulgentiam vnius āni
ꝛ ccxliiij.dierum: ꝛ sup hoc in qualibet die quadra
gessime cōsequūtur indulgentiā quatuoꝛ ānorum
ꝛ.ccxxxiiij.dierū.Itē poꝛrigentes manus adiutri
ces domibus nostris hn̄t in articulo moꝛtis indul
gen.plena..ꝛ pꝛo quolibet beneficio.hn̄t idulgen
tiā.cxx.ānoꝛum.¶ Leo decim⁹ cōcessit ꝙ causa cu
iuscūqꝫ necessitatis liceat nobis celebꝛare vna ho
ra ante auroꝛā.ꝛ alia post meridiē.ꝛ ꝙ ō licētia pꝛe
lati liceat nobis celebꝛare statim post matitunum:
maxime qn̄ iter agendū est.Itē ꝙ pꝛouincialis di
spenset cū fratribus in irregularitate homicidij in
certi.vbi nota ꝙ cum irregularibus pꝛopter homi
cidiū certū opere vel cōsilio.vel pꝛopter bigamiā.
vel pꝛopter mutilationē mēbꝛi dispensare solus pa
pa.Itē ꝙ pꝛocuratoꝛes nostri ꝛ medici tempoꝛe in
terdicti pn̄t admitti ad diā.ꝛ ꝙ gaudeāt eisdem pri
uilegijs quibus nos.nā medici oꝛdinarij fratrum
gaudent gratijs quibus gaudent pꝛocuratoꝛes ꝛ
ipsi gaudent eisdem q̄bus nos.vt patet in libꝛo di
cto monimenta minoꝛū cocessi.ccclxij.¶ Fratrib⁹
ꝛ personis oꝛdinis cōcessa est idulgētia plenaria.p

mortis articulo a sex summis pōtificib⁹. et i festo beati dñici quolibet āno habemus indulgētiā plenariā. ¶ Beatus iordanus adiurauit demonē et inter cetera quesiuit. vbi mallet esse: qui respōdit in celo vt viderē faciē creatoris: tūc ille qualis est facies creatoris. Stulte inquit demon do queris si oēs arene maris et omnia folia arborum verterētur in linguas non sufficerēt hoc enarrare. dicam tñ tibi aliquam similitudinem. si oēs flores et omnis viriditas agri omnis pulchritudo creaturarū ois claritas solis et stellarū in vnum cōsiderentur aliqualiter infinitam dei claritatē representabūt. et ego libēter substinerē oēs penas quas oēs dmones passi sunt a die sui casus et quas vsq3 ad diē iudicij substinebūt: vt in trāsitu hāc claritatem videre possē. tūc beatus iordanus infelix qui hoc amittet et miser. ¶ Supplicanti beate catherine desenis quid faceret ad habendā humilitatem apparēs dñs dixit. cognosce filia q̄s tu et qui sum ego: et sic non te decipiet hostis: et laqueos eius euades: querenti iterum quid ageret vt dñs eius memoriā haberet: respōdit dñs cogita de me et ego cogitabo de te et tūc scias te esse amicaȝ meā q̄n meditaris vel loqueris seu operaris scdm me et ab illa hora nec die nec nocte faciebatur ancilla xp̄i loquendo et cogitādo de deo. ¶ Quidā sanctus religiosus ad extrema veniens totus iocūdus et radiens loqui videbatur et querētibus fratrib⁹ cū quo loqueretur: respōdit venerunt sancti angeli

appostoli et prophete tollere aiaz meã et rogo quod ad penitẽtiã agendã paululũ dimittãt me cũqz dicerẽ. tu pr scte nõ eges penitẽtia: ait I veritate dico vobis. qr nec pricipiũ pnie fecisse me memini. ¶ Btũs pr frãcisc⁹ monebat fratres suos vt plane et simplr pdicarẽt anũciãtes vicia et vtutes: penã et gl'iaz scõz criso. Dñs nr p nobis acriter flagelat⁹ est primo vrgis spinosis. scdo flagelis nodatis. tertio cathenis ferreis et nihil remãsit in diuino corpe sanũ nisi lingua q̃ p crucifixorib⁹ oraret: vñ cũ scdm medicos in hũano corpe sint. cclxxvj. ossa quodlz os ei⁹ recepit tres ictus. vnũ ex virgis aliũ de flagelis. tertiũ de cathenis: scdm beatũ vincẽ. in sermone de passione.

¶ Scdm q multis reuelatũ est btissima vgo sic diuidebat tps. semp surgebat hora matutina et vacabat oroni et cõtẽplationi. postea facta breui pausatiõe in sõno diluculo surgẽs vsqz ad horã tertiaz lectioni sctãz scripturarũ. et oroni opaz dabat. a tertia aũt vsqz ad nonã q̃ est scda hora post meridiez texebat nebat et alia opera sctãz virginũ faciebat. ad sustẽtationẽ sui et ad cultũ tẽpli et vt hret vñ tribueret penuriã patiẽtibus. in nona cõiter ei angelus apparebat d cuius manu cibum sumebat.

¶ Beatissimo Petro appostollo solus panis cum oliuis et raro cũ oleribus cibus erat: vestes tunicã cum pallio. in sinu sudarium semper portabat quo crebro fluentes lachrimas tergebat qr quando dulcis alocutiõis et psentie dñi et culpe sue nega

tióis memor erat fletũ cõtĩnere non poterat. vñ fa/ ciẽ lachrimis adustã habebat. ¶ Sãctissimus pau/ lus apl'us. a pulo℞ cãtu vsq₃ ad horã quĩtã labori manuũ insistebat. erat eñi artis sceñofactorie peri/ tissimus ne esset scãdalũ euãgelio si ab his quibus predicabat ad sui ₇ discipulo℞ sustentationẽ aliq̃d exigeret: deinde p̃dicationi vacabat ₇ plerũq₃ vsq₃ ad vesperas sermonẽ ptrahebat. residuũ tp̃is oĩo o/ ni somno ₇ cõmestioni opus erat. ¶ Tẽplũ quod erat hierosolimis in sacra scriptura aliq̃ñ accipitur pro domo templi que diuidebatur in duas partes. vna vocabatur sanctũ vbi erat altare thimiamatis mensa ₇ cãdelabrũ: alia pars dicebatur sancta san/ cto℞ vbi erat arca ₇ duo cherubĩ. Primã parte₃ intrabãt quotidie sacerdotes ad offerendũ incẽsu₃ ₇ nulli alij. Sctm̃ vero sancto℞ sol' sũmus sacerdos intrabat semel in ãno. aliquando capitur templum large pro quadam platea quadrata ante templum clausa muro que dicebatur atrium sacerdotum ibi sub diuo erat altare holocausto℞: ad hanc intrabãt sacerdotes ₇ leuite adiuuantes sacerdotes in exco riatione hostiarũ ₇ lotione: alijs autem non licebat intrare sed ad ostium huius atrij animalia viua of/ ferebant sacerdotibus. dicta loca nõ itrauit Moi/ ses nec Dauid quando erat tabernaculu₃: nec Sa/ lomon post edificatum templum. nec prophete. nec dñs iesus: sed preter ista alia duo loca erãt vbi sub diuo orabant hoĩes i vno viri in alio femie ibi

fiebat predicatio. et huc sepe xps et apli intrarunt et adhuc in his erat distinctio. nã qdam pars vocabatur atriũ mundorũ alia inmundorũ. ¶ Secundũ beatũ Hiero. dñs in cruce dixit. a Deus de⁹ me⁹ respice in me vsq; ad in manus tuas: primũ et vltimũ versum alta voce cetera submisse: in quib⁹ sunt cl. versus et vtile est illos dicere tpe mortis.

¶ Intentio sanctorũ. iiij. euãgelistarũ est probare hãc conclusionẽ. q dñs iesus fuit xps in lege pmissus rex et dñs omniũ saluator hoim et fili⁹ dei. Nã ille in quẽ cõcordãt voces omniũ prophetarũ quãtũ ad oia pphetata de illo q futur⁹ erat messias seu xps: quo idem ẽ vere est xps s; dño iesu hoc cõpetit. ergo ipse ẽ xps et alius nõ ẽ expectãd⁹: minorẽ pbãt. nã ipse erat de gñe dauid: natus de vgine: adoratus a magis morte turpissime dãnat⁹ fecit innumera miracula q cognouit cogitatiões cordiũ et alia: soli⁹ dei sũt. fuit nazare⁹ habuit discipulos dedit legẽ: misit spũ; sctũ; subiugauit gẽtes et qcũq; alia d ipo pdicta erãt p pphetas i ipso iplecta sũt. vt patet de trãslatione regni ad alicui genas de impletione hedomadarũ danielis ergo. ¶ Recõciliatio eccl'ie nõ cõsecrate si polluat: fieri põt p quecũq; psbitorum hoc mõ. p'io dicat aña; asp ges me dñe. deide ps. miserere mei. post ps. repetat aña. aspges. iterũ aspgat ecclia spãlr loca cõtaminata aq bñdicta. Oro.

¶ Augustin⁹ quecũq; põt mihi dare dñs me⁹ totũ auferat et seip; det et sufficit mihi.

¶ Oracio.

Omnipotens et misericors deus qui sacerdotibus tuis tantam pre ceteris gratiã contulisti: vt quicquid in tuo nomie digne perfecteqz ab eis agitur a te fieri credatur: quesumus immensam clementiam tuam: vt quod modo visitaturi sumus visites: et quicquid bene dicturi sumus benedicas. Sitqz ad nostre humilitatis introitum sanctorum tuorum meritis fuga demonum: et angeli pacis ingressus. Per christum dñm nrm. Amē.

¶ Oratio.

Deus qui ecclesiam tuam de mundi finibus congregatam per tui lateris admirabile sacramentum cunctarum gentium matrem esse iussisti: quam etiam populorum varitate deputatam sanctorum martyrum meritis decorasti: purificare et reconciliare digneris hanc orationis domum: et renoua in tue sanctificationis gratiam et diuini tui numeris impartire largitatem. Te enim q̃sumus domine: vt sanctorum tuoruz opitulante suffragio et hoc mundare et purificare digneris altare: quod eorum exornant te iubente reliquie et pia super illud offerẽtium vota suscipias: atqz fideliter hic postulatam tuam miserationis abundãtiam. Qui viuis et regnas de?. Per omnia secula sclõꝝ. Amē.

¶ Cūm semel iter ageret beat⁹ dominicus anteq̄ ad hospiciū declinasset nox facta est: ⁊ ecce subito domus ingēs apparuit prope viam. existimās monasterium esse declinauit ad illud cum socio: ⁊ recept⁹ est a monachis cum bona voluntate. Media autē nocte surgens ad matutinas audiens illos cantantes. vt quid deus repulisti in finem iratus est furoꝛ tuus in oues pascue tue: hec ⁊ similia reppetebant sepius. admiratus super hoc dixit abbati se velle pꝛedicare eis modicum si placeret ei: quo anuente finitis matutinis vir dei cepit eis pꝛoponere cum magno spiritu admirabilē dei misericoꝛdiam pꝛobans efficaciter supꝛa dignum pꝛemiare bonos ⁊ citra dignū punire malos ⁊ q̄ iuste superbos angelos damnauit ad penam ⁊ huiusmodi: tunc illi a maioꝛibus incipiētes vnus post aliū egressi sunt ⁊ solus derelictus est cū socio: ⁊ admirātes facto mane repererunt se in deserto: ⁊ scientes ad sui refrigerium demones ex mandato dn̄i illud hospiciuꝫ fabꝛicasse nefessi ⁊ ieiuni in medio agro pernoctarēt gracias egerunt domino.

¶ Sequitur scriptura d̄ verbo ad verbū cōcessiōis dom⁹ scti pauli hispaleū.

Conoscida cosa sea a todos los omes q̄ esta carta vieren: cuemo yo don Alōso poꝛ la gracia de dios rey de castilla: de Toledo: de Leon. ⁊c̄.

por gran sabor q̄ he de fazer bien alos frayles p̄re/dicadores: et por el alma del muy noble et muy hō/rrado el rey don Fernando mio padre q̄ yaze en/terrado enla cibdad de Seuilla: la qual el gano: doles las casas en que moran: que son ala p[ue]rta trina enla collacion dela magdalena: que h̄a por lin/deros las quatro calles del rey: ⁊ mando ⁊ defien/do que nadie sea osado d̄ selas cōtrallar. ca q̄ quier que lo fiziesse aurie mi ira ⁊ pechar mye ecoto mill marauedis. E porq̄ esta carta sea estable mandela sellar cō myo sello. Fecha en palēcia tres dias āda dos d̄ mayo en era de. M.cc.xciij. Tertio ãno re/gni sui. ¶ Imperāte heraclio p̄rio genit⁹ sathane mahumet⁹ quē multi credunt ant[e]xp̄z fuisse: legē porcinā spargere cepit in arabia ãno dn̄i.dc.xl.cō/siliis vi suspessimi sergij qui fuit secundū aliquos archidiaconus antiochenus vel secundū alios mo/nachus ⁊ ꝓpter heresiz a monasterio expulsus: ve/nit autē mahumetus in ꝓuinciam bethicā q̄ veri⁹ Hispania inferior dici debet circa annum domi/ni.dc.xx. quem beatus Isidorus ep̄s hispalensis capi iussit ⁊ cum esset in castro quod dicitur sancta/ella admonitus a demone fugit in affricam.

¶ Explicit totum manuale fratruz predicatoꝝ ordinatum per quēdam religiosū san cti pauli hispalensis eisdez ordinis.

[illegible] v. [illegible]
[illegible] d ugenna fra
[illegible] Don dne
[illegible] llena q̃ eau[illegible]